

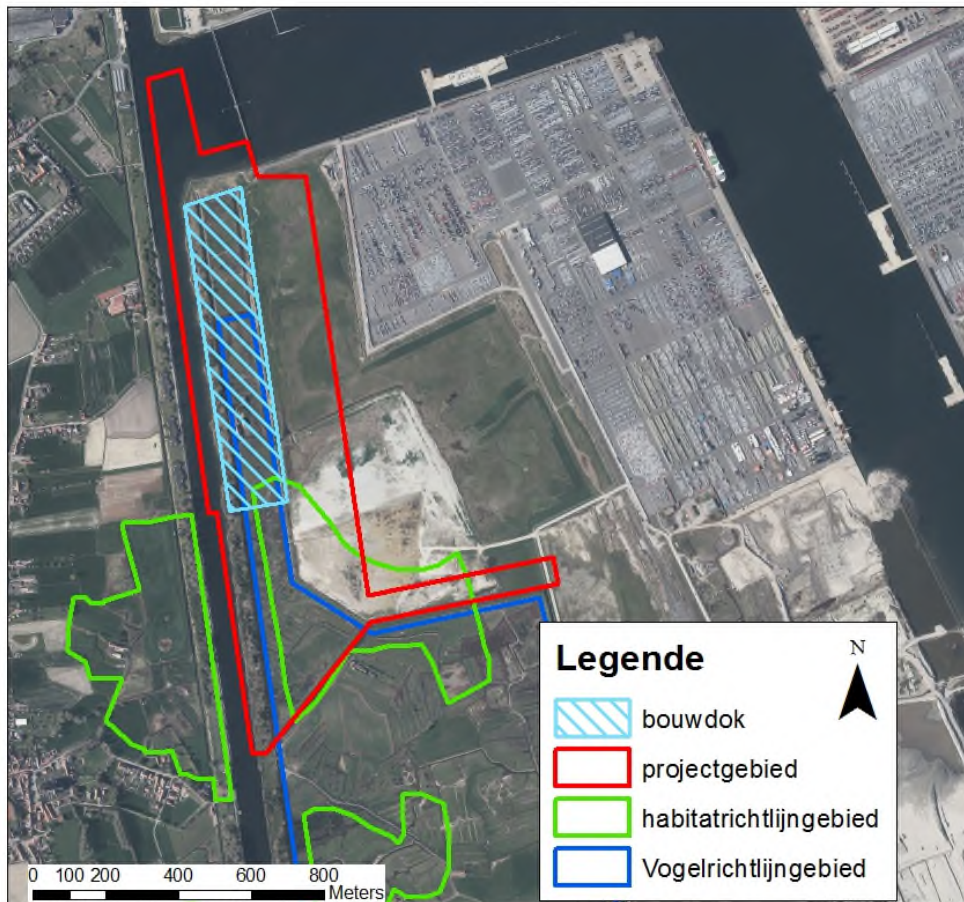
NOTA: BIJLAGE XX: PASSENDE BEOORDELING

0 Waaron een Passende Beoordeling ?

Naar vorm is de Passende Beoordeling een schriftelijk verslag dat, met redenen omkleed, argumenten aanlevert waarom de kwaliteit en/of de integriteit van een Speciale Beschermingszone (SBZ) al dan niet worden aangetast. Op basis van deze Passende Beoordeling kan vervolgens door de daartoe bevoegde instantie (m.n. Agentschap voor Natuur en Bos) een gemotiveerde beslissing worden genomen over de voorgenomen activiteit. Daartoe dienen een aantal stappen aan bod te komen binnen dit hoofdstuk Passende Beoordeling. Naar opbouw en inhoud werd een volwaardige Passende Beoordeling uitgewerkt, conform de Vlaamse m.e.r.-procedure zoals die wordt geformuleerd in het Vlaamse MER-richtlijnenboek Fauna en Flora.

Het projectgebied is gelegen binnen gebieden die beschermd zijn in het kader van de Habitatrichtlijn en de Vogelrichtlijn. Het betreft **het habitatrichtlijngebieden "BE2500002 – 'Polders' en het vogelrichtlijngebied 'BE2500932 – 'Poldercomlex'** Dit impliceert dat een zgn. Passende Beoordeling dient te worden opgesteld, indien er betekenisvolle negatieve effecten op de natuur van een beschermd gebied verwacht kunnen worden. In deze 'Passende Beoordeling' wordt het project getoetst aan de beheersvoorschriften van 'NATURA 2000'-gebieden, meer bepaald aan de bepalingen van artikel 6 van de EU-habitatrichtlijn (Richtlijn 92/43/EEG) en aan artikel 4 van de EU-vogelrichtlijn (Richtlijn 74/409/EEG), en aan artikel 36 ter van het Vlaamse decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu (hierna: "*Decreet Natuurbehoud*") van 2003 waarin de bepalingen van de Vogel- en Habitatrichtlijn zijn geïmplementeerd. Het is immers belangrijk te weten of de geplande werkzaamheden beantwoorden aan genoemde beleidsaspecten. Gezien de goedkeuring van de natuurdoelen in 2014 gebeurde, dient rekening gehouden te worden met de actuele habitats, maar eveneens met de zoekzones. Dit impliceert dat ook in de zoekzones geen acties mogen ondernomen worden die de realisatie van gestelde natuurdoelen kunnen onmogelijk maken.

In Vlaanderen is het gebruikelijk de Passende Beoordeling-paragrafen stapsgewijs te doorlopen in het MER, en wanneer blijkt dat geen betekenisvol negatief effect optreedt, wordt het Passende Beoordelings-hoofdstuk beëindigd met vermelding van dit feit.

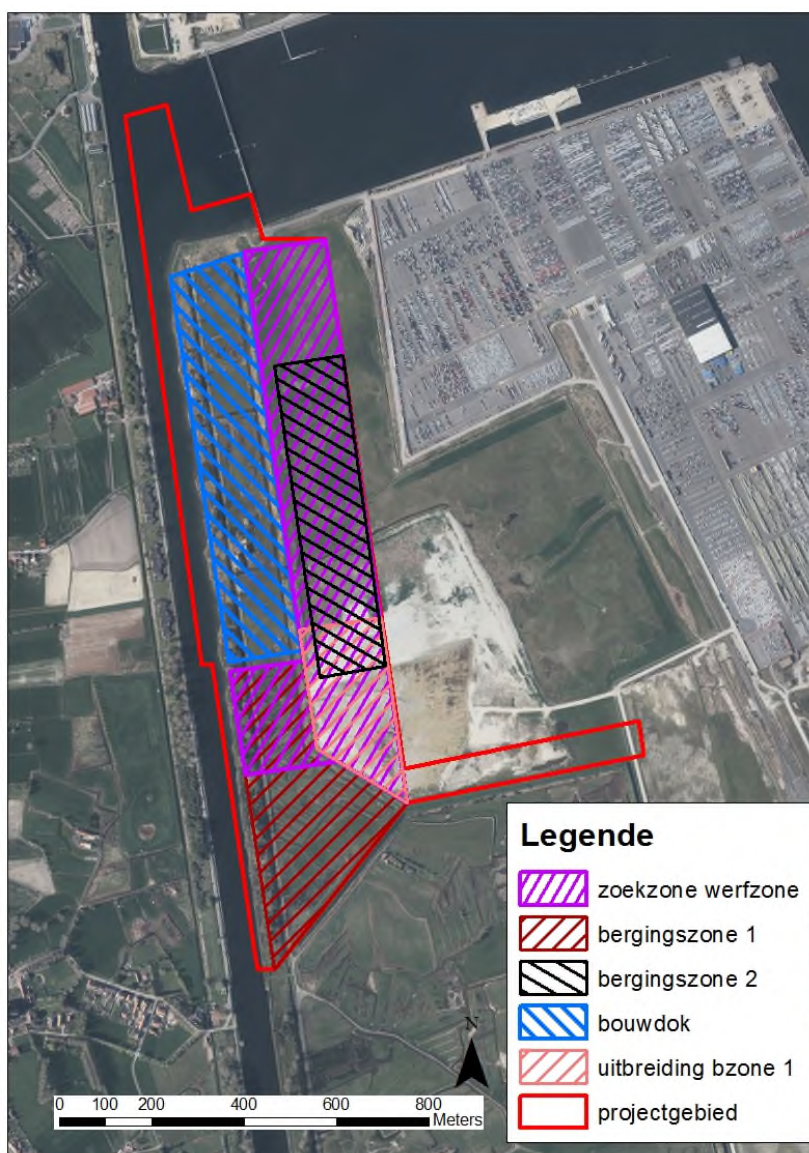

Figuur 0-1: ligging van het projectgebied ten aanzien van de voorkomende Natura 2000-gebieden

1 Beschrijving en doel voorgenomen project

Zie §2 van het MER.

Voor de leesbaarheid van dit document wordt onderstaand het projectgebied samen met de verschillende zones binnen het projectgebied weergegeven. Voor de gedetailleerde plannen wordt verwezen naar bijlage 2 van het project-MER.

Figuur 1-1: (indicatieve) situering van het projectgebied en de verschillende zones binnen het projectgebied

2 Beschrijving referentiesituatie

Zie §2.1 en §5.5.4 van het MER.

3 Algemeen kader van de Passende Beoordeling

3.1 Wettelijk kader

3.1.1 Europese regelgeving en omzetting in het Decreet Natuurbehoud

De EU-Habitat- en Vogelrichtlijnen maken deel uit van de Europese regelgeving en zijn van kracht in alle Europese lidstaten.

De Habitatrichtlijn kent een gebiedsbeschermings- en een soortenbeschermingscomponent. Om de gebiedsbescherming van de Habitatrichtlijn in de nationale wetgeving te verankeren, werd in Vlaanderen de regionale natuurwetgeving aangepast. Op Vlaams niveau zijn alle principes uit de Habitatrichtlijn geïntegreerd in art. 36ter van het Decreet Natuurbehoud. Zowel de gebieds- als de soortencomponent zit in dit Natuurdecreet vervat.

Artikel 36ter van het Decreet Natuurbehoud stelt

§ 1

De administratieve overheid neemt, binnen haar bevoegdheden, in de speciale beschermingszones, ongeacht de bestemming van het betrokken gebied, de nodige instandhoudingsmaatregelen die steeds dienen te beantwoorden aan de ecologische vereisten van de typen habitats vermeld in bijlage I van dit decreet en de soorten vermeld in de bijlagen II, III en IV van dit decreet evenals de niet in bijlage IV van dit decreet genoemde en op het grondgebied van het Vlaamse Gewest geregeld voorkomende soorten trekvogels.

§ 2

De administratieve overheid neemt, binnen haar bevoegdheden, ongeacht de bestemming van het betrokken gebied, tevens alle nodige maatregelen om

- a) elke verslechtering van de natuurkwaliteit en het natuurlijk milieu van de habitats van bijlage I van dit decreet en van de habitats van de soorten vermeld in de bijlagen II, III en IV van dit decreet evenals de niet in bijlage IV van dit decreet genoemde en op het grondgebied van het Vlaamse Gewest geregeld voorkomende soorten trekvogels in een speciale beschermingszone te vermijden;
- b) elke betekenisvolle verstoring van een soort vermeld in de bijlagen II, III of IV van dit decreet evenals de niet in bijlage IV van dit decreet genoemde en op het grondgebied van het Vlaamse Gewest geregeld voorkomende soorten trekvogels in een speciale beschermingszone te vermijden.

§ 3

Een vergunningsplichtige activiteit die, of een plan of programma dat, afzonderlijk of in combinatie met één of meerdere bestaande of voorgestelde activiteiten, plannen of programma's, een betekenisvolle aantasting van de natuurlijke kenmerken van een speciale beschermingszone kan veroorzaken, dient onderworpen te worden aan een passende beoordeling wat betreft de betekenisvolle effecten voor de speciale beschermingszone.

§ 4

De overheid die over een vergunningsaanvraag, een plan of programma moet beslissen, mag de vergunning slechts toestaan of het plan of programma slechts goedkeuren indien het plan of programma of de uitvoering van de activiteit geen betekenisvolle aantasting van de natuurlijke kenmerken van de betrokken speciale beschermingszone kan veroorzaken.

§ 5

In afwijking op de bepalingen van § 4, kan een vergunningsplichtige activiteit die of een plan of programma dat afzonderlijk of in combinatie met één of meer bestaande of voorgestelde activiteiten, plannen of programma's, een betekenisvolle aantasting van de natuurlijke kenmerken van een speciale beschermingszone kan veroorzaken, slechts toegestaan of goedgekeurd worden:

- a) nadat is gebleken dat er voor de natuurlijke kenmerken van de speciale beschermingszone geen minder schadelijke alternatieve oplossingen zijn
- en
- b) omwille van dwingende redenen van groot openbaar belang met inbegrip van redenen van sociale of economische aard.

De afwijking bedoeld in het voorgaande lid kan bovendien slechts toegestaan worden nadat voldaan is aan de volgende voorwaarden:

- 1°de nodige compenserende maatregelen genomen zijn en de nodige actieve instandhoudingsmaatregelen genomen zijn of worden die waarborgen dat de algehele samenhang van de speciale beschermingszone en -zones bewaard blijft;
- 2°de compenserende maatregelen zijn van die aard dat een evenwaardige habitat of het natuurlijk milieu ervan, van minstens een gelijkaardige oppervlakte in principe actief is ontwikkeld.

Het doel van de Habitatrichtlijn (1992) is het behoud van de totale biologische diversiteit van natuurlijke en halfnatuurlijke habitats en wilde flora en fauna (zonder de expliciete opname van vogels) op het grondgebied van de Europese Unie. In dit kader zijn in Vlaanderen op 4 mei 2001 aan de Europese Commissie gebieden *aangemeld* als Speciale Beschermingszones (Habitatrichtlijngebieden). Deze aangemelde gebieden genieten intussen in Vlaanderen de status alsof zij zijn aangewezen als Speciale Beschermingszones. Voor de definitieve aanwijzing van de Habitatrichtlijngebieden opteerde de Vlaamse regering ervoor om per gebied een apart besluit goed te keuren waarin ook de instandhoudingsdoelstellingen per gebied worden opgenomen.

Ingevolge de Europese regelgeving dienen ingrepen in of nabij een Speciale Beschermingszone getoetst te worden op hun effecten op soorten en habitats op grond waarvan de beschermingszone is aangewezen. Voor het verlenen van toestemming/vergunning voor de uitvoering van ingrepen is het al dan niet optreden van *betekenisvolle negatieve effecten* op aangemelde soorten en habitats van groot belang.

Inzake de gebiedsbescherming heeft de Europese Commissie een afwegingskader geformuleerd waaraan voorgenomen activiteiten dienen te worden getoetst. Het voorkómen van kwaliteitsverslechtering/verstoring met betekenisvolle negatieve effecten geldt ook voor activiteiten buiten een SBZ: de natuurwaarden in een SBZ kunnen immers ook door activiteiten daarbuiten (in Nederland spreekt men van de 'externe werking') aangetast worden.

3.1.2 Vlaamse sectorale regelgeving (andere dan artikel 36 ter Dectreet Natuurbehoud)

- Bosdecreet

Het Bosdecreet is sinds 13 juni 1990 de wettelijke basis voor het Vlaams bosbeleid en –beheer. Het Bosdecreet geldt zowel voor openbare bossen als bossen in privébezit. De nadruk ligt op de bescherming en het duurzaam gebruik van het bos. Het decreet erkent formeel de meervoudige functies die bossen vervullen.

- Algemene natuurtoets

Artikel 16 van het Decreet Natuurbehoud¹ vermeldt dat in geval van een vergunningsplichtige activiteit de bevoegde overheid er zorg voor moet dragen dat er geen vermijdbare schade kan ontstaan door de vergunning te weigeren of door redelijkerwijze voorwaarden op te leggen om de schade te voorkomen, te beperken of te herstellen. De algemene natuurtoets gaat na of vermijdbare schade wordt veroorzaakt. Vermijdbare schade is de schade die kan vermeden worden door de activiteit op een andere wijze uit te voeren (bijvoorbeeld met andere materialen, op een andere plaats,...).

- VEN gebieden

Het projectgebied overlapt niet met afgebakende VEN-gebieden. Ook in de nabije omgeving zijn geen VEN-gebieden gelegen.

Artikel 5 van het Maatregelenbesluit² stelt

§ 1. Onder de bepalingen van art. 25, § 3, 2° 4) en 5) van het decreet wordt onder meer begrepen:

¹ Decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu en wijzigingen

² Besluit van de Vlaamse Regering houdende maatregelen ter uitvoering van het gebiedsgericht natuurbeleid (21/11/2003)

- 1° het ontwateren of inbuizen van bron- en kwelzones;
- 2° het inbuizen van beken en rivieren, sloten, grachten en greppels;
- 3° het aanleggen van overstorten;
- 4° een goed te irrigeren.

Ont- en afwateringen en irrigaties, die reeds bestaan op het ogenblik van afbakening, kunnen behouden blijven en onderhouden worden, in de mate dat ze in de speciale beschermingszones geen oorzaak zijn van de in respectievelijk artikel 36ter, § 2, a) en b) van het decreet bedoelde verslechtering van de natuurkwaliteit en het natuurlijk milieu of betekenisvolle verstoring van een soort of binnen het VEN geen onvermijdbare en onherstelbare schade aan de natuur veroorzaken.

§ 2. Het is verboden om overstorten aan te leggen in de speciale beschermingszones aangeduid voor een vissoort uit bijlage II van het decreet.

Artikel 6 van het Maatregelenbesluit stelt

Volgende activiteiten zijn verboden in gebieden behorende tot een GEN of GENO:

1° het kunstmatig zaaien, aanplanten of op elke ander wijze introduceren van niet-inheemse planten, inclusief bomen en struiken, uitgezonderd:

- a) indien voorzien in een goedgekeurd beheersplan;
- b) indien het cultuurgewassen op cultuurgronden betreft;
- c) indien het laanbeplantingen met populieren betreft;
- d) indien het hoogstamboomgaarden betreft;
- e) omwille van specifieke cultuurhistorische redenen.

2° bij het beheer van bossen in de zin van artikel 3, §§ 1 en 2 van het Bosdecreet af te wijken van de criteria voor duurzaam bosbeheer zoals vastgesteld in uitvoering van artikel 41 van het Bosdecreet, uitgezonderd indien voorzien in een goedgekeurd beheersplan conform het Bosdecreet;

3° het scheuren van permanent grasland;

4° strandvisserij te beoefenen met behulp van warrelnetten.

Artikel 7 van het Maatregelenbesluit stelt:

In elk gebied dat behoort tot de groengebieden, parkgebieden, buffergebieden, bosgebieden of de ermee vergelijkbare bestemmingsgebieden, aangewezen op de plannen van aanleg of op de ruimtelijke uitvoeringsplannen van kracht in de ruimtelijke ordening, het VEN, het IVON en de speciale beschermingszones, is elke administratieve overheid gehouden de habitats van bijlage 1 van het decreet en de historisch permanente graslanden, vennen en heiden, moerassen en waterrijke gebieden, duinvegetaties en struwelen en kleine landschapselementen, die voorkomen op gronden waarover zij enig recht van beheer uitoefenen, de instandhouding te realiseren. Deze verplichting geldt eveneens voor de terreinen in het VEN die de administratieve overheid in eigendom heeft, maar waarvan ze het beheer heeft overgedragen na de inwerkingtreding van het besluit of voor de terreinen in een speciale beschermingszone waarvan ze het beheer heeft overgedragen na 5 juni 1994.

Artikel 18 van het Decreet Natuurbehoud stelt “De administratieve overheid voert, binnen haar bevoegdheden, in het VEN, een beheer van de waterhuishouding gericht op de verwezenlijking van een duurzaam ecologisch functioneren van een watersysteem dat bij de bestaande of beoogde natuur behoort. In het bijzonder worden beoogd: het terugdringen van de risico's op verdroging, het herstel van verdroogde natuurgebieden en het beheer van de waterlopen gericht op het behoud en herstel van de natuurwaarden, zonder dat dit disproportionele gevolgen heeft voor de gebieden buiten het VEN.”

Artikel 25 §1 van het Decreet Natuurbehoud stelt “De administratieve overheid neemt, binnen haar bevoegdheden, de nodige maatregelen om in GEN, bij voorrang ten opzichte van de andere functies in het gebied, en in GENO, rekening houdend met de overige functies in het gebied, de natuur en het natuurlijk milieu te behouden, te herstellen en te ontwikkelen.

Naast de maatregelen vermeld in hoofdstuk IV, afdeling 4 van dit hoofdstuk en hoofdstuk VI en onverminderd hetgeen bepaald wordt in het eerste lid, hebben deze maatregelen betrekking op :

- het bevorderen van een natuurgerichte bosbouw en het instellen van bosreservaten, in overeenstemming met de bepalingen van het Bosdecreet;
- het behouden, herstellen en/of op natuurelementen met een hoge natuurkwaliteit afstemmen van de waterhuishouding, ondermeer de waterkwaliteit, de waterkwantiteit en de natuurlijke structuur van de waterlopen en hun randzones, zonder dat dit disproportionele gevolgen heeft op de omliggende gebieden;
- het beschermen van de insijpelingsgebieden van het grondwater;
- het behouden en herstellen van het microreliëf en de structuur van het landschap;
- het recreatieve medegebruik;
- het agrarisch medegebruik;
- het beheer van de natuurwaarden gedurende of na afloop van de economische of andere activiteiten die in het gebied plaatsvinden, rekening houdend met cultuurhistorische en landschappelijke waarden van het gebied. “

Artikel 26 bis van het Decreet Natuurbehoud stelt

§ 1

De overheid mag geen toestemming of vergunning verlenen voor een activiteit die onvermijdbare en onherstelbare schade aan de natuur in het VEN kan veroorzaken.

Als voor een activiteit een kennisgeving of melding aan de overheid vereist is, dient door de kennisgever worden aangetoond dat de activiteit geen onvermijdbare en onherstelbare schade aan de natuur in het VEN kan veroorzaken. Wanneer de kennisgever dit niet gedaan heeft, dient de betrokken overheid zelf te onderzoeken of de activiteit onvermijdbare en onherstelbare schade aan de natuur in het VEN kan veroorzaken. Wanneer dit het geval is, wordt dit door de overheid aan de kennisgever medegedeeld bij ter post aangetekende brief binnen de eventuele wachtermijn voor het uitvoeren van de activiteit voorzien in de wetgeving in het kader waarvan de kennisgeving of de melding gebeurt of bij gebreke daaraan binnen dertig dagen na de kennisgeving of melding. De kennisgever mag pas starten met de uitvoering van de betrokken activiteit wanneer voormelde termijn verstreken is zonder dat hij een voormeld bericht van de overheid heeft ontvangen.

De Vlaamse regering kan bepalen hoe moet aangetoond worden dat een activiteit geen onvermijdbare en onherstelbare schade aan de natuur in het VEN kan veroorzaken.

§ 2

De in § 1 bedoelde overheid vraagt in de gevallen bedoeld in § 1 advies aan de dienst bevoegd voor het natuurbehoud over de vraag of de betrokken activiteit onvermijdbare en onherstelbare schade aan de natuur in het VEN kan veroorzaken.

De Vlaamse regering kan de nadere regels vastleggen met betrekking tot de procedure die moet nageleefd worden voor het vragen van het advies.

§ 3

In afwijking van § 1 kan een activiteit die onvermijdbare en onherstelbare schade aan de natuur in het VEN kan veroorzaken, bij afwezigheid van een alternatief, toch worden toegelaten of uitgevoerd om dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard. In dat geval dienen alle schadebeperkende en compenserende maatregelen genomen te worden.

Degene die de aanvraag, de kennisgeving of de melding bedoeld in § 1 gedaan heeft en die respectievelijk een weigering of een bericht zoals bedoeld in § 1, tweede lid van de betrokken overheid heeft ontvangen, richt tot deze overheid een verzoek tot het toepassen van de in deze paragraaf bedoelde afwijkmogelijkheid.

De Vlaamse regering bepaalt de procedure voor deze aanvragen en voor het behandelen ervan.

De Vlaamse regering oordeelt over het bestaan van dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard.

- Natuurreservaten

Artikel 35 van het Decreet Natuurbehoud stelt

§ 2.

Binnen de natuurreservaten is het verboden, behoudens ontheffing in het goedgekeurd beheersplan:

- individuele of groepssporten te beoefenen;
- gemotoriseerde voertuigen te gebruiken of achter te laten tenzij die nodig zijn voor het beheer en de bewaking van het reservaat of voor de hulp aan personen in nood;
- keten, loods, tenten of andere constructies te plaatsen, zelfs tijdelijk;
- de rust te verstoren of reclame te maken op welke wijze ook;
- in het wild levende diersoorten opzettelijk te verstoren, vooral tijdens de perioden van voortplanting, afhankelijkheid van de jongen of overwintering en trek; ze opzettelijk te vangen of te doden; hun eieren opzettelijk te rapen of te vernielen of hun nesten, voortplantingsplaatsen of rust- en schuilplaatsen te vernielen of te beschadigen;
- planten opzettelijk te plukken, te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen of planten of vegetatie op welke wijze ook te beschadigen of te vernietigen;
- opgravingen, boringen, grondwerkzaamheden of exploitatie van materialen te verrichten, welk werk ook uit te voeren dat de aard van de grond, het uitzicht van het terrein, de bronnen en het hydrografisch net zou kunnen wijzigen, boven- of ondergrondse leidingen te leggen en reclameborden en aanplakbrieven te plaatsen;
- vuur te maken en afval te storten;
- pesticiden te gebruiken;
- meststoffen te gebruiken, met uitzondering van de natuurlijke uitscheiding als gevolg van extensieve begrazing;
- het waterpeil te wijzigen en op kunstmatige wijze water te lozen;
- het terrein op geringe hoogte te overvliegen of er te landen met vliegtuigen, helikopters, luchtballons en andere luchtvaartuigen van om het even welke aard.

Deze maatregelen kunnen evenwel geen erfdienstbaarheden opleggen op de omliggende gebieden.

De Vlaamse regering kan om redenen van natuurbehoud bijkomende algemene maatregelen treffen voor natuurreservaten.

De Vlaamse regering of haar gemachtigde kan in het belang van het natuurbehoud, de volksgezondheid of het wetenschappelijk onderzoek, ter voorkoming van disproportionele schade ontheffing verlenen van de in dit artikel bedoelde verbodsbepalingen.

De Vlaamse Regering kan bepalen dat het Agentschap ontheffing kan verlenen van de in deze paragraaf opgesomde verbodsbepalingen, met het oog op het recreatief of educatief medegebruik en voor zover dit medegebruik inpasbaar is in de doelstellingen van het natuurreservaat.

Artikel 36 van het Decreet Natuurbehoud stelt

§ 1

De Vlaamse regering stelt de voorwaarden vast waaronder de terreinen van private personen of van rechtspersonen andere dan het Vlaamse Gewest of de Staat erkend kunnen worden als natuurreservaat.

§ 2

In de agrarische gebieden en de landschappelijk waardevolle agrarische gebieden gelegen buiten de gebieden afgebakend in uitvoering van internationale overeenkomsten of verdragen betreffende het natuurbehoud of van akten betreffende het natuurbehoud, met inbegrip van Europese richtlijnen, vastgesteld op grond van internationale verdragen, kunnen natuurreservaten erkend worden als ze aan de volgende criteria voldoen:

- ofwel zijn het gronden die een actuele hoge natuurwaarde hebben en weinig geschikt zijn voor normaal landbouwgebruik in de betrokken landbouwstreek en waarvan de erkenning de agrarische structuur niet aantast;
- ofwel zijn het gebieden met een hoge actuele of potentiële natuurwaarde en lage landbouwwaarde die in het kader van een goedgekeurd ruilverkavelingsplan of een goedgekeurd richtplan van een landinrichtingsproject hiertoe zijn aangewezen en waarvan de erkenning de agrarische structuur niet aantast.

- Soortenbesluit

Artikel 10 van het soortenbesluit³ stelt

§ 1. Ten aanzien van specimens van beschermde diersoorten zijn de volgende handelingen verboden:

1° het opzettelijk doden;

2° het opzettelijk vangen;

3° het opzettelijk en betekenisvol verstoren, in het bijzonder tijdens de perioden van de voortplanting, de afhankelijkheid van de jongen, de overwintering en tijdens de trek.

Het is verboden de eieren van beschermde diersoorten opzettelijk te vernielen, te beschadigen of te verzamelen.

§ 2. Ten aanzien van specimens van beschermde plantensoorten of andere soorten organismen zijn de volgende handelingen verboden :

1° het opzettelijk plukken of verzamelen;

2° het opzettelijk afsnijden;

3° het opzettelijk ontwortelen;

4° het opzettelijk vernielen;

5° het verplanten.

Artikel 14 van het soortenbesluit stelt dat

§ 1. Het is verboden de nesten van beschermde vogelsoorten of de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van andere beschermde diersoorten dan vogels opzettelijk te vernielen, te beschadigen of weg te nemen.

§ 2. Het vernielen, beschadigen of wegnemen van nesten, voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van beschermde diersoorten wordt onder meer geacht onopzettelijk te zijn wanneer de verantwoordelijke voor deze handeling niet wist en redelijkerwijze niet hoorde te weten dat deze handeling kon leiden tot de in § 1 beschreven negatieve gevolgen voor nesten, voortplantingsplaatsen of rustplaatsen.

Ten aanzien van de diersoorten waarbij categorie 3 is aangekruist in bijlage 1 is evenwel ook het onopzettelijk vernielen of beschadigen van de voortplantingsplaatsen of de rustplaatsen verboden.

³ Besluit van de Vlaamse Regering met betrekking tot soortenbescherming en soortenbeheer (15/05/2009)

§ 3. Onder nesten worden begrepen de bewoonde nesten, de nesten die in aanbouw zijn als voorbereiding op het komende broedseizoen, alsook de nesten die in de regel jaar na jaar tijdens het broedseizoen hergebruikt worden.

Artikel 20 van het soortenbesluit stelt dat

§ 1. Met betrekking tot de beschermde soorten kunnen er specifieke afwijkingen verleend worden van de bepalingen in onderafdeling 1 tot en met 4 om een of meer van de volgende redenen :

- 1° in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
- 2° in het kader van dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale en economische aard, en voor het milieu gunstige effecten;
- 3° in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
- 4° ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren of aan andere goederen in eigendom of gebruik;
- 5° ter bescherming van de wilde fauna of flora, of ter instandhouding van de natuurlijke habitats;
- 6° voor doeleinden in verband met onderzoek of onderwijs, repopulatie of herintroductie, alsook voor de daartoe benodigde kweek;
- 7° om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt en vastgesteld aantal van bepaalde specimens te vangen, te plukken of in bezit te hebben.

§ 2. Ten aanzien van de beschermde soorten, waarbij categorie 1 is aangekruist in bijlage 1, kunnen er bovendien ook afwijkingen verleend worden om redenen van economische, sociale of culturele aard, of vanwege regionale of lokale bijzonderheden.

§ 3. Ten aanzien van de vogelsoorten vermeld in bijlage 1, zijn de volgende mogelijkheden tot afwijking niet van toepassing :

- 1° de mogelijkheid vermeld in § 1, 2°;
- 2° de mogelijkheid vermeld in § 1, 4°, wat de voorkoming aangaat van belangrijke schade aan andere goederen dan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren.

§ 4. Afwijkingen op grond van dit artikel kunnen alleen maar toegestaan worden als de volgende voorwaarden zijn vervuld :

- 1° er mag geen andere bevredigende oplossing bestaan;
- 2° de afwijking mag geen afbreuk doen aan het streefdoel om de populaties van de soort in kwestie in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan, op lokaal niveau of op Vlaams niveau.

- Andere beschermingen

Naast bovenvermelde beschermingen zijn er in de wetgeving nog verschillende zaken opgenomen die hier van toepassing kunnen zijn. De belangrijkste zijn:

- De zorgplicht zoals vermeld in Art. 14 van het Natuurbehoudsdecreet. Hierbij is iedereen die een handeling verricht of hiertoe de opdracht verleen, en die weet of redelijkerwijze kan vermoeden dat de natuurelementen in de onmiddellijke omgeving daardoor kunnen worden vernietigd of ernstig geschaad, verplicht om maatregelen te nemen die redelijkerwijze van hem kunnen worden geleverd om de vernietiging of de schade aan natuurelementen te voorkomen, te beperken of indien dit niet mogelijk is, te herstellen.

- Artikel 8 van het Decreet Natuurbehoud stelt dat “De Vlaamse regering neemt alle nodige maatregelen ter aanvulling van de bestaande regelgeving om over het gehele grondgebied van het Vlaamse Gewest de milieukwaliteit te vrijwaren die vereist is voor het behoud van de natuur en om het standstill-beginsel toe te passen zowel wat betreft de kwaliteit als de kwantiteit van de natuur”.
- De wetgeving met betrekking tot de soortbescherming (verschillende wetgeving + Decreet Natuurbehoud Art. 51: De Vlaamse regering neemt alle maatregelen die ze nuttig acht... om populaties van de overige soorten of ondersoorten van organismen in stand te houden, te herstellen of te ontwikkelen).

3.2 Algemene Natura 2000-doelstellingen

Reeds een aantal studies werden uitgevoerd en beleidsdocumenten werden opgesteld waarin staat aangegeven wat de doelstellingen zijn en wat in de verschillende Natura 2000-gebieden de gunstige staat van instandhouding van habitats en soorten is (bv. Van Vesslem & Kuijken (1985)). O.a. op basis van deze studie werden de te beschermen habitats en soorten aangemeld bij Europa. De doelstellingen zijn overwegend geformuleerd in termen van behoud leefgebied en in functie van behoud van de populatie.

3.3 Gebiedsspecifieke instandhoudingsdoelstellingen

Op 23 april 2014 werd het Besluit van de Vlaamse Regering tot aanwijzing van de speciale beschermingszones “**BE2500002 - Polders**” en de beschermingszone ‘**BE2500932- Poldercomplex**’ tot definitieve vaststelling van de bijbehorende IHD’s en prioriteiten goedgekeurd.

Voor het SBZ-H werden gemeenschappelijke doelstellingen met de **Vogelrichtlijngebieden** ‘**BE2500932 – Poldercomplex**’, ‘**BE2302234 – Krekengebied**’ en ‘**BE2501033 Het Zwin**’ bepaald.

O Habitats

Habitat code	Besluit Vlaamse regering		Openstaande taakstelling
	Opp. totaal doel (ha)	Opp. actueel (ha)	Opp. uitbreiding en omvorming (ha)
1310	21.00	21.00	0.00
1330	139.00	119.00	20.00
6430	28.00	28.00	0.00
6510	35.00	35.00	0.00
7140	1.50	1.50	0.00
91E0	25.00	25.00	0.00
Opmerkingen			

o Soorten

Soort	Doel
Blauwborst	behoud
Blauwe kiekendief	behoud
Bruine kiekendief	behoud
Goudplevier	uitbreiding
Grote zilverreiger	behoud
Ijsvogel	behoud
Kemphaan	behoud
Kleine rietgans	behoud
Kleine zwaan	behoud
Kluut	behoud
Kolgans	behoud
Meervleermuis	behoud
Pijlstaart	behoud
Porseleinhoen	uitbreiding
Rietgans	behoud
Slobeend	behoud
Smient	behoud
Steltkluut	behoud
Wulp	behoud
Zeggekorfslak	behoud

o Prioriteiten

1. Realisatie kerngebieden zilte graslanden

Met het oog op een duurzame instandhouding van de zilte graslanden (1310 en 1330) in de polders en om lange termijn garanties te bieden voor de habitattypische soorten, o.a. kluut en steltkluut, wordt een toename van de actuele oppervlakte zilt grasland met 20 ha binnen SBZ-H vooropgesteld. Daarnaast is een kwaliteitsverbetering van de actuele oppervlakte noodzakelijk samen met een toename van het aantal en de bedekking van habitattypische soorten en het tegengaan van verruiging en verdroging. Een belangrijk deel van deze doelstelling kan gerealiseerd worden door omvorming van graslanden die reeds een natuurbeheer kennen.

Een groot aandeel van deze doelstelling moet gerealiseerd worden in kerngebieden, gekoppeld aan een geschikt waterpeilbeheer en aangepast begrazingsbeheer. In hydrologisch geïsoleerde kerngebieden kan het voor de natuurdoelen geschikte peil mits een aantal ingrepen ingesteld worden in functie van de doelstellingen, waarbij de hoofdafwatering niet in het gedrang mag komen. Hiervoor is gebiedsgericht hydrologisch onderzoek noodzakelijk en dient rekening gehouden te worden met het omliggende landbouwgebruik, wonen en veiligheid. In gebieden met versnipperd en langgerekt voorkomen i.c. het Meetjeslandse krekengebied, waar de kreken ook de hoofdafwatering vormen voor het landbouwgebruik, is een betere afstemming van het peilbeheer noodzakelijk – hydrologische isolatie van de gebieden is hier waarschijnlijk niet mogelijk – verder hydrologisch onderzoek is vereist.

Essentiële kerngebieden waar een belangrijk deel van deze doelstelling gerealiseerd moet worden zijn: Uitkerkse Polder, Ter Doest, Zwaanhoek, Klemskerke-Vlissegem, Meetjeslandse krekengebied.

Buiten deze kerngebieden is het van belang de kleinere oppervlaktes zilt grasland te behouden en lokaal uit te breiden waar mogelijk als kleine stapstenen tussen de kerngebieden binnen SBZ.

2. Behoud poldergraslanden

Met het oog op de duurzame instandhouding van de populaties overwinterende soorten in de SBZ en in Vlaanderen, in het bijzonder de kleine rietgans, is herstel van het leefgebied van de soort vereist. Dit impliceert minimaal het behoud van een graslandareaal van 11.600 ha waarvan 8.000-10.000 ha permanent grasland of weilandcomplex met veel sloten en/of microreliëf in de Oostkustpolders.

De belangrijkste kerngebieden voor de poldergraslanden zijn de Uitkerkse Polders, de Meetkerse Moeren, Klemskerke-Vlissegem en de omgeving van Damme. De realisatie van kerngebieden zilte graslanden zal eveneens bijdragen aan en is compatibel met de doelstelling voor poldergraslanden.

Met het oog op het behoud van een goede kwaliteit van deze graslanden voor de aangemelde soorten is het behoud van het microreliëf en de aanwezigheid van water in en rond de percelen cruciaal. Nulbemesting is geen strikte vereiste op deze poldergraslanden. In die zin kunnen deze graslanden in landbouwgebruik blijven.

3. Kregen en begeleidende vegetaties

In het Meetjeslandse Krekengebied worden enkele robuuste kernen beoogd waarin goed ontwikkelde krekenecosystemen voorkomen met een mix van riet, ruigtes (6430), veenmosvegetaties (7140), broekbossen (91E0) en zilte graslanden (1310/1330) met lokaal overgangen naar glanshaverhooilanden (6510), grote zeggenvegetaties en zilverschoongraslanden. Met het oog op ruimtebesparing is het combineren van verschillende doelen in enkele kerngebieden de beste oplossing. Ook naar Europese soorten leveren deze kerngebieden een belangrijke bijdrage: bruine kiekendief en blauwborst (riet als broedbiotoop), meervleermuis (insectenrijke kreekbegeleidende ruigtes en graslanden) en zeggekorfslak (grote zeggenvegetaties). Robuuste kernen leveren voldoende rust voor moerasvogels, o.a. de bruine kiekendief en blauwborst. Essentiële kerngebieden zijn enerzijds de Rode en Grote Geul (ca. 100 ha) in Assenede en anderzijds de kregen in St.-Laureins (met o.a. de Roeselarekreek, Boerekreek, Oostpolderkreek, Hollandersgat/Blokkreek, Bentillekreek, Molenkreek, Splettekreek en de kregen aan de Noorddijk; samen ca. 200 ha). Beide kerngebieden zijn grotendeels groen ingekleurd op het gewestplan.

Belangrijke voorwaarden voor goed ontwikkeld krekensysteem zijn het instellen van een geschikt waterpeilbeheer gekoppeld aan een goede waterkwaliteit. Zoals uit recente gegevens van de VMM blijkt is de waterkwaliteit in verschillende kregen actueel een knelpunt. Peilafspraken die beter afgestemd zijn op de natuurdoelen in deze gebieden zijn noodzakelijk. De mogelijkheid van hydrologische isolatie moet verder onderzocht, maar dit lijkt in eerste instantie heel moeilijk omdat de omliggende gebieden afwateren via de kregen. Met het oog op de instandhouding van de populatie bruine kiekendief in de SBZ zijn volgende gebieden van belang:

- o Kregencomplex Assenede
- o Krekengebied omgeving Noorddijk
- o Krekengebied St. Margritte – St. Jan
- o Polders te Hoeke & Lapscheure
- o 't Pompje en Kwetshaege
- o Uitkerkse Polder

De grootte van de gebieden kan sterk variëren, maar vnl. een belangrijk aandeel van het kwalitatief broedgebied dient in deze kerngebieden gerealiseerd te worden. Gezien de bruine kiekendief een verstoringsgevoelige soort is, is het van belang binnen een straal van 100 m rond de geschikte broedgebieden verstoring tot een minimum te beperken. De belangrijkste maatregel hiertoe is het realiseren van een peilbeheer dat de duurzame instandhouding van rietvegetaties garandeert, in overleg met de andere

gebruikers. Naast het in stand houden van rietvelden kan met beheerovereenkomsten met lokale landbouwers gewerkt worden, gezien de soort ook broedt in graanvelden.

Soorten die meeliften op de doelen – wat betreft broedhabitat (rietvegetaties) – zijn roerdomp en woudaapje. Deze soorten worden echter niet afzonderlijk tot doel gesteld.

4. Overwinterende vogels

Overwinterende vogelsoorten maken gebruik van de grote kerngebieden rond o.a. Damme en Meetkerke/Uitkerke. Gepaard met de overwinterende watervogels profiteren ook ganzen (kolgans, kleine rietgans en grauwe gans) van de kerngebieden. In dat opzicht is de afbakening van grote kerngebieden een prioriteit voor zowel vegetaties als daarop overwinterende vogelsoorten. Onder meer blauwe kiekendief, velduil, kleine zwaan en smient zijn jaarlijkse wintergasten die gebruik maken van het gebied. Robuuste kerngebieden waar de verstoring minimaal is, genieten de voorkeur. De kerngebieden hoeven geen exclusieve natuurgebieden te worden, een combinatie met landbouwgebied en landbouwgebruik is hierin geen hinder, wel een aandachtspunt.

De belangrijkste kerngebieden voor overwinterende vogels gebonden aan de poldergraslanden zijn de Uitkerkse Polders, de Meetkerse Moeren, Klemskerke-Vlissegem en de omgeving van Damme. In tweede instantie gaat het om het Krekengebied, de Zwaanhoek en Ter Doest.

5. Implementatieplan haven Zeebrugge

Er wordt een implementatieplan opgemaakt dat de vrijwaring van de ontwikkelingsmogelijkheden van de Haven binnen de afspraken van het strategisch plan voor de haven Brugge-Zeebrugge, waarvan akte genomen werd door de VR op 22 september 2006, koppelt aan garanties dat een duurzame staat kan bereikt worden voor de soorten en habitats die tot doel zijn gesteld in de betrokken SBZ.

3.3.1 Zoekzones voor het realiseren van de IHD's

Naar aanleiding van de goedgekeurde IHD's werden **zoekzones** voor het realiseren van deze IHD's afgebakend. Binnen het projectgebied of de nabije omgeving zijn geen zoekzones voor het realiseren van habitats afgebakend. Ten westen van het Boudewijnkanaal is wel een beperkte oppervlakte aangeduid als zoekzone voor habitattypen 1330.

Figuur 3-1: ligging van de zoekzones voor de te realiseren habitats in de buurt van het projectgebied (bron: geopunt, september 2015)

4 Algemene beschrijving huidig aanwezige en reeds vervangen natuurwaarden binnen en in de omgeving van het projectgebied

Voor een algemene beschrijving van de natuurwaarden en de voorkomende fauna en flora binnen het plangebied wordt verwezen naar §5.5.4 van het project-MER waartoe deze bijlage behoort.

Voor een uitgebreide beschrijving van de uitgevoerde natuurcompensaties in de omgeving van het projectgebied wordt verwezen naar § 3.2 van het project-MER waartoe deze bijlage behoort. Hieronder wordt een bondige samenvatting gegeven.

De gebieden die op het gewestplan zijn aangeduid voor de ontwikkeling van de achterhaven van Zeebrugge lagen/liggen gedeeltelijk in Europees Vogelrichtlijngebied en gedeeltelijk in gebieden met habitats die ecologische bescherming genoten door het Decreet Natuurbehoud van 1997. De Vlaamse regering heeft in 2000 de verdere ontwikkeling van de achterhaven goedgekeurd met als voorwaarde dat de gronden die hiervoor worden aangesneden en die ecologisch beschermd zijn, gecompenseerd worden. Op 4 maart 2005 heeft de Vlaamse regering een overeenkomst tussen het Vlaams Gewest, de Maatschappij der Brugse Zeevaartinrichtingen (MBZ, het Havenbedrijf) en de Vlaamse Landmaatschappij (VLM) goedgekeurd voor het uitwerken van deze compensaties.

282 ha gronden behorend tot het Europees vogelrichtlijngebied "Poldercomplex" en 232 ha biologisch waardevol habitat beschermd op Vlaams niveau⁴ liggen/lagen in het deel van de achterhaven dat verder

⁴ Beschermd habitats vegetatiebesluit 1998

ontwikkeld zou/zal worden. De Vlaamse regering heeft in 2000 de 282 ha geschrapt uit het vogelrichtlijngebied. Voor het areaalverlies van 282 ha in het vogelrichtlijngebied en voor de 232 ha beschermd op Vlaams niveau heeft de Vlaamse regering zoekzones voor het realiseren van de compensaties aangeduid, waaronder ook de Dudzeelse Polder ten zuiden van het projectgebied. In 2010 werd de inrichting van deze zone opgestart.

De zogenaamde Noordelijke Strook van de Dudzeelse polder (d.i. de smalle strook in het noorden van Dudzeelse polder, die overlapt met onderhavig projectgebied) is niet opgenomen in het officiële compensatiedossier (= compensatiematrix) voor de Achterhaven. Het is wel zo dat deze Noordelijke Strook mee in de onderhandelingen is opgenomen en dat MBZ extra budget heeft voorzien om de compensaties noodzakelijk voor toekomstige inname van de Noordelijke Strook te kunnen uitvoeren samen met de 80 ha zilt grasland die volgens de matrix in de Dudzeelse Polder moet worden gerealiseerd. De realisatie van deze habitats is gebeurd in 2010 - 2011. De maatregelen die hiervoor zijn uitgevoerd zijn goedgekeurd in de beheercommissie (voor de compensaties van de Haven Zeebrugge) om bij inname van de Noordelijke Strook in te zetten als geldige compensatiemaatregelen.

Samenvattend kan gesteld worden dat er in de Dudzeelse polder habitattypes werden gecreëerd (oa. 80 ha zilt grasland) als compensatie van habitattypes die in de achterhaven zullen verdwijnen. Anderzijds werden ook de habitats die voorkomen in de noordelijke strook van de Dudzeelse polder gecompenseerd in de Dudzeelse polder (terwijl dat deze noordelijke strook momenteel nog niet ingenomen is). Deze leefgebieden werden dus reeds gecompenseerd voorafgaand aan de effectieve ingebruikname van de gronden door het havenbestuur. Huidige Passende Beoordeling zal hierna (hoofdstuk 7) de ADC-toets, overeenkomstig artikel 36ter van het Decreet Natuurbehoud doorlopen. De compensatie in de zin van deze ADC-toets werd reeds op het terrein uitgevoerd.

Het is noodzakelijk om de voortgang van de uitvoering van de natuurcompensaties ook te toetsen aan de parallelle voortgang van de verdere ontwikkeling van de achterhaven van Zeebrugge. Met name voor de compensaties voor art. 36ter van het decreet natuurbehoud is een strikte gelijktijdigheid van de uitvoering van de compensaties noodzakelijk. Daarom dient de voortgang van de natuurcompensaties getoetst te worden aan het verdwijnen van de habitats in de achterhaven van Zeebrugge door de verdere uitbouw voor havenactiviteiten. Er wordt een balans gegeven tussen realisatie van de natuurcompensaties en inname van de achterhaven. Deze balans is een maat voor de voortgang van de natuurcompensaties.

Conclusie inzake de compensaties met betrekking tot het projectgebied:

- De bergingslocatie 2 en het grootste deel van de zoekzone voor werfzone zijn gedeeltelijk gelegen binnen het geschrapte deel van het SBZ-V waarvoor compensaties voorzien en uitgevoerd zijn in de officiële compensatiematrix;
- De zone van het bouwdok, bergingslocatie 1 en de zoekzone voor werfzone bevinden zich (gedeeltelijk) in de zogenaamde noordelijke strook. Compensaties voor deze strook zijn reeds uitgewerkt en uitgevoerd binnen de Dudzeelse polder.

Er dienen bijgevolg voor uitvoering van het project geen compensaties op het terrein meer voorzien te worden.

5 Aanwezigheid van de aangemelde habitats en soorten

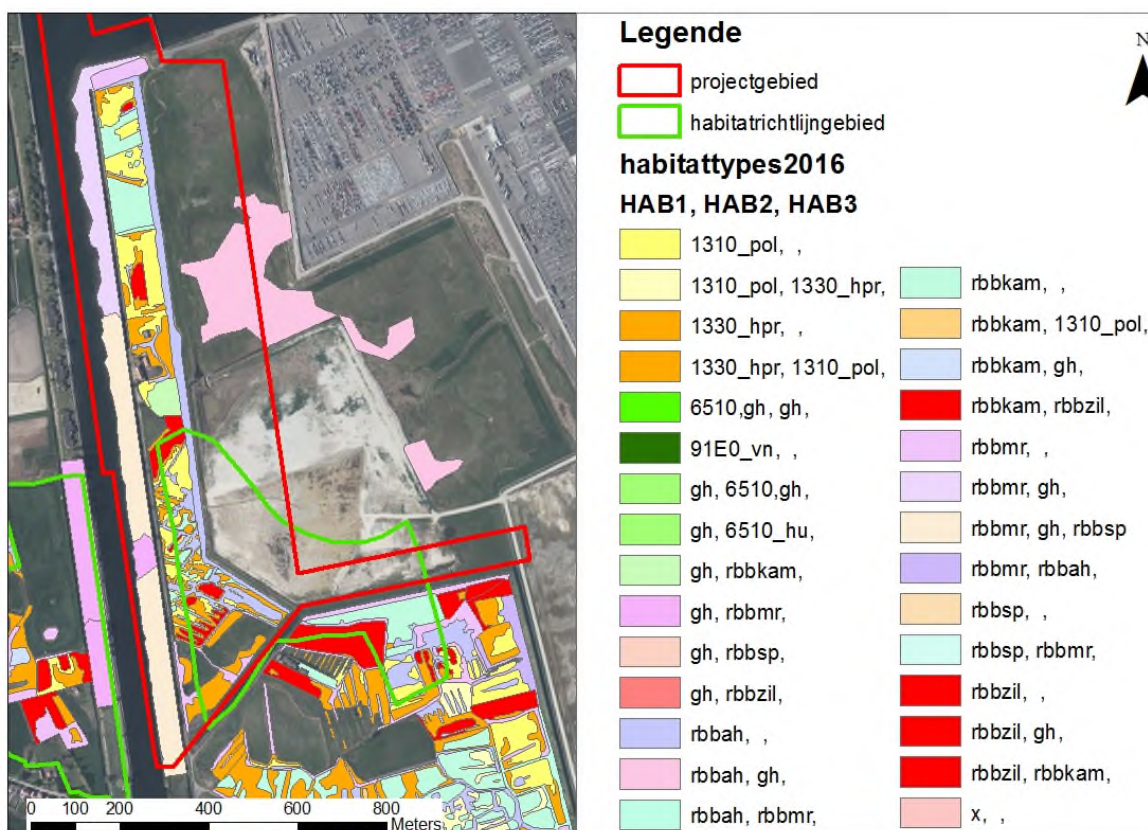
5.1 Habitatrichtlijngebied 'Polders'

Het habitatrichtlijngebied "Polders" bestaat uit verschillende verspreid gelegen gebieden. Zowel de kustpolders als de polders in het noorden van Oost-Vlaanderen maken deel uit van dit SBZ. De typische polderlandschappen bestaan uit laaggelegen graslanden zonder bomen of hagen. Als gevolg van opkwellend brak water komen typische zoutminnende planten voor. Het droogvallen of opvullen van vele poelen, greppels en sloten heeft tot gevolg dat het leefgebied van een groot aantal water- en weidevogels, amfibieën en vochtminnende planten verdwijnt.

In onderstaande paragraaf worden de aangemelde habitats en soorten volgens het besluit van de Vlaamse Regering tot aanwijzing van de speciale beschermingszones en tot definitieve vaststelling van de bijhorende IHD's en prioriteiten' besproken en wordt er aangegeven of ze al dan niet voorkomen binnen het deelgebied van het Habitatrichtlijngebied in of in de buurt van het projectgebied. Prioritaire habitats worden in het vet besproken.

De bespreking van de aan- of afwezigheid van habitats en soorten gebeurt op basis van de BWK, versie 2016, de informatieve documenten horende bij de besluiten van 23 maart 2014 van de Vlaamse Regering, de PBO horende bij het eerder opgemaakte MER "bouwdoklocaties Waaslandhaven en Zeebrugge" en eigen terreinwerk.

- o **1310-** Eenjarige pioniersvegetaties van slik- en zandgebieden met Salicornia-soorten en andere zoutminnende planten. *Een significant deel van het projectgebied, kan volgens de BWK tot dit habitattype gerekend worden. Meestal gaat het echter om bepaalde delen van de geïnventariseerde percelen die tot dit habitattype kunnen gerekend worden. Het betreft meestal het binnendijkse subtype. Een groot deel van de oppervlakte die binnen het projectgebied tot dit habitattype kan gerekend worden, is echter buiten SBZ-H gelegen. Ook binnen de Dudzeelse polder, buiten het projectgebied en buiten SBZ-H, zijn meerdere percelen gelegen die tot dit habitattype kunnen gerekend worden. Ook binnen het projectgebied en binnen SBZ-H is een beperkte oppervlakte gelegen die tot dit habitattype kan gerekend worden.*
- o **1330** – Atlantische schorren. Het betreft het binnendijkse subtype. Zilte graslanden komen in mozaïek voor met poldergraslanden. In de laagst gelegen delen van poldergraslanden en langs laantjes, brakke poelen, kreken en grachten en andere zoute tot brakke waterpartijen vinden we dit habitattype terug. *Een significant deel van het projectgebied, kan volgens de BWK tot dit habitattype gerekend worden.. Binnen de Dudzeelse polder (maar buiten SBZ-H) zijn meerdere percelen gelegen die tot dit habitattype kunnen gerekend worden.*
- o **6430** Voedselrijke ruigten Boszomen op voedselrijke, humeuze en vochtige grond, in de overgangszone tussen loofbos en lage grazige begroeiingen met een combinatie van getemperd licht en beschutting. Voedselrijke zomen en ruigten komen over heel Vlaanderen voor. Goed ontwikkelde vormen zijn echter zeldzaam. (BWK: hf of hfb, hfc en hft). Voedselrijke, natte ruigtes zijn niet zeldzaam in Vlaanderen. Goed ontwikkelde, soortenrijke vormen zijn dat echter wel. *Dit habitat komt momenteel niet voor in of in de nabije omgeving van het projectgebied.*
- o **6510** Laaggelegen schraal hooiland. *Dit habitat komt momenteel niet voor in of in de nabije omgeving van het projectgebied.*
- o **7140** Overgangs- en trilveen: gemeenschappen van natuurlijke tot halfnatuurlijke laagvenen en van natte tot uiterst natte standplaatsen die gedurende het ganse jaar waterverzadigd zijn (BWK: md, ms, ce, ao). Onder dit habitat vallen de laagveenvegetaties uit de klasse der kleine zeggen. *Dit habitat komt momenteel niet voor in of in de nabije omgeving van het projectgebied.*
- o **91E0** Overblijvende of relictbossen op alluviale grond (*Alnion glutinoso-incanae*) Alle types komen voor op zware bodems, algemeen rijk aan alluviale afzettingen. Ze worden periodiek overstroomd door de jaarlijkse stijging van het waterniveau in rivier of moeras, maar bij laagwaterniveau worden ze goed gedraineerd en doorlucht. Actueel zijn in Vlaanderen slechts zeer weinig goed ontwikkelde voorbeelden van de verschillende vormen terug te vinden. (BWK: va, vo, vm, vc, vf, vn, en sf). *Dit habitat komt niet voor in of in de nabije omgeving van het projectgebied.*

Figuur 5-1: voorkomende Europees beschermde habitats ter hoogte van het projectgebied (bron: BWK, versie 2014)

Het gebied 'BE2500002 – Polders' wordt als speciale beschermingszone aangewezen voor de onderstaande soorten van bijlage II van het Decreet Natuurbehoud:

- o **Meervleermuis** deze vleermuis heeft een voorkeur voor waterrijk laagland, in de buurt van open stilstaand water en weilanden. Kraamkolonies zijn hoofdzakelijk te vinden in gebouwen, als daken en zolders, maar ook soms individueel in holle bomen. De Meervleermuis foerageert op grote afstand van de kolonie. Kanalen en rivieren vormen de belangrijkste verbindingroutes, maar ook bomenrijen en houtwallen worden gebruikt. De dieren foerageren voornamelijk boven grote, open waterplassen, rivieren en kanalen. *In de SBZ zijn geen kolonies van de soort gekend. Verschillende waarnemingen van de soort zijn gekend in het Meetjeslandse Krekengebied en de Damse Vaart. Gezien de afwezigheid van KLE's in en in de nabije omgeving van het projectgebied, wordt verwacht dat de kans op voorkomen van deze soort eerder beperkt zal zijn. Dergelijke open ruimten vormen immers een aanzienlijke barrière voor de meeste soorten vleermuizen en worden zelden overgestoken. Het valt echter niet uit te sluiten dat het Boudewijnkanaal gebruikt wordt als migratieroute of jachtgebied.*
- o **Zeggekorfslak**. De soort is gebonden aan natte milieus. Daarnaast is een zekere rijkdom aan kalk noodzakelijk. *De soort is in de SBZ enkel gekend in het Krekengebied (Rode Geul en Grote Geul). Het gaat om een vrij grote populatie, maar exacte aantallen zijn niet gekend. Er zijn geen waarnemingen van deze soort gekend binnen het projectgebied. Hun aanwezigheid wordt er ook niet verwacht.*

Voor volgende soorten worden geen doelstellingen geformuleerd: Kamsalamander, Kruipend moerasscherm, Poelkikker, Laatvlieger, Ruige dwergvleermuis, Gewone dwergvleermuis, Kleine dwergvleermuis, Rosse vleermuis.

Regionaal belangrijke biotopen zijn vegetaties of habitats die weliswaar niet Europees te beschermen zijn, maar die van belang zijn voor het Vlaamse natuurbehoud. Deze vegetaties worden beschermd door de Vlaamse natuurbehoudwetgeving in brede zin. Voor deze habitats worden geen doelen geformuleerd, maar het is van belang voor het Vlaamse natuurbeleid om te weten waar deze liggen en er bij het formuleren van doelen rekening mee te houden. Bovendien zijn deze regionaal belangrijke biotopen vaak een leefgebied van een Europees te beschermen soort. Hieronder wordt voor de regionaal belangrijke biotopen die voorkomen in de omgeving van het projectgebied aangegeven voor welke Europees te beschermen soorten dit biotoop deel uitmaakt van het leefgebied.

- o Rietmoerassen (mr): rietmoerassen zijn van belang voor verschillende broedvogels (Bruine kiekendief, Blauwborst en Porseleinhoen). Deze rietmoerassen zijn veelal de begeleidende vegetatie langs grachten en kreken, meestal in mozaïek of met overgangen naar het habitattype van de voedselrijke ruigten (6430).
- o Kamgraslanden (kam): vele poldergraslanden, belangrijk voor overwinterende vogels en broedvogels, behoren tot het type kamgrasland.
- o Zilte plassen (ah): De grote zilte plassen zijn voornamelijk van belang voor de Meervleermuis als foerageerhabitat en voor overwinterende en doortrekkende watervogels. Daarnaast hebben voornamelijk de oevervegetaties een belangrijke natuurwaarde (rietmoerassen, ruigtes, zilte graslanden, zilverschoongraslanden,...).
- o Zilverschoongrasland (zil): deze vegetaties zijn vooral terug te vinden op lager gelegen delen die in de winter overstroomd, zowel in zoete als brakke omstandigheden. Deze graslanden komen in de kustpolder dan ook van nature in mozaïek voor met zilte vegetaties (1330). Bij ontzilting of niet geschikt waterpeil degraderen zilte graslanden en gaan soorten van zilverschoongrasland, vnl. grassen, domineren.

5.2 Vogelrichtlijngebied ‘Poldercomplex’

Zoals in § 3.2 van het MER reeds werd besproken beslaat het Vogelrichtlijngebied ‘Poldercomplex’ een totale oppervlakte van 9.766 ha die enerzijds een deel van de Achterhaven van Zeebrugge omvat maar voor het grootste deel poldergebied. Bij besluit van de Vlaamse Regering van 17 juli 2000 werd beslist om een gedeelte van de Achterhaven uit de SBZ te halen, om de haven verder te kunnen ontwikkelen. In hetzelfde besluit werden gebieden als compensatie voor dit oppervlakteverlies aan het Vogelrichtlijngebied toegevoegd.

De habitattypes van belang in dit Vogelrichtlijngebied zijn historisch permanent grasland met veel microreliëf en/of sloten en zilte graslanden. Ook de aanwezigheid van rietlanden, rietmoerassen en open water (brede poldersloten, diepe en ondiepe plassen in weilandcomplexen) zijn van belang. Verder is het noodzakelijk het open karakter van het polderlandschap te respecteren, gezien veel belangrijke soorten nood hebben aan een uitgestrekt open gebied.

- o Broedvogels bijlage IV

Blauwborst : is een soort die een voorkeur heeft voor een combinatie van modderstroken, lage struiken in de relatief open vegetatie, verruigde rietvelden, gevarieerde moerassen en schorresituaties. *De soort doet het goed in de SBZ, zowel in de West-Vlaamse polders als in de Meetjeslandse Kreken. Ze lijkt zich aan te passen aan cultuurland, waar ze vooral opduikt langs rijk begroeide sloten. Volgens de site www.waarnemingen.be komt de soort voor binnen en in de omgeving van het projectgebied.*

Bruine kiekendief gebonden aan dichte, uitgestrekte, vochtige maar niet volledig geïnundeerde, rustige rietvelden. Ze broeden voornamelijk in moerassen met uitgestrekte rietvelden, maar ook geregeld in drogere cultuurlandschappen zoals graanvelden. *In het SBZ Poldercomplex komen 7 tot 10 broedparen voor. Volgens de site www.waarnemingen.be komt de soort voor binnen en in de omgeving van het projectgebied.*

Ijsvogel deze soort is gebonden aan vijvers, plassen, meren, rivieren, stromen en kanalen die weinig vervuild zijn en die min of meer wat (overhangende) oevervegetatie bevatten. Steile, zandige natuurlijke oeverwanden of wortelgestellen van omgevallen bomen langs beken, rivieren en in mindere mate langs vijvers vormen de favoriete broedhabitat. Hij wordt dikwijls over het hoofd gezien en kan zelfs broedend worden aangetroffen op grote afstand van het water. *In het SBZ*

Poldercomplex komen 1 à 5 broedkoppels voor, sommige jaren zelfs geen. Volgens de site www.waarnemingen.be komt de soort voor binnen en in de omgeving van het projectgebied.

Kluut: De kluut broedt in kolonies, zowel langs de kust (zilte krekens, schorren, inlagen en zandplaten) als verder landinwaarts in moerassen of bij ondiepe plassen met zout of brak water. De kluut is de enige Europese vogel met een duidelijk omhoog gebogen snavel. Hiermee vangt hij insecten en kleine kreeftjes in ondiep water, waarbij de kluut met maaibewegingen de snavel door de modder beweegt. Het ondiepe water dient dan ook een losse, slijkgige bodem te hebben. *Met een gemiddelde van 150 à 170 broedparen de laatste jaren is het Poldercomplex duidelijk een belangrijk gebied voor de Kluut. Volgens de site www.waarnemingen.be komt de soort voor binnen en in de omgeving van het projectgebied.*

Steltkluut: is een soort van beken en meren, gorzen en slikken, lagunes, moerassen en plassen. Ze fourageert in ondiepe wateren zonder getij. De IJzerbroeken hebben de potentie om uit te groeien tot een regelmatig broedgebied voor deze soort. Dit zal echter gedeeltelijk afhangen van de evolutie van het verspreidingsareaal binnen Europa (en een verderzetting van de huidige noordwaartse uitbreiding). *De soort komt niet jaarlijks tot broeden in de SBZ en de aantallen schommelen sterk van jaar tot jaar. Als de soort tot broeden komt, is dat vaak in de Uitkerkse Polder. Volgens de site www.waarnemingen.be komt de soort voor binnen (vooral ter hoogte van bergingslocatie 1) en in de omgeving van het projectgebied.*

Porseleinhoen Grote zeggenvegetaties, rietvelden en ondergelopen graslanden zijn ideaal als biotoop. *Deze soort broedt niet binnen de grenzen van de SBZ. Net daarbuiten werd in de jaren 2007- 2009 wel jaarlijks één broedgeval gemeld in de Achterhaven van Zeebrugge (rietveld De Pelikaan) en de soort werd er ook regelmatig op doortrek gezien. Uit het rapport “Monitoring van de avifauna in de SBZ-V ‘Poldercomplex’: resultaten van het negende jaar (2013-2014) blijkt dat deze soort uit het gebied verdwenen is als broedvogel. Volgens de site www.waarnemingen.be werd de soort wel nog waargenomen in en in de omgeving van het projectgebied in de zomer van 2014..*

o Doortrekkers en overwinteraars

Kleine rietgans: foerageert in grote troepen op velden, weilanden, geploegde akkers, moerassen en estuaria. *Het aantal overwinterende exemplaren in het SBZ-V Poldercomplex ligt sinds de jaren '90 steeds boven de 20.000 exemplaren, wat inhoudt dat het merendeel van de Spitsbergenpopulatie hier komt overwinteren. De wintermaxima lagen in de volledige Oostkustpolders (dus ook deels buiten SBZ) de laatste jaren rond de 30.000 à 40.000 exemplaren. Volgens de site www.waarnemingen.be komt de soort soms in grote aantallen voor binnen en in de omgeving van het projectgebied.*

Kolgans: de Kolgans kan worden aangetroffen in grazige grasvelden in een waterrijke omgeving. Ze komt tijdens de winter in belangrijke aantallen voor in de kustpolders. *De Oostkustpolders zijn een belangrijk overwinteringsgebied voor de Kolgans. Het SBZ-V neemt daarbij een belangrijk deel voor zijn rekening; hier komen meer dan 10.000 Kolganzen overwinteren. Volgens de site www.waarnemingen.be komt de soort soms in grote aantallen voor binnen en in de omgeving van het projectgebied.*

Smient: Smienten zijn vogels die houden van schone, zoete wateren met een rijke oever- en waterbegroeiing. Het is voornamelijk een wintergast. Het dieet bestaat voornamelijk uit planten (grassen, waterplanten en graan), maar de vrouwtjes vullen het dieet aan met muggen. Hij kan gevonden worden in beken, meren, graslanden, moerassen, plassen en rivieren. De soort wordt echter ook beschouwd als een typische soort van historisch permanente graslanden. *In de Oostkustpolders overwinteren jaarlijks enkele duizenden Smieten. De natte permanente graslandcomplexen in het Poldercomplex en in de rest van de Oostkustpolders hebben hoofdzakelijk een functie als nachtelijk foerageergebied. De belangrijkste dagrustverblijven (kunstmatige plassen en de havendokken in de Achterhaven van Zeebrugge) zijn buiten het Vogelrichtlijngebied gelegen. Volgens de site www.waarnemingen.be komt de soort soms in grote aantallen voor binnen en in de omgeving van het projectgebied.*

Blauwe kiekendief: Het is een roofvogel van een open gevarieerd landschap bestaande uit weide, akkerlanden, kapvlaktes, bosopstanden, moerassen, heidevelden en vennen. In de winter hebben ze hun slaapplek in rietvelden, schorren alsook in open ruigten en akkergewassen. *Jaarlijks overwinteren er in het SBZ-V Poldercomplex enkele tot een tiental Blauwe kiekendieven, voor de volledige Oostkustregio gaat het in de meeste jaren om een tiental tot meer dan 20 exemplaren. Volgens de site www.waarnemingen.be komt de soort voor binnen en in de omgeving van het projectgebied.*

Goudplevier: Typische soort van open gebied. Ze prefereren een korte grasvegetatie, in combinatie met veel plas-dras situaties. *In het najaar zitten de grotere concentraties Goudplevieren in het Poldercomplex van Meetkerke-Uitkerke en in de weilanden langs de as Brugge-Westkapelle. Volgens de site www.waarnemingen.be komt de soort soms in grote aantallen voor binnen en in de omgeving van het projectgebied.*

Grote zilverreiger: De grote zilverreiger is van oorsprong een vogel uit het mediterrane gebied. Het is een vogel van moerassen, oevers, plassen, rietland en ruigten, en uitgestrekte weilanden. *De soort foerageert regelmatig in de SBZ-V's, maar het gaat om slechts enkele exemplaren. Volgens de site www.waarnemingen.be komt de soort voor binnen en in de omgeving van het projectgebied.*

Kemphaan: in polder- en meersgebieden is deze soort aangewezen op plaatsen met een hoge grondwaterspiegel, slijkerige poeltjes en grachten, opgespoten en onbegroeide terreinen. De soort komt vooral foerageren op slikken, rivieroeveren en natte graslanden. *Deze soort overwintert jaarlijks in het Poldercomplex in wisselende aantallen, meestal met enkele tientallen tot enkele honderden exemplaren. Ze foerageren en rusten hoofdzakelijk op de natte permanente graslanden en in de buurt van ondiepe plassen. Volgens de site www.waarnemingen.be komt de soort voor binnen en in de omgeving van het projectgebied*

Kleine Zwaan: Ze foerageren op graslanden alsook akkers waar ze zich te goed doen aan oogstresten. Ze komen in de winter vooral voor in de polders van Oost-Vlaanderen, de kuststreek en de IJzervallei. *Deze soort overwintert in het gebied vooral in de Meetjeslandse Kreeken. Grote aantallen in de omgeving van het projectgebied zijn niet gekend. Volgens de site www.waarnemingen.be komt de soort wel voor binnen en in de omgeving van het projectgebied.*

Slobeend: Slobeenden leven in de laaggelegen, natte gebieden zoals beken, meren, moerassen, oevers en uitgestrekte weilanden. Hij eet waterdiertjes en waterplanten (voornamelijk kroos) van het wateroppervlak. Ze foerageren hoofdzakelijk in de ondiepe plassen en op de natte permanente graslanden. *In het SBZ-V Poldercomplex overwinteren enkele honderden Slobeenden. Volgens de site www.waarnemingen.be komt de soort voor binnen en in de omgeving van het projectgebied.*

Pijlstaart. Pijlstaarten broeden langs ondiepe meren, moerassen, oevers en plassen in open gebieden. Ze voeden zich met planten en dierlijk materiaal, dat uit het water wordt gevestigd. *Deze soort overwintert in beperkte aantallen in de Oostkustpolders. Volgens de site www.waarnemingen.be komt de soort voor binnen en in de omgeving van het projectgebied.*

Wulp: Wulpen broeden in diverse open tot tamelijk gesloten biotopen van kwelders, graslanden, hoogvenen van taiga's, duinen, akkers en heidevelden. Na de broedperiode foerageren wulpen in groepen langs de kust en in het binnenland op weilanden. Geschikte foerageerhabitats voor de wulp zijn ondiepe oevers van plassen en rivieren, droogvallende platen in intergetijdengebied en graslandpercelen. De wulp foerageert in het binnenland op regenwormen, emelten en andere ongewervelden zoals kevers en pissebedden. In getijdengebieden bestaat zijn dieet uit wormen, jonge strandkrabben en andere kreeftachtigen, en plaatselijk ook uit schelpdieren. *De wulp overwintert jaarlijks in het SBZ-V Poldercomplex in wisselende aantallen, meestal met enkele tientallen tot enkele honderden exemplaren. Volgens de site www.waarnemingen.be komt de soort soms in grote aantallen voor binnen en in de omgeving van het projectgebied.*

6 Beoordelingscriteria

Ontwikkeling criteriaset

In de Passende Beoordeling dienen de effecten op aangemelde/aangewezen soorten en habitats te worden onderzocht. Van bijzonder belang is hierbij te onderzoeken in hoeverre de gunstige staat van instandhouding van de betreffende soorten of habitats wordt aangetast. Hierbij wordt het begrip 'significantie' gehanteerd als te toetsen kader en daarnaast ook of de natuurlijke kenmerken van het gebied behouden blijven (zie de EU-brochure 'Beheer van Natura 2000-gebieden, criterium 4 voor habitats en de in dit rapport gehanteerde criteria (bijlage 1)). De Habitat- en Vogelrichtlijnen geven echter geen specifieke criteria voor de beoordeling van deze significantie.

Wat is significant ?

Het beoordelingskader van zowel de Vogel- als de Habitatrichtlijn is gebaseerd op het voorzorgsprincipe: 'nee, tenzij...'. In de Vogel- en Habitatrichtlijn spelen de begrippen 'significant effect op de instandhoudingsdoelstelling' en 'aantasting van de natuurlijke kenmerken van het gebied' een hoofdrol. Daarom dienen we de term 'significant' nader te verduidelijken. Een significant effect kan in zijn algemeenheid als volgt worden omschreven:

- veranderingen in abiotische situatie en de ruimtelijke structuur, die de natuurlijke dynamiek te boven gaan en het leefmilieu van planten- en/of diersoorten zodanig beïnvloeden dat er letterlijk unieke situaties verloren dreigen te gaan of ecologische processen blijvend worden verstoord, of het voortbestaan van populaties van nationaal zeldzame soorten of voor dat systeem kenmerkende soorten op termijn niet meer op hetzelfde niveau verzekerd is, dan wel de betekenis van een gebied voor soorten aanmerkelijk afneemt (*naar EU 2000*).

Uitwerking criteriaset

Is er betekenisvolle aantasting van de natuurlijke kenmerken van de SBZ ? Dat is de centrale vraag.

Hierbij wordt nagegaan of er een aantasting plaatsgrijpt die meetbare en aantoonbare gevolgen heeft voor de natuurlijke kenmerken van de SBZ, in de mate er meetbare en aantoonbare gevolgen zijn voor de staat van instandhouding van de soort(en) of de habitat(s) waarvoor de betreffende SBZ is aangewezen of voor de staat van instandhouding van de soort(en) vermeld in bijlage III van het Decreet Natuurbescherming (= soorten van de Bijlage IV van de Habitatrichtlijn) die in de betreffende SBZ voorkomen.

- De 'natuurlijke kenmerken van een SBZ' is het geheel van biotische en abiotische elementen, samen met hun ruimtelijke en ecologische kenmerken en processen, die nodig zijn voor de instandhouding van:
- de natuurlijke habitats en de habitats van de soorten waarvoor de betreffende SBZ is aangewezen (zijn per gebied opgelijst in de wetenschappelijke rapporten van de aanwijzing van de SBZ-V en de SBZ-H)
- de soorten vermeld in bijlage III
- de coherentie van het Natura 2000-netwerk

De begrippen 'instandhouding', 'staat van instandhouding van een soort' en 'staat van instandhouding van een habitat' zijn gedefinieerd in art. 2 van het Decreet Natuurbescherming.

Instandhouding: het geheel van maatregelen die nodig zijn voor het behoud of herstel van habitats en populaties van wilde dier- en plantensoorten in een gunstige staat van instandhouding. De staat van instandhouding van een habitat wordt als gunstig beschouwd wanneer:

- het natuurlijke verspreidingsgebied van de habitat en de oppervlakte van die habitat binnen dat gebied stabiel zijn of toenemen;

- de nodige specifieke structuur en functies voor behoud op lange termijn bestaan en in de afzienbare toekomst vermoedelijk zullen blijven bestaan;
- de staat van instandhouding van de voor die habitat gunstige typische soorten gunstig is.

De staat van instandhouding van een soort wordt als gunstig beschouwd wanneer:

- uit populatiedynamische gegevens blijkt dat de betrokken soort nog altijd een levensvatbare component is van de habitat waarin de soort voorkomt en dat vermoedelijk op lange termijn zal blijven;
- het natuurlijke verspreidingsgebied van die soort niet kleiner wordt of binnen afzienbare tijd lijkt te zullen worden;
- er een voldoende grote habitat bestaat en waarschijnlijk zal blijven bestaan om de populaties van die soort op lange termijn in stand te houden;

Staat van instandhouding van een habitat: de som van de invloeden die op de betrokken habitat en de daar voorkomende typische soorten inwerken en op lange termijn een verandering kunnen bewerkstelligen in de natuurlijke verspreiding, de structuur en de functies van die habitat of die van invloed kunnen zijn op het voortbestaan op lange termijn van de betrokken typische soorten in het Vlaamse Gewest;

Staat van instandhouding van een soort: het effect van de som van de invloeden die op de betrokken soort inwerken en op lange termijn een verandering kunnen bewerkstelligen in de verspreiding en de grootte van de populaties van die soort in het Vlaamse Gewest;

Het betekenisvolle karakter van een aantasting moet worden vastgesteld in het licht van de instandhoudingsdoelstellingen van het gebied zelf, en in het licht van de bijdrage die het gebied levert aan de ecologische samenhang van het Natura 2000-netwerk. Het is daarom niet mogelijk om per habitat of soort een overal geldende kwantificering te doen van die significantie. Het belang van een vermindering van de oppervlakte die door de habitats of de leefgebieden van soorten in kwestie in de SBZ ingenomen wordt, wordt (voor ieder SBZ afzonderlijk) geëvalueerd in het licht van de totale oppervlakte van deze SBZ en van de integriteit van het gebied.

Teneinde te bepalen of een aantasting betekenisvol is in het licht van de doelstellingen van de richtlijn, wordt gebruik gemaakt van volgende factoren:

- de omvang van het natuurlijk verspreidingsgebied van het habitat (hierbij wordt ook gekeken naar de voor dat habitat typische soorten - zie habitatfiches)
- de omvang van het natuurlijk verspreidingsgebied van die soort (de voor die soort geschikte habitats - zie soortenfiches)
- de populatieomvang van de betrokken soort(en)
- het bestaan van een voldoende groot habitat om de populaties van die soort op lange termijn in stand te houden en
- het belang van het netwerk hierin.

7 Mogelijke effecten

In onderstaande paragrafen worden de effecten van het voorgenomen project besproken ten aanzien van het habitat- en vogelrichtlijngebied.

7.1 Heeft het voorgenomen project betekenisvolle negatieve effecten op Speciale Beschermingszones?

Bij de effectbespreking dient een duidelijk onderscheid gemaakt te worden tussen de geschrapte delen van het Natura 2000-netwerk en de nog geldende delen. Voor de delen die geschrapt en gecompenseerd werden als Natura 2000-gebied, die dus in het kader van de ADC-toets voor de schrapping van het SBZ-V werden gecompenseerd, geldt dat er geen betekenisvolle negatieve effecten verwacht worden.

Voor de zones van het projectgebied die overlappen met nog niet geschrapte delen van het Natura 2000-netwerk, waarvoor de compensaties op terrein al zijn uitgevoerd, maar waarvoor de ADC-toets nog niet is gebeurd, wordt onderstaand nagegaan of er zich door uitvoering van het voorgenomen project betekenisvolle negatieve effecten kunnen voordoen.

7.1.1 Effecten op de aangemelde en huidig voorkomende habitats binnen het Habitatrichtlijngebied

7.1.1.1 Biotoopverlies / biotoopwijziging

Rechtstreekse inname

Door uitvoering van het project, zal een deel van het Habitatrichtlijngebied rechtstreeks ingenomen worden, zie Figuur 0-1. Binnen het deel van het SBZ-H dat overlapt met het projectgebied is momenteel een zekere oppervlakte aangemelde habitats gelegen. Door uitvoering van het voorgenomen project zullen deze habitats binnen SBZ-H verdwijnen, wat voor betekenisvolle negatieve effecten zal zorgen.

Voor de volledigheid wordt er opgemerkt dat er in het bestek opgenomen is dat de aannemer slechts 1 van beschreven mogelijke locaties voor de laad- en loszone uit het MER kan gebruiken.

Onrechtstreekse inname

Als gevolg van een biotoopwijziging

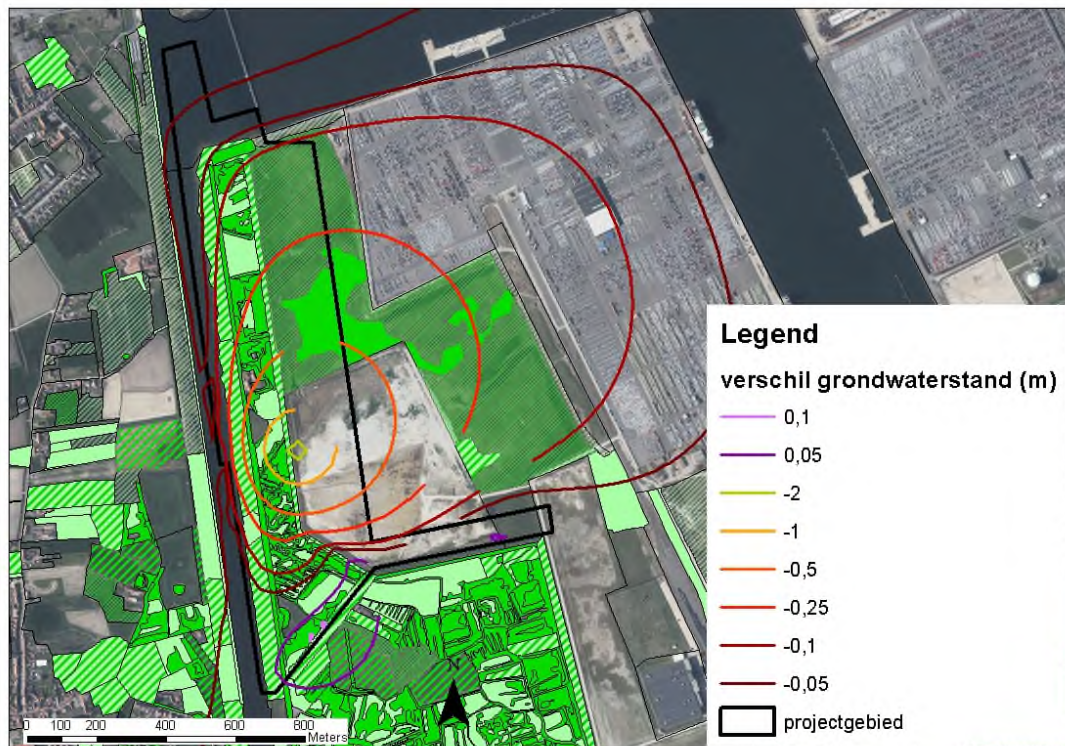
Er dient echter niet enkel rekening gehouden te worden met het rechtstreeks verdwijnen van aangemelde habitats binnen SBZ-H, maar ook met het mogelijk onrechtstreeks verdwijnen / wijzigen van aangemelde habitats in en in de omgeving van het projectgebied binnen SBZ-H. Deze kunnen zich voordoen als gevolg van de geplande bemalingen of ten gevolge van een verschuiving van het zout-zoet evenwicht van het grondwater. Binnen het voorkomend SBZ-H in de nabije omgeving van het projectgebied is momenteel een (beperkte) oppervlakte aangemelde habitats gelegen welke gevoelig zijn voor verdroging en/of verstoring van het zout-zoet evenwicht. Bemalingen zonder retourbemaling betekent dat deze habitats zullen verloren gaan (zie onder), wat negatief beoordeeld wordt.

Biotoopwijziging als gevolg van bemaling kan zich voordoen daar waar de bemalingskegel overlapt met grondwaterafhankelijke vegetatie buiten het projectgebied.

1. Ten gevolge van de mogelijke dieptebemaling tijdens de aanleg van de diepwand

Uit § 2.4.2.2 van het project-MER blijkt dat een dieptebemaling tijdens de aanleg van de kaaimuur wellicht niet nodig zal zijn. Indien dit toch het geval zou zijn, blijkt uit § 5.1.5.4 van het project-MER dat, mits het toepassen van retourbemaling ten noorden van de Dudzeelse polder, er nagenoeg geen effecten optreden op de grondwaterstand ter hoogte van de Dudzeelse polder. Enkel naar aanleiding van de bemaling van het zuidelijk deel van de diepwand kan een beperkte grondwaterstijging optreden van ca. 0,05 in het noordwesten van de Dudzeelse polder. Hierbij zal de kwelflux niet significant veranderen ten opzichte van de huidige situatie. Er

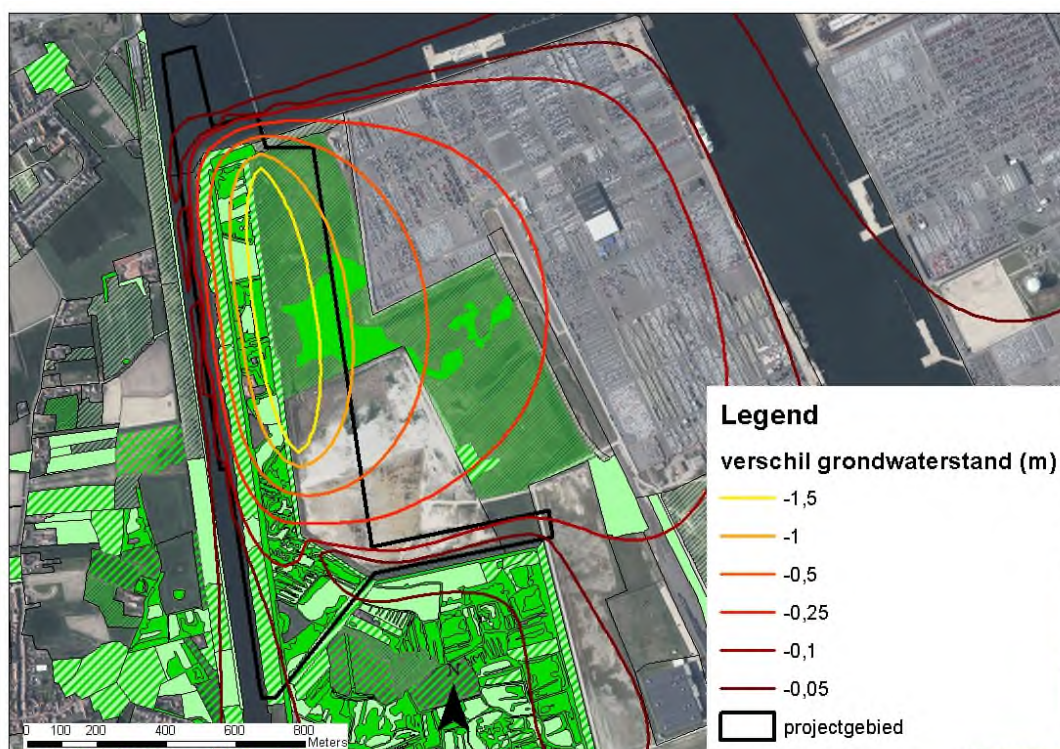
kan bijgevolg gesteld worden dat er geen betekenisvolle effecten verwacht worden voor de omliggende vegetatie binnen SBZ-H naar aanleiding van deze mogelijke bemaling.

Figuur 7-1: berekende grondwaterstand bij bemaling van het zuidelijk deel van de diepwand

2. Ten gevolge van de bemaling tijdens de aanleg van de ontlastvloer

Uit de bemalingsstudie opgemaakt door ATLAS blijkt dat de bemalingsstraal van de bemaling voor de aanleg van de ontlastvloer net tot in de noordoostelijke rand van de Dudzeelse polder reikt. Er wordt daar een maximale grondwaterstands daling van 0,05 m verwacht. Er wordt echter opgemerkt dat vanwege de ruwe invoer van het oppervlaktewatersysteem, de verlaging van de grondwaterstands daling lager zal uitvallen dan in de berekening. Verder wordt ook aangegeven dat de zoute kwelsituatie in stand zal blijven. Er worden bijgevolg geen betekenisvolle effecten verwacht op de voorkomende vegetatie binnen SBZ-H tijdens de bemaling van de ontlastvloer.

Figuur 7-2: berekende grondwaterstand bij bemaling van de ontlastvloer

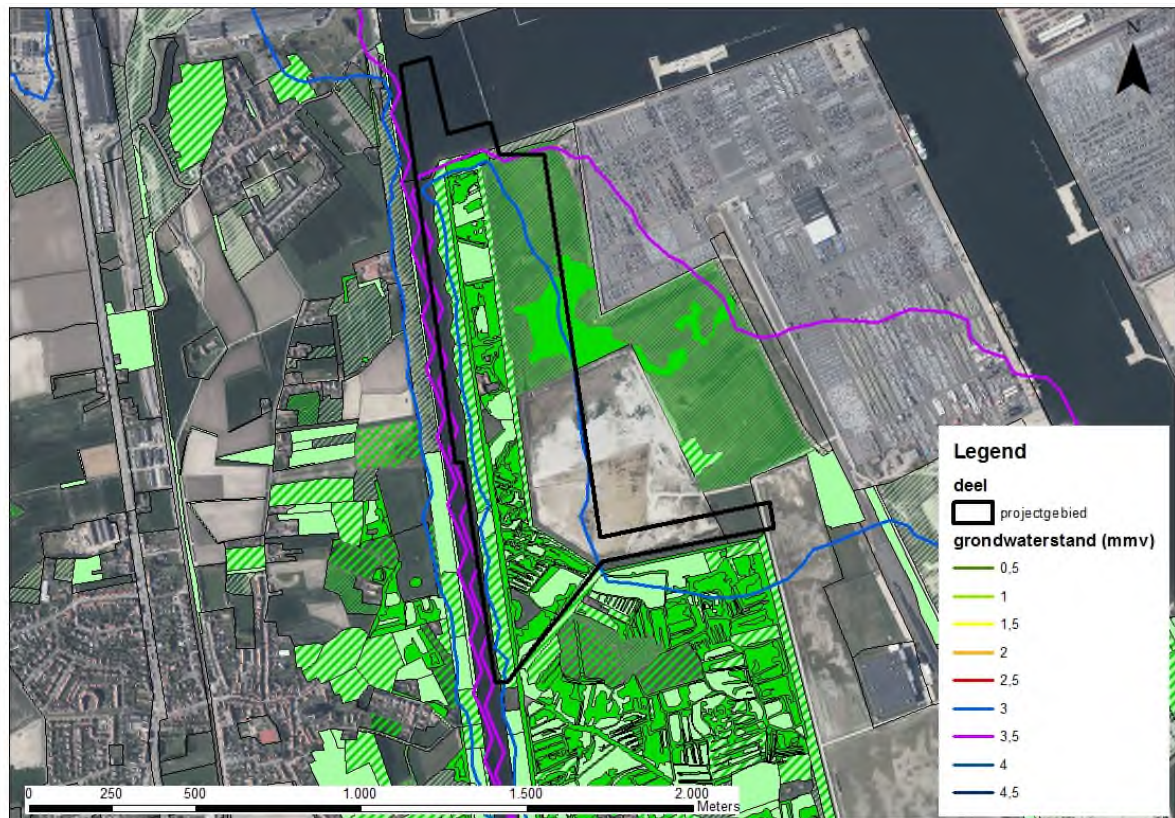
3. Ten gevolge van de bemaling tijdens de fase van het bouwdok

Voor de ontgraving en exploitatie van het bouwdok zal bemaling noodzakelijk zijn. Wanneer hier geen retourbemaling voorzien wordt, zal de bemaling een grondwaterstands daling tot gevolg hebben die tot ver buiten het projectgebied (zie discipline grondwater in het MER) reikt.

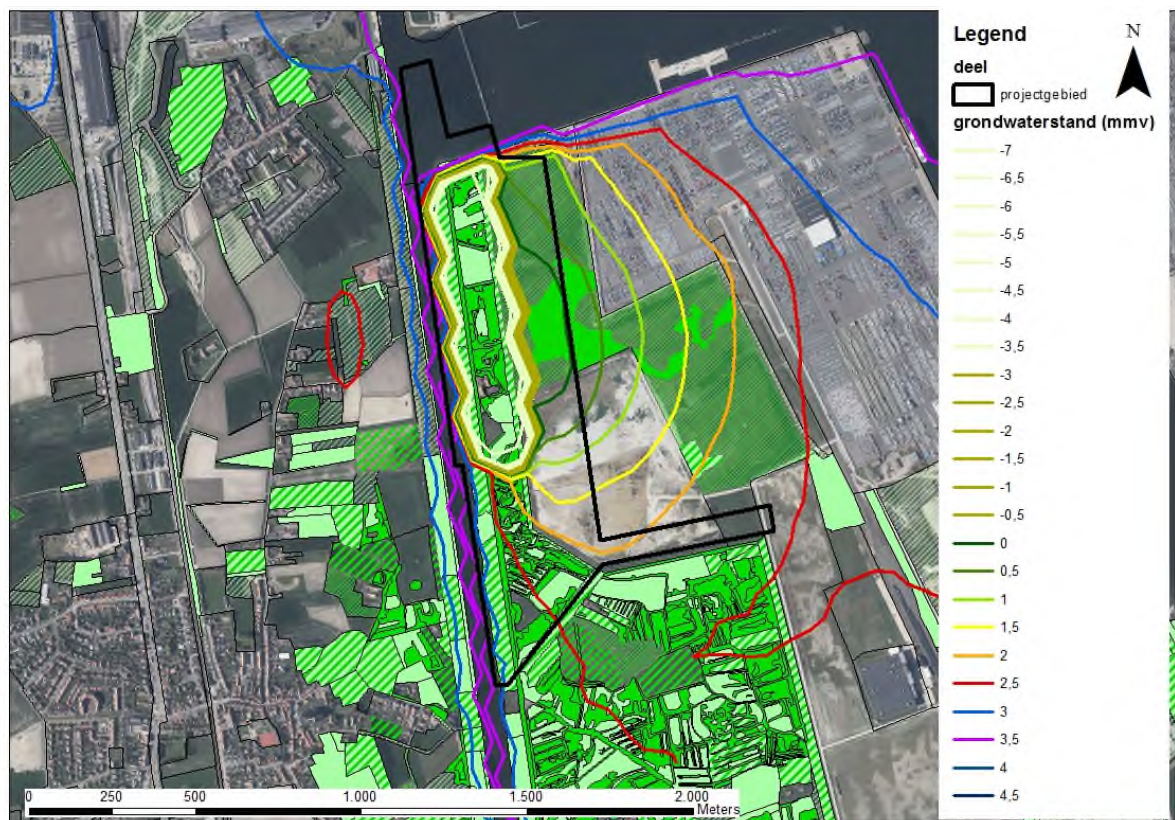
Het projectgebied en zijn omgeving omvat verschillende biotopen die gevoelig zijn voor verdroging zoals weilandcomplexen, bermen en perceelsranden met elementen van rietland, rietland, verruigd rietland en zilte graslanden. Een aantal van deze habitattypes zijn binnen SBZ-H gelegen en zijn aangemeld voor dit SBZ-H. Verder worden alle mogelijk beïnvloede vegetaties gebruikt als leefgebied voor de voorkomende aangemelde soorten in kader van de Vogelrichtlijn (zie verder).

Uit de discipline grondwater van het MER blijkt dat de bemalingskegel bij **bemaling zonder retourbemaling** in oostelijke en zuidelijke richting tot ver buiten het bouwdok reikt. In oostelijke richting overlapt de bemalingskegel hoofdzakelijk met de autoterminal en met recent opgespoten percelen waarop momenteel geen waardevolle vegetatie aanwezig is. Enkel de brakke plas ter hoogte van en in de omgeving van bergingslocatie 2 (mocht deze niet aangewend worden tijdens de uitvoering van het project), zal een negatief effect ondervinden van de bemaling zonder retourbemaling. Deze zone is echter buiten SBZ gelegen. In zuidoostelijke richting reikt de bemalingskegel tot in de noordelijke rand van de Dudzeelse polder. Hier komen hoofdzakelijk reliëfrijke zilte graslanden voor. Recent werden hier in kader van de opgelegde natuurcompensaties nog maatregelen genomen om bijkomend zilte graslanden te ontwikkelen. Volgens de LSVI-tabellen is een gemiddelde laagwaterstand van 40 cm onder het maaiveld vereist voor dit habitatype. Uit de discipline grondwater van het MER blijkt dat er een daling van 0,25 tot 0,75 m berekend werd in het noordelijk deel van de Dudzeelse polder, indien een bemaling zonder retourbemaling toegepast wordt. Verder zal de hoeveelheid kwel afnemen bij aanwezigheid van het bouwdok ten opzichte van de huidige situatie. Voor de ontwikkeling / instandhouding van zilte graslanden is het belangrijk dat er een zilte kwelsituatie blijft bestaan.

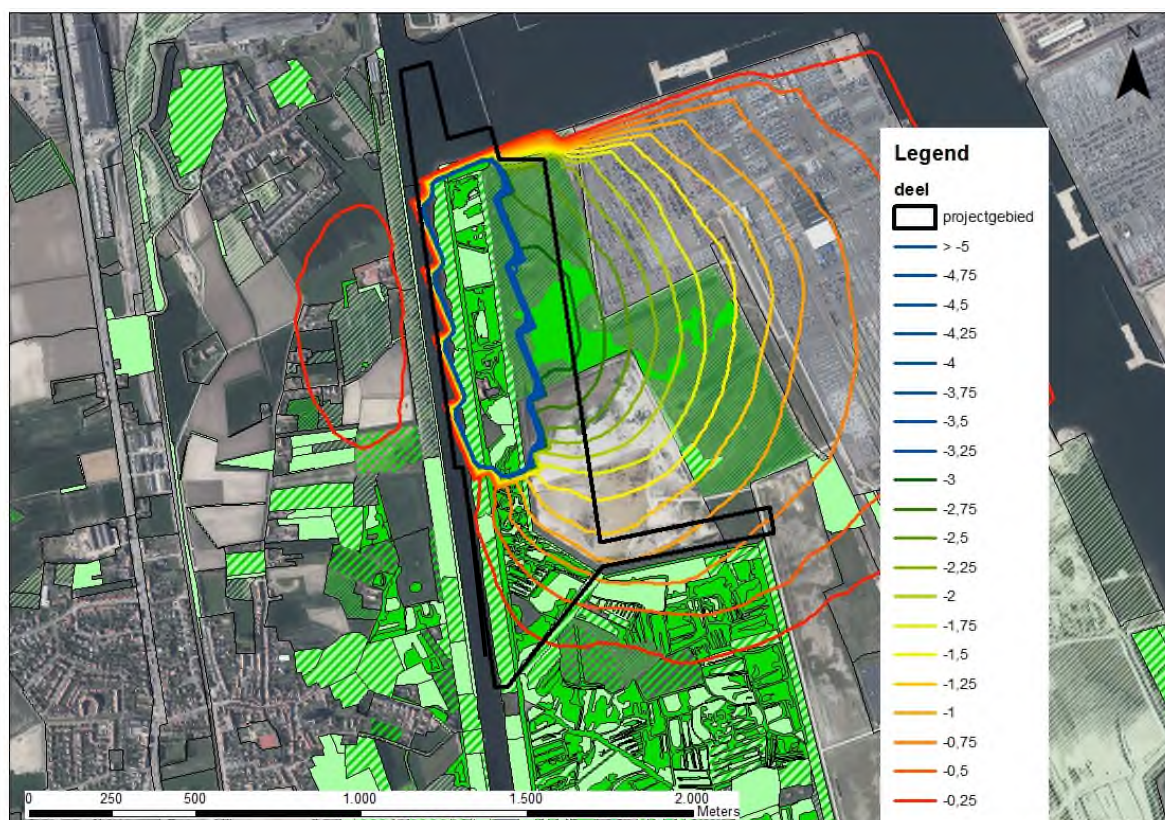
Rekening houdend met bovenstaande en het feit dat de bemaling tijdens het project ca. 3 jaar zal duren, kan tijdens de werken een verschuiving in de voorkomend vegetatietypes verwacht worden in het noordelijk deel van de Dudzeelse polder, zowel binnen als buiten SBZ-H, wat kan leiden tot betekenisvolle negatieve effecten voor het voorkomende Habitatrichtlijngebied. Na het beëindigen van de werken (en het wegvallen van de bemaling) zal de situatie zich grotendeels herstellen, waardoor zich opnieuw zilte vegetaties kunnen ontwikkelen. Na het beëindigen van de werken worden bijgevolg geen betekenisvolle negatieve effecten verwacht.

Figuur 7-3: berekende grondwaterstand (mTAW) in de huidige toestand

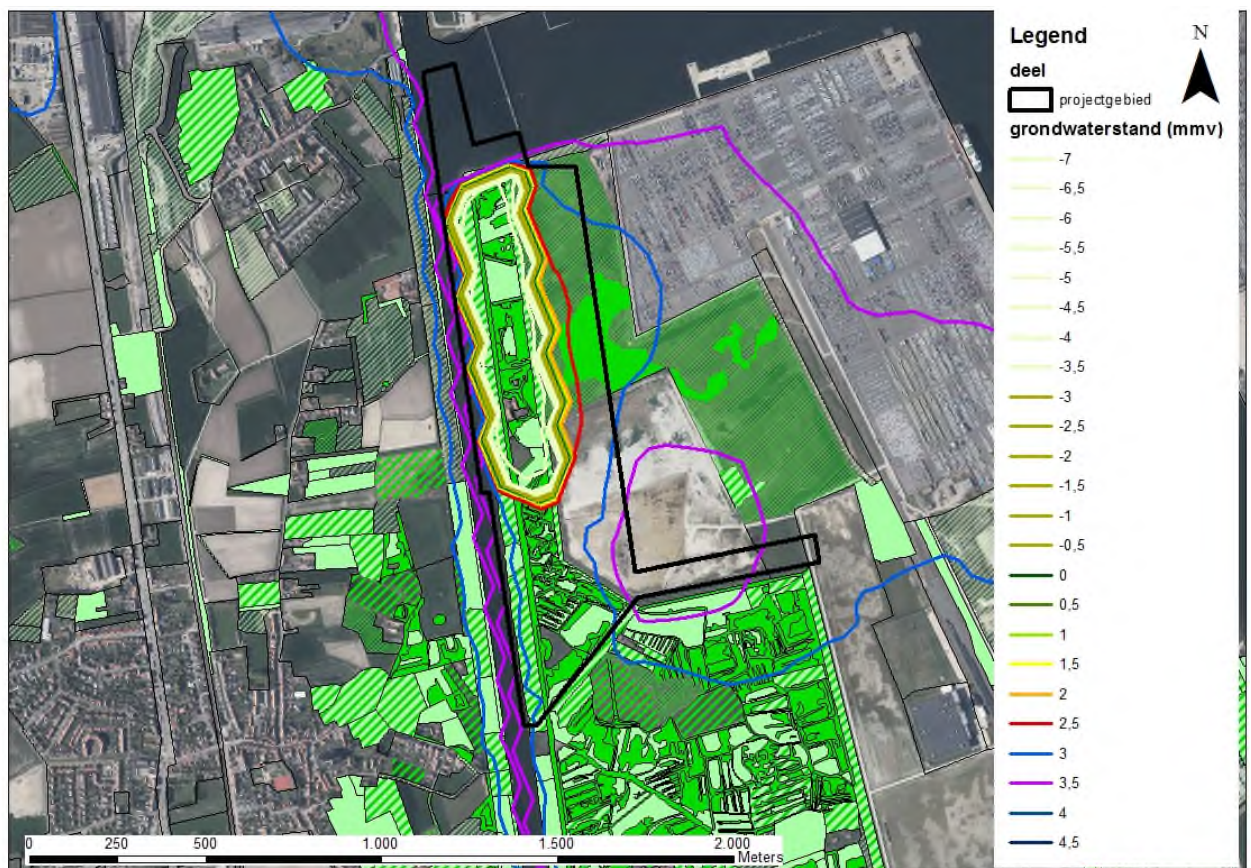

Figuur 7-4: berekende grondwaterstand (mTAW) na aanleg van het bouwdok en met bemaling zonder retourbemaling

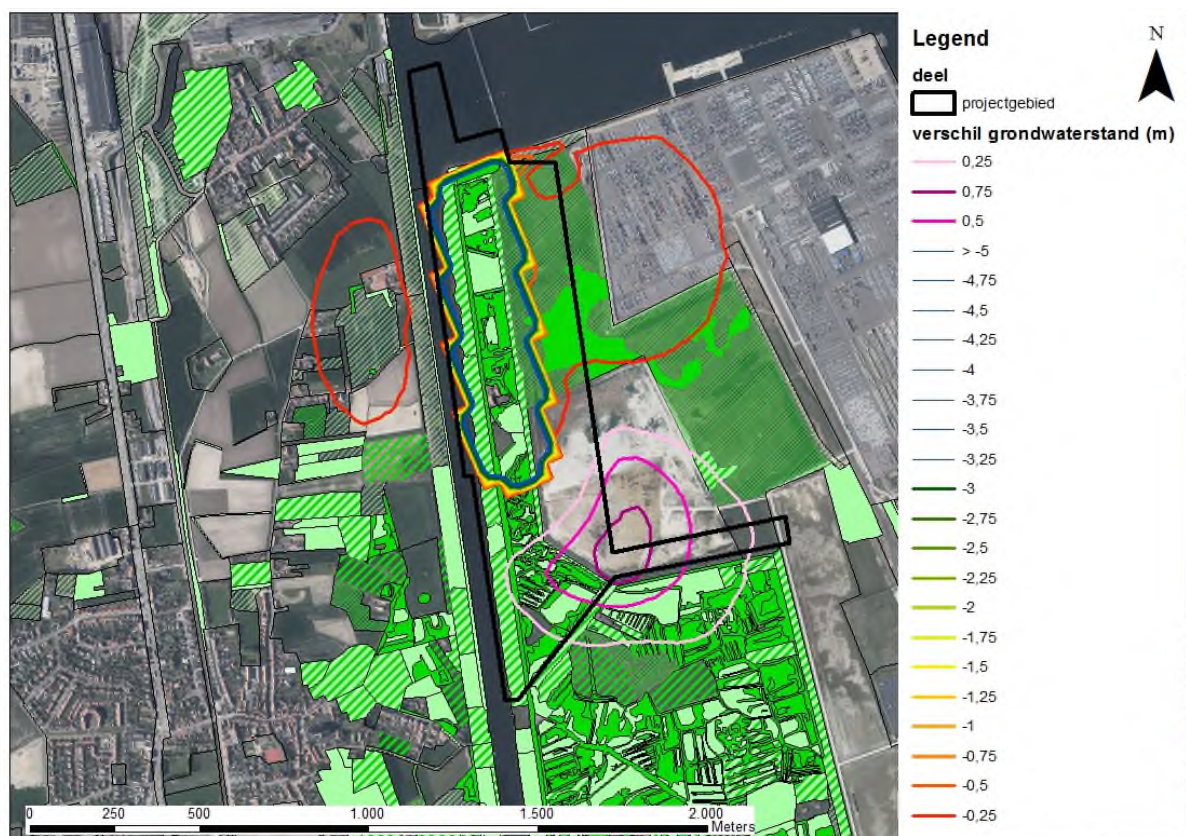

Figuur 7-5: verschil in grondwaterstand (m) tussen de huidige toestand en de toestand met aanleg van het bouwdok en bemaling zonder retourbemaling.

Indien bemaald wordt **met retourbemaling rondom het bouwdok** (zoals omschreven in § 5.1.3.2 van het project-MER), beperkt de daling van het grondwater zich tot 0,25 m ten oosten van het bouwdok. Ter hoogte van de noordelijke rand van de Dudzeelse polder wordt een verhoging van de grondwaterstand berekend van 0,25m tot ca. 0,5m. Door de stockage van natte grond kan zonder drainage een grondwaterstroming ontstaan vanuit de bergingslocatie 1 naar de Dudzeelse polder en kan mogelijk ook een beperkte stijging van het grondwater optreden. Verder blijkt uit de discipline grondwater van het MER dat de kwelsituatie dicht bij de huidige situatie blijft (in vergelijking met bemaling zonder retourbemaling). Voor de ontwikkeling / instandhouding van de zilte vegetaties is het vooral van belang dat de zilte kwel behouden blijft. Aangezien dit het geval is bij de situatie met retourbemaling, wordt geen betekenisvolle verschuiving van de voorkomende vegetaties verwacht tijdens de bemaling met retourbemaling. Er worden bijgevolg geen betekenisvolle negatieve effecten verwacht.

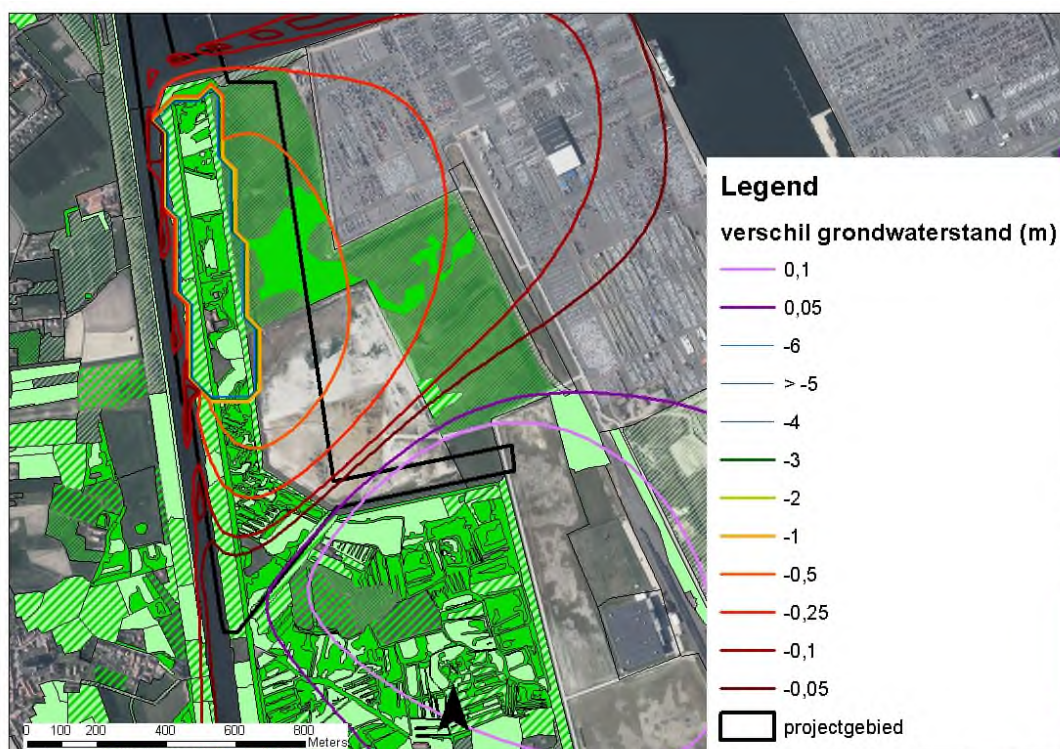

Figuur 7-6: berekende grondwaterstand (mTAW) na aanleg van het bouwdok en met bemaling met retourbemaling

Figuur 7-7: verschil in grondwaterstand (m) tussen de huidige toestand en de toestand met aanleg van het bouwdok en bemaling met retourbemaling

In het geval van de geoptimaliseerde bemaling blijkt uit bijlage 9 dat er een beperkte stijging (0,05 m tot 0,1 m) van de grondwaterstand wordt verwacht in het noordoosten van de Dudzeelse polder bij **retourbemaling ter hoogte van de Dudzeelse polder en ter hoogte van de autoterminal**. De bestaande kwelsituatie wordt echter in stand gehouden, waardoor kan gesteld worden dat er geen betekenisvolle effecten verwacht worden voor de voorkomende vegetatie in de Dudzeelse polder.

Figuur 7-8: berekende grondwaterstand bij bemaling van het bouwdok bij retourbemaling ter hoogte van de Dudzeelse polder en ter hoogte van de autoterminal

→ Gezien het van belang is dat de grondwaterstand in de Dudzeelse polder niet wordt beïnvloed en de zilte kwel wordt behouden tijdens de duur van het project, dient op zijn minst een retourbemaling toegepast worden ten noorden van de Dudzeelse polder. Uit de modelresultaten van bijlage 9 van het MER blijkt dat de bemaling dusdanig kan geoptimaliseerd worden, zodat er geen betekenisvolle negatieve effecten zouden optreden in de Dudzeelse polder. Er dient opgemerkt te worden dat dit resultaten zijn van een modellering waarbij rekening moet gehouden met een welbepaalde foutenmarge, eigen aan modelleringen. Hierdoor kan de uiteindelijke grondwaterstand beperkt hoger of lager uitvallen dan hetgeen berekend werd. Daarom dient de grondwaterstand in het noorden van de Dudzeelse polder tijdens de bemaling gemonitord te worden en dienen bijkomende maatregelen genomen worden indien noodzakelijk (vb. aanpassen van het aantal retourputten of het debiet ervan, graven van drainerende sloten naast bergingslocatie 1,...), zie §9. Er wordt bijkomend opgemerkt dat zelfs met inbegrip van de beperkte foutenmarge er geen betekenisvolle aantasting wordt verwacht op de vegetatie in de Dudzeelse polder. Het best kan reeds met de monitoring gestart worden voor de aanvang van de werken.

Als gevolg van verzilting/verzoeting

Globaal gezien blijft de invloed op de zoet-zoutverdeling ten gevolge van de geplande bemaling in kader van de aanleg en exploitatie van het bouwdok beperkt. Zonder retourbemaling wijzigt de verdeling van het zoet-zout evenwicht beperkt wat kan leiden tot negatieve effecten voor de voorkomende vegetaties. De invloed is het kleinst indien retourbemaling wordt toegepast ten noorden van de Dudzeelse polder (zie §5.1.5.6 van het MER). Er dient opgemerkt te worden dat de berekeningen in bijlage 3 van het MER uitgaan van een bemaling van 1 jaar. In praktijk zal echter ca. 3,5 jaren dienen bemaald te worden, waardoor de berekende wijziging een onderschatting kan zijn. De mogelijke effecten voor een bemaling van 3,5 jaar worden weergegeven in bijlage 13 van het MER. Hieruit blijkt dat er bij bemaling zonder retourbemaling een verzoeting zal optreden ter hoogte van de Dudzeelse polder en er bij een geoptimaliseerde bemaling een beperkte verzilting kan optreden. Er worden op basis van deze modelresultaten geen aanzienlijke effecten verwacht voor de voorkomende

vegetatie bij de vooropgestelde geoptimaliseerde bemaling (scenario 2). Er dient opgemerkt te worden dat dit resultaten zijn van een modellering waarbij rekening moet gehouden met een welbepaalde foutenmarge, eigen aan modelleringen. Hierdoor kunnen de uiteindelijke verschillen in zoet-zoutconcentratie beperkt hoger of lager uitvallen dan hetgeen berekend werd. Daarom dient de zoet-zoutconcentratie in het noorden van de Dudzeelse polder tijdens de bemaling gemonitord te worden en dienen bijkomende maatregelen genomen worden indien noodzakelijk, zie §9. Er wordt bijkomend opgemerkt dat zelfs met inbegrip van de beperkte foutenmarge er geen betekenisvolle aantasting wordt verwacht op de vegetatie in de Dudzeelse polder.

Als gevolg van een wijziging in waterkwaliteit

De wijziging in waterkwaliteit ten gevolge van calamiteiten met vervuilende stoffen door uitvoering van het project wordt beperkt negatief ingeschat (zie §5.2.5.3 van het MER).

Mogelijke effecten op flora en fauna in de omgeving van het projectgebied zouden zich kunnen voordoen indien het zilte grondwater geloosd wordt in waterlopen met zoet water. Indien er geen of gedeeltelijke retourbemaling wordt toegepast, dient het zilte grondwater daarom geloosd te worden in de (zilte) dokken of in het Boudewijnkanaal ter hoogte van het bouwdok.

Als gevolg van de verbreding en verdieping van het Boudewijnkanaal

Na het beëindigen van het project zal het noordelijk deel van het Boudewijnkanaal als een verbreed en verdiept kanaal aanwezig zijn waarbij de oostelijke oever zal bestaan uit een gerealiseerde kaaimuur. Het verhang tussen het oppervlaktewaterpeil en polderpeil zal hierdoor over een kortere afstand optreden. Uit de discipline bodem en grondwater van het MER blijkt dat er echter geen merkbare vernatting van de polder verwacht wordt in deze situatie. De huidige aanwezige vegetatie in het noorden van de Dudzeelse polder (hoofdzakelijk zilte graslanden) kan bijgevolg behouden blijven na het beëindigen van het project.

7.1.1.2 Versnippering

De bouwdoklocatie, bergingslocatie 1 (+ uitbreiding) en het westelijk deel van de zoekzone voor werfzone zijn (gedeeltelijk) gelegen binnen SBZ-H en situeren zich in grasland en gedeeltelijk in verruigd rietland, aansluitend aan een open polderlandschap dat gekenmerkt wordt door restanten van het authentiek landschap. Ten oosten en ten noorden van deze zones zijn in de nabije omgeving reeds uitgevoerde ontwikkelingen binnen de Achterhaven van Zeebrugge gesitueerd. De versnippering die optreedt in het polderlandschap door uitvoering van het geplande project is onomkeerbaar ter hoogte van het te verbreden en verdiepen Boudewijnkanaal. Echter, gezien het projectgebied aansluitend aan het Boudewijnkanaal en het Verbindingsdok gelegen is en er ten (noord)oosten reeds industriële ontwikkelingen hebben plaatsgevonden, wordt het versnipperingseffect als negatief maar niet betekenisvol negatief voor het betreffende SBZ-H beoordeeld. Uitvoering van het project zal namelijk niet tot gevolg hebben dat voorkomende aangemelde habitats binnen SBZ-H onvoldoende met elkaar in verbinding staan.

7.1.1.3 Vernatting / verdroging

Zie hoger.

7.1.1.4 Oppervlaktewaterkwaliteit en -structuur

In of in de nabije omgeving van het SBZ-H zijn momenteel geen aangemelde habitats gelegen die afhankelijk zijn van het oppervlaktewater. Naast waterkwaliteit zijn ook structuurkenmerken sterk bepalend voor de biotoopkwaliteit. Echter, momenteel zijn in of in de nabije omgeving van het projectgebied ook geen aangemelde habitats gelegen die afhankelijk zijn van een goede structuurkwaliteit.

7.1.1.5 Vermesting / eutrofiëring

Door uitvoering van het voorgenomen project worden er binnen het beschouwde SBZ-H geen betekenisvolle negatieve effecten inzake veresting / eutrofiëring verwacht.

7.1.1.6 Verzuring

Door uitvoering van het voorgenomen plan worden er binnen de beschouwde SBZ's geen betekenisvolle negatieve effecten inzake verzuring verwacht.

7.1.2 Effecten op de aangemelde en huidig voorkomende soorten van het habitatrictlijngebied

De aangemelde soorten van het Habitatrictlijngebied waarvoor doelen werden geformuleerd zijn Meervleermuis en Zeggekorfslak.

7.1.2.1 Verlies aan leefgebied

- Zeggekorfslak: er zijn momenteel geen waarnemingen gekend van Zeggekorfslak ter hoogte van het projectgebied. Uitvoering van het project zal dan ook geen betekenisvol negatief effect hebben op het voorkomen van deze soort.
- Meervleermuis: door uitvoering van het voorgenomen project worden hoofdzakelijk weilanden en weilandcomplexen ingenomen (binnen SBZ-H) en ook rietvegetaties (buiten SBZ). Uit § 5.1 blijkt dat de kans op voorkomen van deze soort eerder beperkt zal zijn ter hoogte van het projectgebied, maar dat het niet uit te sluiten valt dat het Boudewijnkanaal gebruikt wordt als migratieroute of jachtgebied. Tijdens de werken is het mogelijk dat er een verstoring optreedt ter hoogte van het projectgebied. Echter, mogelijke effecten zullen slechts tijdelijk zijn, en er zijn in de onmiddellijke omgeving van het projectgebied genoeg uitwijkmogelijkheden voor deze soort. Na afloop van het project zal in de eindsituatie een bijkomend watervlak aanwezig zijn, met name het geïnundeerde bouwdok, wat een uitbreiding van het jachtgebied voor deze soort kan betekenen. Er worden voor deze soort geen betekenisvolle negatieve effecten verwacht op de tot doel gestelde populatie, noch in de uitvoeringsfase, noch in de exploitatiefase.

7.1.2.2 Versnippering en barrièrewerking

In §7.1.1.2 worden de mogelijke effecten inzake versnippering en barrièrewerking op de voorkomende aangemelde habitats / biotopen reeds besproken. Uitvoering van het voorgenomen project kan echter theoretisch ook versnippering van leefgebied van de aangemelde soorten tot gevolg hebben en /of een barrière creëren voor migrerende (aangemelde) soorten.

Inname van het projectgebied betekent voor Zeggekorfslak geen inname van actueel leefgebied.

Het is wel mogelijk dat de Meervleermuis het Boudewijnkanaal en/of de dokken gebruikt als jachtgebied of als migratieroute. Het Boudewijnkanaal en de dokken blijven ongewijzigd tijdens de eerste fase van het project (= fase van het tijdelijk bouwdok), waardoor er in principe geen negatieve effecten te verwachten zijn. In de tweede fase zal het Boudewijnkanaal verbreed en verdiept worden. Verstoring van deze eventuele migratieroute / jachtgebied is op dit moment wel mogelijk, zie § 7.1.2.3. Na afloop van het project kan het verbrede en verdiepte Boudewijnkanaal een uitbreiding van het jachtgebied voor deze soort betekenen.

De mogelijke effecten op een mogelijke barrièrewerking of versnippering van leefgebieden van aangemelde soorten in kader van de Habitatrictlijn worden als niet betekenisvol beschouwd.

7.1.2.3 Geluids- en lichtverstoring

Bepaalde soorten zijn kwetsbaar voor verstoring, wat tot verstoring van hun leef-, broed-, migratiegebied kan leiden. Voor de aangemelde soort Zeggekorfslak kan aangenomen worden dat deze weinig verstoringgevoelig is. In het algemeen zijn vleermuizen gevoelig voor lichtverstoring, dit geldt bijgevolg ook voor de aangemelde soort Meervleermuis.

Gezien het project meerdere jaren in beslag zal nemen, is het niet uit te sluiten dat er ook bij zonsopgang en/of zonsondergang zal gewerkt worden in perioden dat vleermuizen actief zijn. Dit betekent dat jagende of

migrerende vleermuizen kunnen verstoord worden ter hoogte van het Boudewijnkanaal en het Verbindingsdok door uitvoering van het project.

Gezien het voorkomen van Meervleermuis in de Achterhaven van Zeebrugge eerder beperkt zal zijn, wegens het grotendeels ontbreken van kleine landschapselementen, wordt een mogelijke verstoring van migratieroutes ook beperkt negatief, maar niet betekenisvol beoordeeld.

Na uitvoering van het project zal de mogelijke lichtverstoring terug verwijderd zijn en worden geen betekenisvolle effecten verwacht.

7.1.3 Effecten op de aangemelde soorten van het Vogelrichtlijngebied

7.1.3.1 Verlies aan leefgebied

Uitvoering van het geplande project zal een significant biotoopverlies met zich meebrengen en tevens een verlies aan biotopen die belangrijk zijn voor verschillende aangemelde vogelsoorten.

Volgende belangrijke biotopen voor de voorkomende aangemelde avifauna zijn binnen het projectgebied gelegen, waarbij inname van deze zones een afname aan leefgebied zal betekenen voor een aantal Europees te beschermen soorten.

- o Rietmoerassen (mr): rietmoerassen zijn van belang voor verschillende broedvogels (Bruine kiekendief, Blauwborst en Porseleinhoen).
- o Zilte plassen (ah): De grote zilte plassen zijn voornamelijk van belang voor overwinterende en doortrekkende watervogels.

Rechtstreekse inname

De **locatie voor het verbreden en verdiepen van het Boudewijnkanaal** bestaat hoofdzakelijk uit gras- en weiland, gelegen in vrij authentiek polderlandschap, waarin nog belangrijke natuurwaarden aanwezig zijn. Dergelijke habitattypes vormen een uitermate geschikt biotoop voor weide- en rietvogels. Het onomkeerbaar verdwijnen van deze biotopen zal daarom een negatief effect hebben op een aantal aangemelde soorten in kader van het beschouwde Vogelrichtlijngebied.

Het verlies van waardevolle biotopen ter hoogte van de **zoekzone voor werfzone** is in principe tijdelijk van aard. Het is echter onzeker of er zich na uitvoering van het project in deze zone opnieuw een waardevolle vegetatie zal ontwikkelen. Het noordelijk deel van de zoekzone voor werfzone is buiten SBZ-V gelegen en bestaat uit minder waardevolle graslanden (met waardevolle elementen), waardoor deze minder geschikt is als biotoop voor avifauna. Centraal overlapt de zoekzone met een zeer waardevolle plas en een recent opgehoogde zone (buiten SBZ-V). De waardevolle plas is van (groot) belang voor (zeldzame) overwinterende vogels. Echter deze plas bevindt zich ter hoogte van het geschrapte deel van het Vogelrichtlijngebied en voor de inname van deze zone werden reeds compensaties uitgewerkt en uitgevoerd op planniveau. Het westelijk deel van de zoekzone is binnen (een niet-geschrapt deel van het) SBZ-V gelegen en bestaat grotendeels uit biotopen welke uitermate geschikt zijn voor weide- en rietvogels. Het verdwijnen van deze biotopen kan bijgevolg een negatief effect hebben op een aantal aangemelde soorten in kader van het beschouwde Vogelrichtlijngebied.

Bergingslocatie 1 is gelegen binnen SBZ-V en overlapt met het westelijk deel van de zoekzone voor werfzone en omvat ook hoofdzakelijk biotopen welke een geschikt leefgebied vormen voor weide- en rietvogels. Het verdwijnen van deze biotopen kan hier bijgevolg eveneens een negatief effect hebben op een aantal aangemelde soorten in kader van het beschouwde Vogelrichtlijngebied.

Het verlies aan waardevolle biotopen ter hoogte van **bergingslocatie 2** blijft hoofdzakelijk beperkt tot de inname van een deel van de zeer waardevolle plas buiten SBZ-V. Deze inname is in principe tijdelijk, maar aangezien deze plas van (groot) belang is voor (zeldzame) (overwinterende) vogels, kan een tijdelijke inname ook reeds een negatief effect hebben (inname en versnippering van leefgebied) op een aantal aangemelde soorten in kader van het beschouwde Vogelrichtlijngebied. Het is daarnaast onzeker of er zich na uitvoering

van het project in deze zone opnieuw een zeer waardevolle plas zal ontwikkelen. De waardevolle plas is echter binnen het geschrapte deel van het Vogelrichtlijn gelegen. Dit betekent dat er voor de inname van deze biotopen reeds compensaties werden uitgevoerd. Hierdoor wordt de inname van deze waardevolle biotopen als niet betekenisvol beoordeeld.

Ter hoogte van de **uitbreiding van bergingslocatie 1** zijn momenteel geen biologisch waardevolle biotopen aanwezig. Tijdelijke stockage van gronden zal bijgevolg geen betekenisvolle negatieve effecten veroorzaken wat betreft biotoopverlies en bijgevolg ook geen betekenisvolle negatieve effecten veroorzaken op het leefgebied van de aangemelde soorten.

Indien het project aanvangt tijdens het broedseizoen is het mogelijk dat broedsels zullen vernietigd worden ter hoogte van het bouwdok, de bergingslocatie(s) en de werfzone. Door het starten van het project voor het broedseizoen of door de in te nemen gronden ongeschikt te maken als broedlocatie kan het vernietigen van broedsels vermeden worden.

Onrechtstreekse inname

Zie bespreking § 7.1.1.1.

Indien bemaling voor de aanleg van de diepwand noodzakelijk is en deze uitgevoerd wordt zoals berekend in bijlage 9, worden geen betekenisvolle verschuivingen in de voorkomende vegetaties verwacht, waardoor ook geen betekenisvolle negatieve effecten voor de aangemelde soorten verwacht worden. Ook de bemaling voor de aanleg van de ontlastvloer zal niet zorgen voor een betekenisvolle biotoopwijziging, waardoor ook van deze bemaling geen betekenisvolle effecten op de leefgebieden van de aangemelde soorten verwacht wordt.

Er kan besloten worden dat de bemaling van het bouwdok zonder retourbemaling wel zorgt voor een betekenisvolle aantasting van habitats binnen het SBZ-V, waardoor er een verlies aan leefgebied optreedt voor de aangemelde soorten. Bemaling met retourbemaling ter hoogte van de Dudzeelse polder zal bijgevolg noodzakelijk zijn om deze negatieve effecten te milderen.

7.1.3.2 Rustverstoring

De invloed van kunstmatig geluid op avifauna is reeds uitgebreid bestudeerd geweest in het verleden, maar er zijn niet altijd eenduidige conclusies op soortbasis. Niveaus van 42 dB(A) of 45 dB(A) werd proefondervindelijk vastgesteld als niveaus waarbij er een effect kan optreden op respectievelijk gevoelige of minder gevoelige soorten. Voor sommige soorten worden nog lagere niveaus gehanteerd als effectniveau. Het grootste deel van de literatuur richt zich ten aanzien van verstoring op continue verstoring t.g.v. bvb. een autosnelweg of nabij industriegebieden (en veel minder op vrij korte hoge geluidsniveaus van festivalsites of gelijkaardige). De mogelijke verstoring afkomstig door uitvoering van het project, is nagenoeg constant te beschouwen gedurende de loop van het project.

Gezien de uitvoering van het project betekent dat de ingenomen zones niet meer geschikt zullen zijn als leefgebied, zal rustverstoring vooral belangrijk zijn in de omgeving van het projectgebied.

Minstens de eerste fase van de aanleg van de kaaimuur zal plaatsvinden voorafgaand aan het uitgraven van het bouwdok. Op dit moment zijn de waardevolle habitats ten oosten, maar vooral ten westen van deze kaaimuur nog aanwezig. Rustverstoring voor de aanwezige avifauna is bijgevolg niet uit te sluiten. Daarom dienen de werken te starten voor het broedseizoen en dient er doorgewerkt te worden tijdens het broedseizoen om de mogelijke effecten te beperken.

Rustverstoring zal zich tijdens het uitgraven van het bouwdok voordoen in de omgeving van het bouwdok, de werfzone en de bergingslocatie(s). Gezien bergingslocatie 1 gelegen is in aansluiting met de Dudzeelse polder, kan de grootste verstoring voor avifauna verwacht worden tijdens de eerste fase (uitgraven van het bouwdok en bergen van de uitgegraven grond). Gezien deze fase van tijdelijke duur is (ca. 13 maanden) en er enkel significante effecten zullen optreden in de Dudzeelse polder op het moment dat er grond geborgen wordt in het zuidelijk deel van bergingslocatie 1 (en dus niet over de volle 13 maanden), worden de effecten ter hoogte van de Dudzeelse polder negatief, maar niet betekenisvol negatief voor de aangemelde avifauna beoordeeld.

In de exploitatiefase kan rustverstoring optreden als gevolg van de bouw van de tunnelementen. De aanmaak van de tunnelementen zal voornamelijk bestaan uit betonwerken. Voor de aanmaak van beton wordt hoogst waarschijnlijk gebruik gemaakt van een betoncentrale welke opgesteld zal worden ter hoogte van de werfzone. In de omgeving van het noordelijk deel voor de zoekzone voorwerfzone zullen (met uitzondering van de waardevolle plas) weinig waardevolle biotopen gelegen zijn, gezien de waardevolle habitats bij het uitgraven van het bouwdok reeds zullen verdwenen zijn. In de omgeving van het deel van de zoekzone ten zuiden van de waardevolle plas bevinden zich momenteel wel waardevolle biotopen. Deze zullen echter ook allen verdwenen zijn tijdens het uitgraven van het bouwdok (met uitzondering van de waardevolle plas zelf), gezien ze gelegen zijn binnen bergingslocatie 1 of ter hoogte van het te verbreden en verdiepen deel van het Boudewijnkanaal. Het effect wordt gezien de tijdelijke duur van de werken als beperkt negatief maar niet betekenisvol voor de aangemelde avifauna beoordeeld.

7.1.3.3 Mogelijke effecten per aangemelde soort

o Broedvogels bijlage IV

Blauwborst: uitvoering van het project betekent een biotoopverlies voor deze soort. Voor het geschrapte deel van het SBZ-V werd reeds een compensatiedossier opgemaakt en uitgevoerd, maar niet voor de noordelijke strook van de Dudzeelse polder, waardoor negatieve effecten niet uit te sluiten zijn. Tijdens de werken is wel rustverstoring mogelijk in de omgeving van het projectgebied. Deze is tijdelijk van aard, mogelijke effecten worden bijgevolg beperkt negatief beoordeeld.

Bruine kiekendief: uitvoering van het project betekent een biotoopverlies voor deze soort. . Voor het geschrapte deel van het SBZ-V werd reeds een compensatiedossier opgemaakt en uitgevoerd, maar niet voor de noordelijke strook van de Dudzeelse polder, waardoor negatieve effecten niet uit te sluiten zijn. Tijdens de werken is wel rustverstoring mogelijk in de omgeving van het projectgebied. Deze is tijdelijk van aard, mogelijke effecten worden bijgevolg beperkt negatief beoordeeld.

Ijsvogel: er wordt niet geraakt aan het Boudewijnkanaal, enkel de oostelijke oever van dit kanaal zal verstevigd worden ter hoogte van het bouwdok. Daar waar deze oever momenteel een geschikt biotoop vormt voor Ijsvogel, kan een beperkt negatief effect verwacht worden. Het Boudewijnkanaal zelf kan tijdens de werken wel nog gebruikt worden als rust- of foerageergebied.

Kluut: uitvoering van het project betekent een biotoopverlies voor deze soort. . Voor het geschrapte deel van het SBZ-V werd reeds een compensatiedossier opgemaakt en uitgevoerd, maar niet voor de noordelijke strook van de Dudzeelse polder, waardoor negatieve effecten niet uit te sluiten zijn. Tijdens de werken is wel rustverstoring mogelijk in de omgeving van het projectgebied. Deze is tijdelijk van aard, mogelijke effecten worden bijgevolg beperkt negatief beoordeeld.

Steltkluut: uitvoering van het project betekent een biotoopverlies voor deze soort. . Voor het geschrapte deel van het SBZ-V werd reeds een compensatiedossier opgemaakt en uitgevoerd, maar niet voor de noordelijke strook van de Dudzeelse polder, waardoor negatieve effecten niet uit te sluiten zijn. Tijdens de werken is wel rustverstoring mogelijk in de omgeving van het projectgebied. Deze is tijdelijk van aard, mogelijke effecten worden bijgevolg beperkt negatief beoordeeld.

Porseleinhoen uitvoering van het project betekent een biotoopverlies voor deze soort. . Voor het geschrapte deel van het SBZ-V werd reeds een compensatiedossier opgemaakt en uitgevoerd, maar niet voor de noordelijke strook van de Dudzeelse polder, waardoor negatieve effecten niet uit te sluiten zijn. Tijdens de werken is wel rustverstoring mogelijk in de omgeving van het projectgebied. Deze is tijdelijk van aard, mogelijke effecten worden bijgevolg beperkt negatief beoordeeld.

o Doortrekkers en overwinteraars

Kleine rietgans: uitvoering van het project betekent een biotoopverlies voor deze soort. . Voor het geschrapte deel van het SBZ-V werd reeds een compensatiedossier opgemaakt en uitgevoerd, maar niet voor de

noordelijke strook van de Dudzeelse polder, waardoor negatieve effecten niet uit te sluiten zijn. Tijdens de werken is wel rustverstoring mogelijk in de omgeving van het projectgebied. Deze is tijdelijk van aard, mogelijke effecten worden bijgevolg beperkt negatief beoordeeld.

Kolgans: uitvoering van het project betekent een biotoopverlies voor deze soort. . Voor het geschrapte deel van het SBZ-V werd reeds een compensatiedossier opgemaakt en uitgevoerd, maar niet voor de noordelijke strook van de Dudzeelse polder, waardoor negatieve effecten niet uit te sluiten zijn. Tijdens de werken is wel rustverstoring mogelijk in de omgeving van het projectgebied. Deze is tijdelijk van aard, mogelijke effecten worden bijgevolg beperkt negatief beoordeeld.

Smient: uitvoering van het project betekent een biotoopverlies voor deze soort. . Voor het geschrapte deel van het SBZ-V werd reeds een compensatiedossier opgemaakt en uitgevoerd, maar niet voor de noordelijke strook van de Dudzeelse polder, waardoor negatieve effecten niet uit te sluiten zijn. Het project zal geen effect hebben op de belangrijkste dagrustverblijven (kunstmatige plassen en de havendokken in de Achterhaven van Zeebrugge). Tijdens de werken is wel rustverstoring mogelijk in de omgeving van het projectgebied. Deze is tijdelijk van aard, mogelijke effecten worden bijgevolg beperkt negatief beoordeeld.

Blauwe kiekendief: uitvoering van het project betekent een biotoopverlies voor deze soort. . Voor het geschrapte deel van het SBZ-V werd reeds een compensatiedossier opgemaakt en uitgevoerd, maar niet voor de noordelijke strook van de Dudzeelse polder, waardoor negatieve effecten niet uit te sluiten zijn. Tijdens de werken is wel rustverstoring mogelijk in de omgeving van het projectgebied. Deze is tijdelijk van aard, mogelijke effecten worden bijgevolg beperkt negatief beoordeeld.

Goudplevier: uitvoering van het project betekent een biotoopverlies voor deze soort. . Voor het geschrapte deel van het SBZ-V werd reeds een compensatiedossier opgemaakt en uitgevoerd, maar niet voor de noordelijke strook van de Dudzeelse polder, waardoor negatieve effecten niet uit te sluiten zijn. Tijdens de werken is wel rustverstoring mogelijk in de omgeving van het projectgebied. Deze is tijdelijk van aard, mogelijke effecten worden bijgevolg beperkt negatief beoordeeld.

Grote zilverreiger: uitvoering van het project betekent een biotoopverlies voor deze soort. . Voor het geschrapte deel van het SBZ-V werd reeds een compensatiedossier opgemaakt en uitgevoerd, maar niet voor de noordelijke strook van de Dudzeelse polder, waardoor negatieve effecten niet uit te sluiten zijn. Tijdens de werken is wel rustverstoring mogelijk in de omgeving van het projectgebied. Deze is tijdelijk van aard, mogelijke effecten worden bijgevolg beperkt negatief beoordeeld.

Kemphaan: uitvoering van het project betekent een biotoopverlies voor deze soort. . Voor het geschrapte deel van het SBZ-V werd reeds een compensatiedossier opgemaakt en uitgevoerd, maar niet voor de noordelijke strook van de Dudzeelse polder, waardoor negatieve effecten niet uit te sluiten zijn. Tijdens de werken is wel rustverstoring mogelijk in de omgeving van het projectgebied. Deze is tijdelijk van aard, mogelijke effecten worden bijgevolg beperkt negatief beoordeeld.

Kleine Zwaan: uitvoering van het project betekent een biotoopverlies voor deze soort. . Voor het geschrapte deel van het SBZ-V werd reeds een compensatiedossier opgemaakt en uitgevoerd, maar niet voor de noordelijke strook van de Dudzeelse polder, waardoor negatieve effecten niet uit te sluiten zijn. Tijdens de werken is wel rustverstoring mogelijk in de omgeving van het projectgebied. Deze is tijdelijk van aard, mogelijke effecten worden bijgevolg beperkt negatief beoordeeld.

Slobeend: uitvoering van het project betekent een biotoopverlies voor deze soort. . Voor het geschrapte deel van het SBZ-V werd reeds een compensatiedossier opgemaakt en uitgevoerd, maar niet voor de noordelijke strook van de Dudzeelse polder, waardoor negatieve effecten niet uit te sluiten zijn. Tijdens de werken is wel rustverstoring mogelijk in de omgeving van het projectgebied. Deze is tijdelijk van aard, mogelijke effecten worden bijgevolg beperkt negatief beoordeeld.

Pijlstaart: uitvoering van het project betekent een biotoopverlies voor deze soort. . Voor het geschrapte deel van het SBZ-V werd reeds een compensatiedossier opgemaakt en uitgevoerd, maar niet voor de noordelijke strook van de Dudzeelse polder, waardoor negatieve effecten niet uit te sluiten zijn. Tijdens de werken is wel rustverstoring mogelijk in de omgeving van het projectgebied. Deze is tijdelijk van aard, mogelijke effecten worden bijgevolg beperkt negatief beoordeeld.

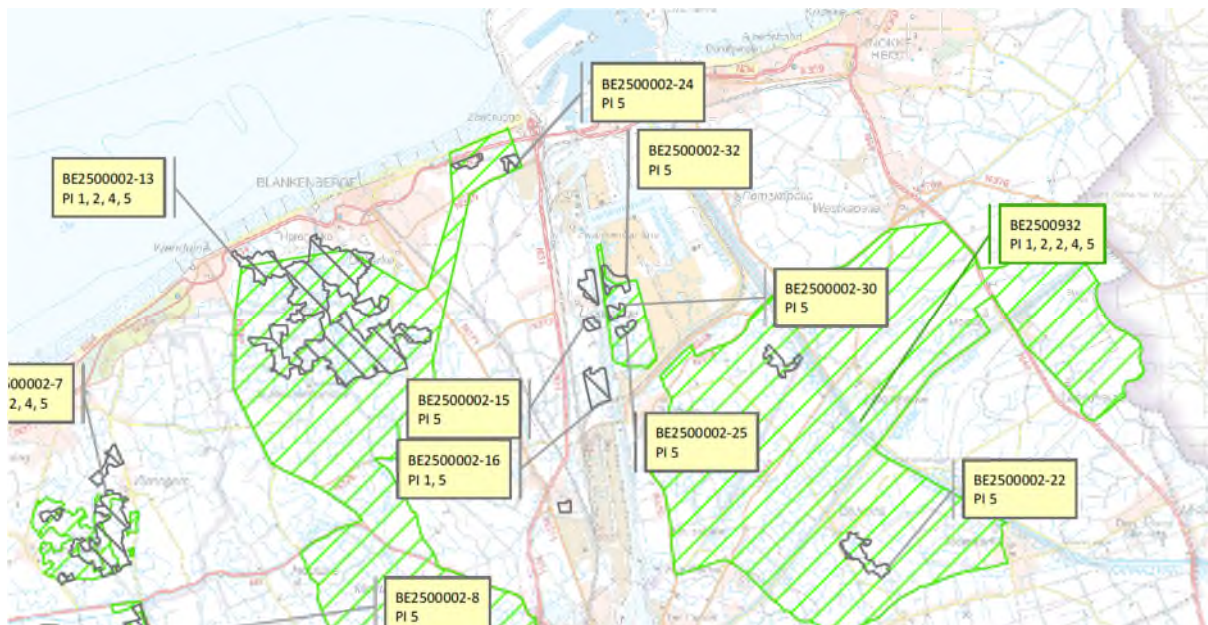
Wulp: uitvoering van het project betekent een biotoopverlies voor deze soort. . Voor het geschrapte deel van het SBZ-V werd reeds een compensatiedossier opgemaakt en uitgevoerd, maar niet voor de noordelijke strook van de Dudzeelse polder, waardoor negatieve effecten niet uit te sluiten zijn. Tijdens de werken is wel rustverstoring mogelijk in de omgeving van het projectgebied. Deze is tijdelijk van aard, mogelijke effecten worden bijgevolg beperkt negatief beoordeeld.

7.1.4 Aftoetsing van het project ten opzichte van de vooropgestelde IHD's

Naar aanleiding van de goedgekeurde IHD's werden **zoekzones voor het realiseren van habitats** binnen SBZ-H conform deze IHD's afgebakend. Binnen en in de nabije omgeving van het projectgebied zijn echter geen zoekzones gelegen.

Ook voor de **aangemelde soorten** in kader van het beschouwde Habitat- en Vogelrichtlijngebied werden **doelstellingen** vooropgesteld, zie § 3.3. Voor de meeste soorten wordt een behoud van de voorkomende aantallen voorgesteld, enkel voor Goudplevier en Porseleinhoen wordt een uitbreiding van de huidige aantallen vooropgesteld. Deze uitbreidingen dienen gerealiseerd te worden door creatie van geschikt biotoop binnen het Vogelrichtlijngebied. Voor het deel van het projectgebied dat overlapt met het geschrapte deel van het SBZ-V worden geen negatieve effecten verwacht, gezien hier reeds een compensatiedossier voor werd opgemaakt en uitgevoerd. Een deel van het projectgebied overlapt echter ook met de noordelijke strook van de Dudzeelse polder, welke binnen SBZ-V gelegen is. Hierdoor is het mogelijk dat inname van deze (potentieel) waardevolle vegetatie de vooropgestelde aantallen aangemelde soorten kan hypothekeren. Verder dient er ook op gelet te worden dat de voorkomende biotopen in de Dudzeelse polder niet negatief beïnvloed worden, gezien deze ook een geschikt leefgebied vormen voor de huidige voorkomende en vooropgestelde toekomstige aangemelde soorten.

In de IHD's voor het betreffende Habitatrichtlijngebied en Vogelrichtlijngebied wordt ook nog het volgende vermeld: *“met het oog op een duurzame instandhouding van de zilte graslanden (1310 en 1330) in de polders en om lange termijn garanties te bieden voor de habitattypische soorten, o.a. kluut en steltkluut, wordt een toename van de actuele oppervlakte zilt grasland met 20 ha binnen SBZ-H vooropgesteld.”* In het Managementplan 1.0 (MP 1.0) wordt het realiseren van 20ha zilt grasland aangeduid als prioriteit 1 (P1). Uit onderstaande kaart afkomstig uit dit MP 1.0 blijkt dat de deelgebieden van het SBZ-H in en in de omgeving van het projectgebied niet aangeduid worden voor het realiseren van prioriteit 1 (P1). Deze deelgebieden worden wel aangeduid voor het realiseren van P5 = implementatieplan haven Zeebrugge. Er worden door uitvoering van het geplande project bijgevolg geen betekenisvolle negatieve effecten verwacht voor het behalen van de IHD's op dit punt.

7.1.5 Conclusie

- Gezien de uitvoering van het voorgenomen project een inname (rechtstreeks of onrechtstreeks) van voorkomende aangemelde habitats binnen SBZ-H tot gevolg heeft, zijn betekenisvolle negatieve effecten voor het SBZ-H niet uit te sluiten.
- Gezien de uitvoering van het project rechtstreekse inname van waardevolle biotopen binnen SBZ-V tot gevolg heeft, welke een leefgebied kunnen zijn voor aangemelde soorten, zijn negatieve effecten binnen het nog van kracht zijnde SBZ-V niet uit te sluiten.
- Gezien voor het geschrapte deel van het SBZ-V reeds een compensatiedossier werd opgemaakt en uitgevoerd, zal biotoopinname ter hoogte van dit geschrapte deel niet leiden tot betekenisvolle negatieve effecten op de aangemelde soorten in kader van de Vogelrichtlijn.
- Uitvoering van het voorgenomen project kan ook leiden tot een biotoopwijziging (dus onrechtstreeks biotoopverlies) binnen de Dudzeelse Polder en zo voor een verlies aan leefgebied van aangemelde soorten in kader van de Vogelrichtlijn. Om deze effecten te beperken worden een aantal milderende maatregelen opgelegd, zie §9.

➔ Samenvattend kan gesteld worden dat betekenisvolle negatieve effecten op de voorkomende aangemelde habitats binnen SBZ-H en aangemelde soorten in kader van de Vogelrichtlijn niet uit te sluiten zijn (oa. door de inname van de biologisch (zeer) waardevolle vegetaties binnen de noordelijke strook van de Dudzeelse polder (binnen SBZ-V)). Onrechtstreeks biotoopverlies in de Dudzeelse polder kan vermeden worden door het nemen van milderende maatregelen.

7.2 Kunnen er maatregelen genomen worden om de negatieve effecten te milderen?

Voor de rechtstreekse inname van aangemelde habitats binnen SBZ-H of SBZ-V kunnen geen milderende maatregelen genomen worden. Voor deze rechtstreekse inname zijn wel reeds compensaties uitgevoerd op terrein, zie § 7.5.

Mogelijke biotoopwijziging buiten het projectgebied maar binnen SBZ-H of SBZ-V ten gevolge van de geplande bemaling dient vermeden te worden door het nemen van milderende maatregelen, zie § 9.

Het vernietigen van broedsels van aangemelde soorten dient vermeden te worden door het nemen van milderende maatregelen, zie § 9.

7.3 Zijn er alternatieven die minder schadelijk zijn voor de Speciale Beschermingszones?

De keuze voor het verbreden en verdiepen van het Boudewijnkanaal werd reeds genomen in het GRUP “afbakening Zeehavengebied Zeebrugge”. Het GRUP “afbakening Zeehavengebied Zeebrugge” is een verdere uitwerking en concretisering van het strategisch plan voor de haven Brugge-Zeebrugge. Het strategisch plan reikt de gewenste ruimtelijke visie voor het zeehavengebied van Zeebrugge en omgeving op korte en lange termijn aan en geeft de ontwikkelingsvisie, het ontwikkelingsprogramma, de ruimtelijke concepten en de kernbeslissingen voor het gebied.

Voorafgaandelijk aan het GRUP werd een plan-MER en passende beoordeling opgemaakt. De mogelijke alternatieven voor deze ontwikkelingen werden hierin onderzocht en beoordeeld. In deel V van het plan-MER worden de overwogen en verworpen alternatieven besproken:

1. “Verdere ontwikkeling van de Achterhaven

Met betrekking tot de verdere ontwikkeling van de Achterhaven zou, gezien de nog ruime niet ingevulde oppervlakte aan haventerreinen, overwogen kunnen worden binnen deze ruimte een vanuit milieuoogpunt optimale ruimtelijke distributie te realiseren van de havenactiviteiten die zich

aandienen. Zo zou men bijvoorbeeld de meeste lawaaierige activiteiten kunnen concentreren op die locaties die het verst liggen van gevoelige receptoren (woonkernen, Dudzeelse Polder). Er is echter nauwelijks spelingsruimte wat deze ruimtelijke verdeling betreft. Twee harde randvoorwaarden zijn namelijk bepalend voor de locatie van de (meer lawaaierige) kadegebonden activiteiten:

- Het zuidelijk insteeddok dat op korte termijn verder zuidwaarts wordt doorgetrokken.
- De ligging ten opzichte van het Verbindingsdok en het Boudewijnkanaal.

Locatie-alternatieven voor kaaimuren zijn er dan ook niet.

2. Strategisch haveninfrastructuurproject

Het streefbeeld van het strategisch plan (2004) voorziet de reservering van een zone in de noordwestelijke Achterhaven (ten zuiden van de Visartsluis) in functie van een strategisch haveninfrastructuurproject op korte tot middellange termijn. De optie bestaat erin deze terreinen aan te wenden als bijkomende ruimtecapaciteit voor type voorhavenactiviteiten. Om dit aanbod te voorzien is een strategisch haveninfrastructuurproject nodig. Op deze wijze zou ook kunnen voorzien worden in meer performante overslagmogelijkheden voor snelle goederentrafieken (shortsea en roro).

Het beleidsplan van de MBZ (2001) schoof reeds een zone naar voor in de noordwestelijke Achterhaven, palend aan de Visartsluis. In de eerste plaats betreft dit een zone tot ongeveer het Verbindingsdok aan weerszijden van het Boudewijnkanaal.

Voor de uitbreiding van haventerreinen, om op termijn te voldoen aan de vraag naar beschikbare ruimte voor kansrijke ontwikkelingen, werd in het kader van het strategisch planningsproces reeds een afweging van (ruimtelijke) alternatieven gemaakt. In het kader van het strategisch planningsproces werden deze mogelijkheden benoemd en afgewogen in de schoot van de plangroep (2003).

Verworpen alternatieven:

- Locatie-alternatieven liggen niet voor de hand: het betreft ofwel een technisch moeilijk realiseerbare uitbreiding in zee of maatschappelijk niet-aanvaardbare verwijderingen van woonkernen of de marinebasis. Een aanvaardbaar alternatief lijkt de zone op de oostelijke voorhaven, voorbij de site van LNG/fluxys. Dit gebied komt omwille van overwogen uitbreidingsplannen van de LNG-terminal binnen de planperiode niet in aanmerking voor het type activiteiten die nu voorkomen in de westelijke voorhaven en waarvoor de ruimtevraag hoog is. Dit gebied is daarenboven te beperkt in potentiële omvang;
- Inrichtingsalternatieven waren enerzijds het herstellen van de verouderde Visartsluis en anderzijds de inrichting van 'achtergrondterreinen' voor de aan de diepwaterkaaien gelegen activiteiten in de voorhaven. Beide alternatieven bieden wel voordelen als tijdelijke oplossing. De verbeterde Visartsluis kan bijdragen tot een gedeeltelijke ontlasting van de Vandammesluis. Omwille van de geringe breedte (19,70m) kan dit echter geen definitieve oplossing zijn. De inrichting van achtergrondterreinen betreft de zone omheen het Filipsdok en Oud Ferry-dok, die mits demping en inrichting een perfect bruikbare stapelplaats voor trailers en containers kan vormen voor de aansluitende westelijke Voorhaven. Nadelen zijn de te geringe ruimtewinst op lange termijn en het feit dat hiermee niet kan worden ingespeeld op de vraag naar voldoende combinatiemogelijkheden inzake shortsea/deepsea.

3. Spoorontsluiting Zweedse kaai

- [...]

4. Ontsluiting via waterweg

Voorlopig verworpen alternatieven

Bij implementatie van de beschreven complementaire acties inzake de verbinding met het hoofdwatwegennet (optimalisatie bestaand kanaal en ondersteuning estuaire vaart) neemt de stuurgroep van het strategisch plan vandaag geen beslissing over het alternatief, namelijk de aanleg van een nieuw/vernieuwd kanaal tussen de Vlaamse kusthavens en het hoofdwatwegennet. De stuurgroep adviseert wel om het finaliseren van de MaIS-studie een beslissing te nemen over het handhaven van beide complementaire acties of de aanleg van een vernieuwd of nieuw kanaal”.

De beleidsalternatieven werden derhalve in het plan-MER onderzocht en beoordeeld. Deze alternatieven werden eveneens meegenomen in de passende beoordeling die aan het GRUP voorafging (cf. p. 47 van de passende beoordeling). Het gekozen beleidsalternatief werd in het GRUP “afbakening Zeehavengebied Zeebrugge” verankerd.

Ook werden de locatie-alternatieven voor de uitbouw van de zuidelijke Achterhaven van Zeebrugge in het project-MER (belconsulting 2007, conformverklaring dd. 23 april 2008) en passende beoordeling reeds onderzocht en beoordeeld (passende beoordeling p. 57-60):

“[...]Locatie-alternatieven

Locatie-alternatieven voor de uitbouw van de haven van Zeebrugge kunnen in principe enkel zinvol zijn indien ze beter geschikt zijn op ofwel technisch vlak (betere ontsluiting, optimaler ruimtegebruik), ofwel landschapsecologisch vlak (minder inname van biologisch en/of landschappelijk waardevolle gronden), ofwel milieutechnisch vlak (verder van bewoning).

Rekening houdend met het feit dat de geplande havenuitbreiding ten dele voorzien wordt in(geschrapt) vogelrichtlijngebied (SBZ-V) dient hieraan specifieke aandacht besteed te worden bij de evaluatie.

Eventuele locatie-alternatieven voor de verdere uitbouw van haveninfrastructuur van de zeehaven Brugge-Zeebrugge dienen in ieder geval te voldoen aan verschillende voorwaarden, namelijk:

- *er dient een terrein gevonden te worden van ca. 350ha als alternatief voor de in voorliggend MER beschreven haventerreinen; dit omvat het geschrapte SBZ-V en de terreinen gelegen tussen het geschrapte SBZ-V en de dokken. Bij behoud van het geschrapte SBZ-V zijn deze laatste immers - rekening houdend met de nodige buffering en de technisch-economische vereisten- ook niet meer voor havenactiviteiten inzetbaar.*
- *het gebied dient te grenzen aan een diepe waterweg, toegankelijk voor zeeschepen (maritieme ontsluiting); de vereiste criteria hiervoor zijn:*
 - *nodige beschikbare lengte interface land/water van 3600m voor realisatie aanmeerinfrastructuur (nl. in voorliggend project is ca. 2500 m kaailengte voorzien aan de Westelijke zijde van het Zuidelijk kanaaldok en ca. 1100m aan het Verbindingsdok);*
 - *breedte van gebied t.o.v. waterweg/aanmeerinfrastructuur van 600m.*
 - *nodige vaarwegbreedtes en mogelijke waterdieptes van 13,5m (met mogelijkheid in toekomst tot 18,5m);*
 - *gelegen nabij de kust voor snelle maritieme toegankelijkheid en nabijheid grote vaarroutes.*
- *het gebied dient een goede en eenvoudige ontsluiting naar het hinterland te bieden.*
- *het gebied dient een voldoende groot en samenhangend geheel te vormen. Te kleine versnipperde delen zijn functioneel minderwaardig en zijn eveneens milieutechnisch minderwaardig (meer contactzones met de omgeving en grotere buffering vereist).*

De zones die haventechnisch in aanmerking zouden kunnen genomen worden als locatiealternatief voor de zeehaven Brugge-Zeebrugge zijn in principe allemaal terreinen die palen aan de actueel vastgelegde havenzone. Verder gelegen zones (ten westen van de N31, ten zuiden van de N376 (of toekomstige AX) of ten oosten van de N300 (weg door Ramskapelle)) komen niet in aanmerking aangezien er daar geen geschikte maritieme ontsluiting mogelijk is.

Hieronder worden de zones rond de haven (met uitzondering van de woonzones) besproken van noordwest, via zuid naar noordoost t.o.v. het havengebied (zie Figuur 10).

Figuur 10 : Zoekzones voor locatie-alternatieven

A) Zone tussen Zwankendamme, Lissewege, N31 en Boudewijnkanaal

Deze zone van ca. 50 ha bestaat voor het grootste deel uit biologisch waardevolle tot zeer waardevolle poldergraslanden (zie Figuur 4). Een groot deel van deze zone bevindt zich dan ook in een voorkoopperimeter van erkend natuurreservaat en een deel is aangeduid als SBZ-H (habitatrichtlijngebied) (Figuur 1) omwille van de aanwezigheid van zilte elementen. In het gebied bevindt zich verspreide bewoning en het gebied paalt zowel in het noorden als in het zuiden aan een woonkern.

Op het gewestplan is het gebied praktisch volledig aangeduid als landschappelijk waardevol agrarisch gebied. De uitbouw van deze regio als industriegebied is pas mogelijk na verbreding + aanleg van kaaimuren aan het Boudewijnkanaal en vereist verder ook de aanleg van een interne havenontsluitingsweg en een aansluiting op het aanpalende spoorwegennet en autowegennet.

Op basis van bovenstaande gegevens is het duidelijk dat de invulling van deze (relatief beperkte) zone van 50 ha als industriegebied niet opportuun is, vooral aangezien ze belangrijke overlast dreigt mee te brengen voor zowel Zwankendamme (ca. 725 inwoners) als Lissewege (ca. 2450 inwoners). Daarnaast dienen biologisch (zeer) waardevolle polders, waarvan een deel Europees beschermd, ingenomen te worden.

B) Zone ten zuiden van Lissewege tot N31, Boudewijnkanaal en spoorlijn 51B en 51A

Deze zone van ca. 170 ha komt niet in aanmerking voor havenontwikkeling als alternatief voor het geschrapte vogelrichtlijngebied wegens zijn landschappelijke en ecologische waarde. Nagenoeg gans het gebied is beschermd als landschap (omgeving Ter Doest) en bevindt zich in de voorkoopperimeter

van erkend natuurreserveaat. Verschillende deelgebieden zijn erkend Vlaams natuurreserveaat en de zuidelijke helft is aangeduid als SBZ-H (Figuur 1).

C) Zone ten zuiden van de haven tussen Dudzele en het Schipdonkkanaal

In principe komt hier enkel het gebied in aanmerking dat niet in SBZ-V gelegen is (Figuur 1). Eventuele andere voordelen op haventechnisch vlak of m.b.t. beperking milieuhinder t.o.v. het gepland project zijn er hier immers niet te verwachten. Er komt hier dan ook 'slechts' een zone van ca. 50 ha in aanmerking.

Voor de uitbouw van de haven in deze zone zouden verschillende belangrijke infrastructuraanpassingen vereist zijn (verlenging dok, aanpassing spoor- en weginfrastructuur, o.a. geplande AX). De uitbouw van de haven in deze richting is dan ook niet opportuun omwille van de beperkte beschikbare ruimte en de technische complicaties.

D) Zone ten oosten van het Leopoldkanaal en ten zuiden van Ramskapelle

De eventuele uitbouw van deze zone van ca. 80ha als havengebied impliceert de realisatie van een maritieme ontsluiting, waarbij een volledige aanpassing dient te gebeuren van de afwateringskanalen Schipdonkkanaal en Leopoldkanaal. Deze aanpassingen zullen een belangrijke oppervlakte-inname vergen en zullen belangrijke afwateringsmoeilijkheden voor het hinterland met zich meebrengen. Daarnaast dienen nieuwe weginfrastructuren voorzien te worden voor de havenontsluiting en voor de ontsluiting van Ramskapelle (ca. 720 inwoners).

Deze zone is tot aan de N300 aangeduid als groengebied (buffergebied) en verder ten oosten als landschappelijk waardevol agrarisch gebied. Ze bestaat ten dele uit akkerlanden en ten dele uit biologisch waardevolle en zeer waardevolle poldergraslanden (Figuur 4).

Er zijn in deze zone geen specifieke beschermingen van kracht. Het is duidelijk dat deze zone zowel omwille van bovenstaande beperkingen niet geschikt is als alternatief voor de haven van Zeebrugge.

E) Zone ten oosten van het Leopoldkanaal en ten noorden van Ramskapelle

Ook hier dient een realisatie te gebeuren van een maritieme ontsluiting waarbij een volledige aanpassing van het Schipdonkkanaal en het Leopoldkanaal dient te gebeuren en waarbij belangrijke moeilijkheden zullen rijzen m.b.t. de afwatering van het hinterland. Verder is de mogelijkheid in te nemen zone beperkt (tot maximaal 50ha) aangezien zich aan de noordzijde het natuurreserveaat de "kleiputten van Heist" bevindt, dat trouwens gedeeltelijk ook aangeduid is als habitatrichtlijngebied (SBZ-H). Verder bevinden zich in dit gebied nog een belangrijk aantal woningen langs de N300 (ten dele aangeduid als landelijk woongebied op het gewestplan) en bestaat het gebied uit landschappelijk en biologisch waardevolle tot zeer waardevolle polders (op het gewestplan aangeduid als groengebied (buffergebied) en landschappelijk waardevol agrarisch gebied).

Deze factoren samen met het feit dat de uitbouw van de haven extra overlast met zich zou meebrengen voor Ramskapelle tonen aan dat dit gebied niet geschikt is als locatie-alternatief.

Bovenstaande analyses tonen aan dat de in overweging te nemen locatie-alternatieven duidelijk ondergeschikt zijn aan het voorgesteld project omwille van de nadeliger effecten op natuur en landschap, milieu-impact naar woonkernen toe, versnippering en minder efficiënt ruimtegebruik en beperktere geschiktheid voor maritieme ontsluiting.

Bovendien zouden het geheel van de bovenvermelde alternatieven ingezet moeten worden om een effectief gelijkaardige oppervlakte aan eventuele haventerreinen mogelijk te maken".

Op basis van bovenstaande kan besloten worden dat er geen geschikte locatiealternatieven aanwezig zijn.

[...]".

In het project-MER (belconsulting 2007, conformverklaring dd. 23 april 2008) wordt over de invulling van de noordelijke strook (in het kader van het alternatievenonderzoek) het volgende gesteld:

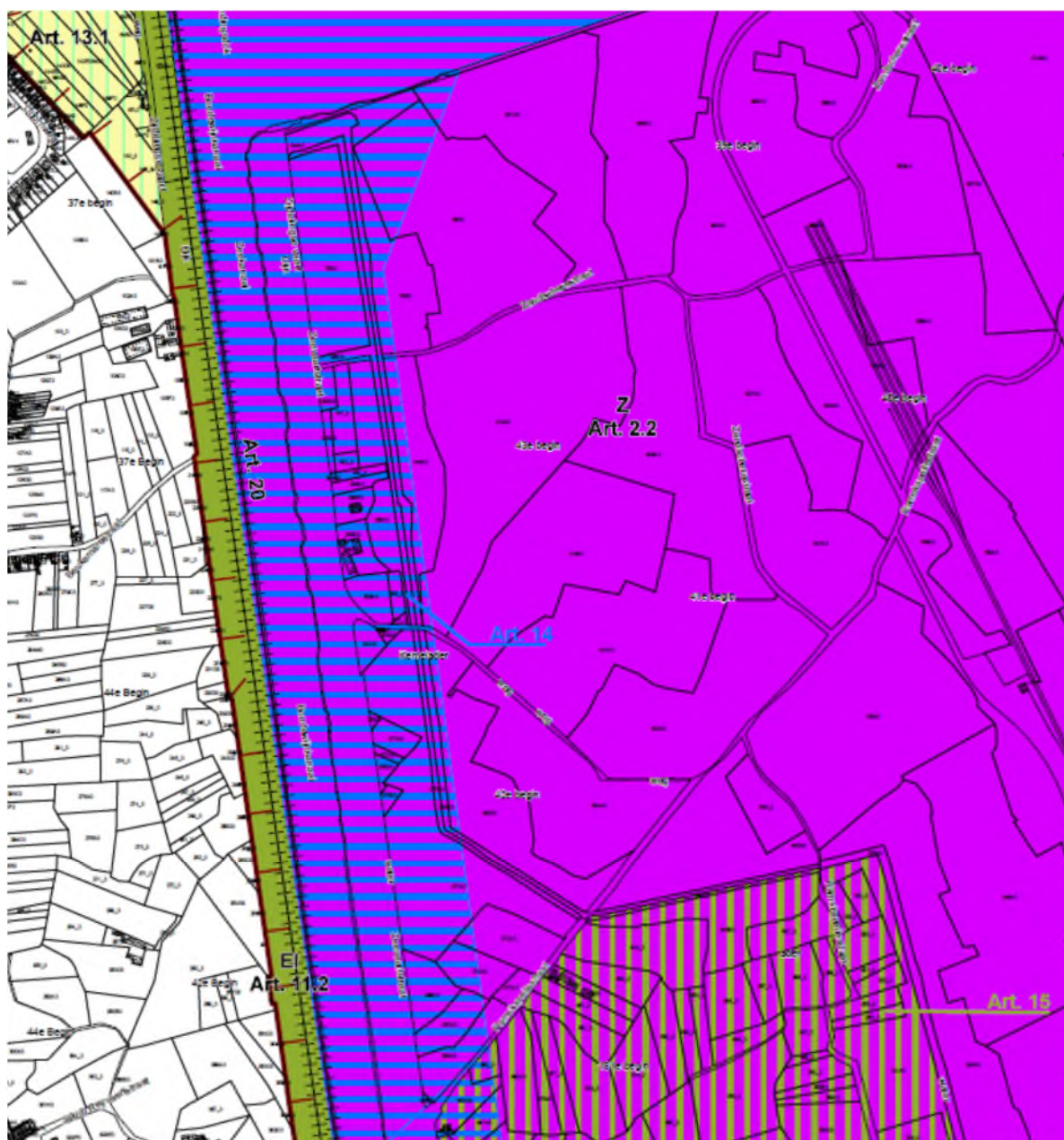
“Invulling noordelijke strook Vogelrichtlijngebied - annex

Het Strategisch plan stelt dat invulling van de noordelijke strook van het Vogelrichtlijngebied kan in overweging genomen worden i.f.v. de maritieme ontsluiting via het Boudewijnkanaal. In het kader van voorliggend MER is onderzocht welke effecten de inname van deze strook met zich zou meebrengen (vooral m.b.t. fauna en flora) en welke maatregelen mogelijk kunnen genomen worden.

Dit deelonderzoek dient vooral gezien te worden als een onderzoek dat nagaat of en onder welke voorwaarden (o.a. compensaties in het kader van de Vogelrichtlijn en het natuurdecreet) de noordelijke strook kan gebruikt worden. In het kader van voorliggend MER zijn enkel effecten door terreininname onderzocht. Eventuele andere effecten bij specifieke invulling van aanmeerinfastructuren of aanleg van infrastructuur zijn hier niet beschouwd. Er zijn omtrent de invulling immers geen projectkarakteristieken gekend. Deze zone zal normaliter deel uitmaken van het Strategisch HavenInfrastructuurProject (SHIP), waar nog een keuze zal gemaakt worden tussen de realisatie van een getijzone dan wel een snelle sluis”.

De conclusies van het project-MER en passende beoordeling (belconsulting 2007, conformverklaring dd. 23 april 2008) zijn thans nog actueel. Voor de uitbouw van de zuidelijke Achterhaven van Zeebrugge zijn geen geschikte locatiealternatieven voorhanden. De verdieping en verbreding van het Boudewijnkanaal kadert binnen de uitbouw van de zuidelijke Achterhaven.

De keuze voor o.a. de verbreding en verdieping van het Boudewijnkanaal werd vastgelegd in het GRUP “afbakening Zeehavengebied Zeebrugge”. De huidige planologische context is de volgende:

uittreksel uit het grafisch plan van het GRUP “Afbakening Zeehavengebied Zeebrugge” ter hoogte van het projectgebied.

Het GRUP voorziet ter hoogte van de zone aangrenzend aan het Boudewijnkanaal een “*reservatiegebied voor waterweginfrastructuur*” (art. 14). Het gebied aangeduid in overdruk is bestemd voor de aanleg, het beheer en de exploitatie van waterweginfrastructuur en aanhorigheden. Het GRUP voorziet hier in de verbreding van het Boudewijnkanaal.

Het Boudewijnkanaal is een geografisch vast gegeven. Voor de verbreding en verdieping van een bestaand kanaal zijn er omwille van geografische redenen geen locatiealternatieven voorhanden. Een alternatief voor het project is derhalve niet voorhanden.

Binnen deze zone is tevens een locatie van het tijdelijke bouwdok en het grootste deel van bergingszone 1 voor het tijdelijke bouwdok gelegen. Gezien de aanleg van het bouwdok volledig in de eerste (tijdelijke) fase van de verbreding van het Boudewijnkanaal wordt geïntegreerd, de oppervlakte van het bouwdok volledig overlapt met de verbreding van het Boudewijnkanaal en er voor de verbreding van het Boudewijnkanaal geen

alternatieven zijn, is in redelijkheid aan te nemen dat er voor de ingenomen oppervlakte binnen SBZ, welke overlapt met art. 14 van dit GRUP geen alternatieven beschikbaar zijn. Bovendien werden deze reeds onderzocht in het GRUP “Afbakening Zeehavengebied Zeebrugge”.

Ten oosten van art. 14 is binnen het GRUP een “Gebied voor zeehaven- en watergebonden bedrijven” gelegen, met name art. 2.2. In de stedenbouwkundige voorschriften voor dit gebied is opgenomen dat *“alle werken, handelingen en wijzigingen die nodig of nuttig zijn voor de realisatie van de bestemming en voor de exploitatie van de haven en de bedrijven zijn toegelaten. Daartoe worden ook de volgende werken, handelingen, voorzieningen en wijzigingen gerekend: de aanleg en het onderhoud van infrastructuur die nodig is voor de toegankelijkheid of voor de verbindingen langs waterszijde en langs landszijde.”* Een deel van het projectgebied dat overlapt met Natura 2000-gebied is binnen art. 2.2 van het GRUP gelegen, met name het oostelijk deel van bergingslocatie 1, de uitbreiding van bergingslocatie 1, het zuidoostelijk deel van de zoekzone voor werfzone en het uiterste zuidwestelijk deel van bergingslocatie 2. De bergingslocaties en werfzones maken intrinsiek deel uit van het project. Deze zijn locatiegebonden en noodzakelijk voor de realisatie van het project.

7.4 Zijn er dwingende redenen van groot openbaar belang?

Bij gebrek aan alternatieve oplossingen — of indien aan die oplossingen nog meer negatieve milieueffecten voor het betrokken gebied verbonden zijn — behelst de volgende stap het onderzoek door de bevoegde instanties van eventuele dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, die de uitvoering van het betrokken plan of project noodzakelijk maken.

Wettelijk kader

Indien de uitvoering van een project betekenisvolle negatieve gevolgen heeft op de instandhoudingsdoelstellingen van een SBZ-H of SBZ-V, kan deze slechts plaatsvinden in zoverre er *“dwingende redenen van groot openbaar belang”* voorliggen. Artikel 6, 4 van de Habitatrichtlijn, dat in artikel 36ter, § 5 van het Decreet Natuurbewoud werd omgezet, verduidelijkt dwingende redenen van groot openbaar belang redenen van sociale of economische aard kunnen omvatten.⁵ Wanneer het betrokken gebied echter een gebied met een prioritair type natuurlijke habitat en/of een prioritaire soort is, kunnen alleen argumenten die verband houden met de menselijke gezondheid, de openbare veiligheid of met voor het milieu wezenlijke gunstige effecten dan wel, na advies van de Commissie, andere dwingende redenen van groot openbaar belang worden aangevoerd.

Het Hof van Justitie verduidelijkte dat er sprake is van dwingende redenen van groot openbaar belang, indien deze redenen zwaarder doorwegen dan de instandhoudingsdoelstellingen van de SBZ die de gevolgen zal ondervinden.⁶ Alleen op lange termijn persistente openbare belangen kunnen dwingend van aard zijn.

Ook de Raad van State heeft reeds geoordeeld over de dwingende redenen van groot openbaar belang. Zo aanvaardde de Raad de motivering van het Vlaamse Gewest dat de aanleg van het Deurganckdok (aanleg van een dok voor de containertrafik in de haven van Antwerpen) een dwingende reden van groot openbaar belang was.⁷

⁵ Economische belangen kunnen in aanmerking worden genomen, mits ze van groot maatschappelijk belang zijn.

⁶ HvJ, C-182/10, 16 februari 2012, *Solvay e.a.*, p. 75.

⁷ RvS 11 maart 2009, nr. 191.265, vzw Werkgroep Natuurreservaten Linkeroever-Waasland.

beoordeling van de dwingende reden van groot openbaar belang

1.1 Algemeen

De Maatschappij van de Brugse Zeehaven, afgekort MBZ, is een NV van publiek recht en als havenbestuur van de haven van Brugge-Zeebrugge onder meer verantwoordelijk voor grote infrastructuurwerken, zoals het bouwen van dokken, kaaimuren, steigers, terreinverhardingen en wegeniswerken. Ook het onderhoud hiervan valt onder haar bevoegdheid. Zij staat tevens in voor de coördinatie van het scheepvaartverkeer, promotie van de haven in binnen- en buitenland, de bediening van bruggen en sluizen evenals de bewaking en het toezicht binnen het havengebied.

MBZ heeft bovendien als opdracht de toekomststrategie voor de Brugse Zeehaven uit te stippelen en uit te bouwen. Eén pijler hiervan is de verdere uitbouw van de automotive sector in de achterhaven.

In dat kader wenst MBZ het Boudewijnkanaal te Zeebrugge, ter hoogte van het Verbindingsdok, te verbreden en verdiepen, om zo de bereikbaarheid en de capaciteit van de Brugse Zeehaven in de toekomst te verbeteren en verzekeren. Meer bepaald heeft MBZ plannen om de capaciteit voor de automotive sector in Zeebrugge met 156 hectare uit te breiden. Momenteel is er 390 hectare in gebruik voor de autologistiek in de achterhaven van Zeebrugge. De ro-ro-activiteiten in de achterhaven zijn in stijgende lijn. De vraag naar extra terminals is duidelijk geworden na een recente oproep voor de inname van 58 ha voor havenoperators. Een aantal extra terreinen kunnen gerealiseerd worden rondom het zuidelijk kanaaldok op korte termijn. Op middellange termijn (>2023 en dus na realisatie van het tijdelijke bouwdok) is een extra kaaimuur van ca. 900m en verbreding van het Boudewijnkanaal nodig om de terreinen daar nautisch te ontsluiten met 3 ligplaatsen voor deepsea ro-ro-schepen. Hierdoor kan de haven de concurrentie aan met andere havens en kan er bijkomende toegevoegde waarde en tewerkstelling gecreëerd worden.

De actuele breedte van het Boudewijnkanaal is immers ruim onvoldoende om én schepen aan te leggen én een veilige doorvaart te verzekeren. Enkel mits een lokale verbreding en verdieping van het Boudewijnkanaal kunnen aanmeerinfastructuren (kaaimuren) aangelegd worden en vervolgens gebruikt worden zonder hinder te veroorzaken voor de doorgaande scheepvaart. Deze verbreding en verdieping van het Boudewijnkanaal kadert binnen het GRUP “*afbakening Zeehavengebied Zeebrugge*”. Dit lange termijnproject wordt opgesplitst in verschillende fasen:

- een eerste fase van de verbreding en verdieping van het Boudewijnkanaal betreft het verbreden en verdiepen van de meest noordelijke zone van het Boudewijnkanaal over ca. 900 m. De verbreding en verdieping zal een aanvang nemen in het westen van de achterhaven van Zeebrugge, op het terrein ten oosten van het Boudewijnkanaal, ten zuiden van het Verbindingsdok en ten noorden van de Dudzeelse Polder. Als tussenfase binnen de werken voor de verbreding en verdieping zal een bouwdok voor de bouw van de tunnelementen voor de Scheldetunnel in het kader van de Oosterweelverbinding geconstrueerd worden. De locatie voor het bouwdok grenst in het westen aan het Boudewijnkanaal en in het noorden aan het Verbindingsdok. Ten oosten en ten zuiden van het toekomstig bouwdok zijn agrarische percelen en braakliggende stukken grond gelegen. Het huidige gebruik van het toekomstig bouwdok betreft grotendeels agrarisch gebruik;
- in een latere fase zal de aanleg van de bijkomende industrieterreinen (zeehaven- en watergebonden bedrijven) aan deze kaaimuur worden verwezenlijkt. Deze fase maakt geen deel uit van het voorliggende project en zal in een later stadium worden geïnitieerd.

Om een beroep te kunnen doen op artikel 36ter, § 5 Decreet Natuurbehoud, moet aangetoond worden dat de onderliggende redenen voor de verbreding van het Boudewijnkanaal (in functie van de uitbreiding van de Zeehaven van Zeebrugge) en de tussenfase (bouw van het bouwdok, in functie van de aanleg van de Oosterweelverbinding) zwaarder doorwegen dan de instandhoudingsdoelstellingen van het betrokken SBZ-V Poldercomplex’ (Dudzeelse Polder).

Aangezien er geen prioritaire soorten door de uitvoering van het project getroffen zijn, kan er dus gesteund worden op dwingende redenen van sociale of economische aard die de uitvoering van een plan of project noodzakelijk maken, zonder dat een advies van de Commissie vereist is.

1.2 De verbreding en verdieping van het Boudewijnkanaal in het kader van de uitbouw van de achterhaven

(a) Europese context: een project van gemeenschapsbelang

De projecten voor de verdere uitbouw van de haven van Brugge-Zeebrugge zijn te plaatsen als projecten van gemeenschappelijk belang binnen een internationale zeehaven van categorie A in overeenstemming met beschikking 1346/2001/EG van het Europees Parlement en de Raad van 22 mei 2001 tot wijziging van beschikking 1692/96/EG ten aanzien van zeehavens, binnenhavens en intermodale terminals.

De projecten vormen een onderdeel van het algemene voor alle transportgebruikers toegankelijke transportsysteem binnen het havengebied en van de verbindingen met het nationale en internationale verkeersnet. Het gaat hierbij meer specifiek om:

- de aanleg, de ontsluiting en het onderhoud van terreinen voor commerciële en andere havenverwante doeleinden van het algemene en voor alle transportgebruikers toegankelijke transportsysteem binnen het havengebied;
- de aanleg en het onderhoud van weg- en spoorverbindingen en;
- de aanleg en het onderhoud – inclusief uitbaggering – van toegangswaterwegen en overige wateroppervlakken.

Het Europees beleid voor het Trans –Europees Netwerk Transport is erop gericht om de bereikbaarheid tussen alle delen van de Europese Unie te verbeteren, de verkeersveiligheid te garanderen en verkeersinfarcten te voorkomen door missing links weg te werken. De haven van Zeebrugge vormt een essentieel multimodaal kruispunt binnen dit TEN-T-netwerk, zoals vastgesteld in de beschikking 1692/96/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 juli 1996 betreffende communautaire richtsnoeren voor de ontwikkeling van een trans Europees vervoersnet.

De haven van Zeebrugge vervult in dit netwerk de functie van een internationaal vervoersknooppunt tussen het zeevervoer en de andere vervoerstakken, tussen de rest van de wereld en Noordwest-Europa. Binnen de Hamburg – Le-Havre –range speelt Zeebrugge vooral een internationale rol in de container-, roro- en vloeibare bulkactiviteiten. Het hinterland blijft daarbij niet beperkt tot Vlaanderen, maar strekt zich uit over gans Noordwest-Europa.

Specifiek aandachtspunt is het verbeteren van de multimodale bereikbaarheid binnen het transportnetwerk, zodat goederen met zo min mogelijk belasting van het milieu kunnen worden vervoerd. Door de uitbouw van de haven van Zeebrugge kan er via alle modi hoogkwalitatief en kostenefficiënt goederenvervoer aangeboden worden dat de concurrentiekracht van de Europese bedrijven helpt behouden en zelfs versterken.

Wanneer bovendien op korte termijn de snelwegen op zee concrete gestalte krijgen, zal de haven van Zeebrugge ook hierin een belangrijke rol spelen en zorgen dat het goederenvervoer binnen de Atlantische boog zo milieuvriendelijk en efficiënt mogelijk verloopt⁸.

De verdere ontwikkeling van de haven van Brugge- Zeebrugge kan dan ook verantwoord worden als een project van communautair belang dat een belangrijke bijdrage levert in de rol die deze haven te vervullen heeft als internationale zeehaven in het trans-Europese vervoersnetwerk.

⁸ Dit is ook gekend als MOS of Motorways of the Sea. Zeebrugge maakt hier deel van uit.

(b) Vlaamse context: de haven van Zeebrugge als economische poort

De haven van Zeebrugge is in de bindende bepalingen van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen⁹ als economische poort geselecteerd. Dit beklemtoont de strategische plaats van de haven van Zeebrugge in de economische structuur van Vlaanderen en als motor voor de ontwikkeling van de Vlaamse economie.

In een voorbereidende fase werd in overeenstemming met het ruimtelijk structuurplan Vlaanderen voor elke zeehaven en dus ook voor de zeehaven van Zeebrugge een ruimtelijke visie op het zeehavengebied haar omgeving ontwikkeld.

De resultaten van dit onderzoek voor het zeehavengebied van Zeebrugge zijn weergegeven in het strategisch plan voor de zeehaven Brugge-Zeebrugge. In het strategisch plan worden de ontwikkelingsmogelijkheden van de zeehaven Brugge-Zeebrugge tot de planhorizon 2030 onderzocht.

Het strategisch plan bevat zowel een streefbeeld als een actieprogramma. In het streefbeeld wordt de visie op de gewenste ontwikkelingen in het gebied, de gewenste toestand en de manier om dit te bereiken weergegeven. Het actieprogramma bevat een pakket van voorstellen van concrete beleidsdoelstellingen en – maatregelen, voorstellen voor beleidsovereenkomsten en een plan van aanpak.

In deze studies¹⁰ en nota's¹¹ beklemtonen de rol van de haven van Zeebrugge als economische kern met een grote rechtstreekse en onrechtstreekse bedrijvigheid: vervoer, overslag en opslag, distributie, handel, diensten, industrie, enz. De ligging aan zee, de aanwezige infrastructuur en de zich ontwikkelende achterland-verbindingen vormen de basis voor de strategisch gunstige positie van de haven van Zeebrugge als draaischijf in de internationale logistieke ketens.

De Vlaamse regering heeft anno 2008 deze schakelfunctie van de haven van Zeebrugge binnen een logistiek netwerk dat zich tot ver over de landsgrenzen uitstrekt, verder wensen ondersteunen en ontwikkelen, o.m. via het verzekeren van duurzame transportmogelijkheden via spoor –en waterwegen en het tijdig beschikbaar stellen van voldoende ruimte voor de ontwikkeling van havenactiviteiten en havengebonden activiteiten.¹² Die plannen hebben hun ruimtebeslag gekregen in het Gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan afbakening zeehavengebied Zeebrugge¹³, de uitvoering van de betrokken projecten en het faciliteren van de diverse havenactiviteiten vormen hier de afspiegeling van. Huidig project kadert binnen deze uitbouw van de achterhaven Zeebrugge.

(c) Dwingende redenen van groot openbaar belang: uitbouw van de achterhaven Zeebrugge

De Vlaamse regering vindt ruimte voor een verdere ontwikkeling van de haven Brugge-Zeebrugge onontbeerlijk in het licht van het belang van deze haven voor de Europese en nationale economische ontwikkeling:

- ruimte om groeiende goederenstromen te kunnen verwerken en daarvoor het multimodale en logistieke netwerk van Vlaanderen te kunnen inzetten;

⁹ <https://rsv.ruimtevlaanderen.be>.

¹⁰ Zie bijv. Streefbeeld en actieprogramma voor de Haven Brugge-Zeebrugge dd. 30 november 2004 (te consulteren op http://www2.wes.be/download/RP/Streefbeeld_30nov2004_lr.pdf ;

¹¹ Nota “de haven van Zeebrugge als draaischijf in de internationale logistieke ketens” dd. 1 september 2008 (aangehecht als bijlage 3 aan de nota aan de leden van de Vlaamse regering betreffende het Gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan afbakening zeehavengebied Zeebrugge. Dwingende redenen van groot openbaar belang voor de uitbouw van de achterhaven met een strategisch haveninfrastructuurproject en voor de aanleg van de AX.

¹² aan de nota aan de leden van de Vlaamse regering betreffende het Gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan afbakening zeehavengebied Zeebrugge. Dwingende redenen van groot openbaar belang voor de uitbouw van de achterhaven met een strategisch haveninfrastructuurproject en voor de aanleg van de AX.

¹³ Te consulteren op https://www.ruimtevlaanderen.be/NL/Diensten/GRUPS/GRUPSDetail/rid/RUP_02000_212_00187_00001.

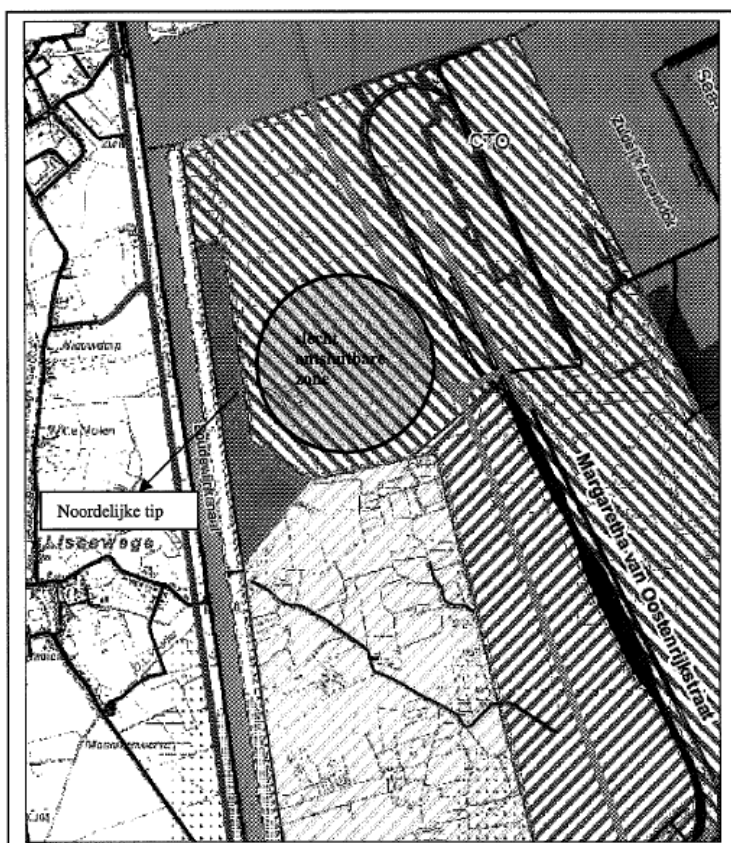
- ruimte voor het ontwikkelen van bedrijfsclusters waar economische belangen en milieuvoordelen gecombineerd kunnen worden
- tenslotte ook ruimte om in de omgeving de omringende woongebieden een passende kwaliteit van leefomgeving te kunnen bieden.

Uit het strategisch plan¹⁴ blijkt duidelijk dat de resterende en nog te creëren capaciteit in de Voorhaven van Zeebrugge onvoldoende is om tegemoet te komen aan de groeiende vraag naar verwerking van goederenstromen in het licht van de nationale en Europese ambities.

Hierbij dienen volgens het strategisch plan achtereenvolgens volgende terreinen aangesneden te worden:

- Stap 1: terreinen die beschikbaar zijn of door verschillende ingrepen (sanering, demping oude dokken) beschikbaar kunnen gemaakt worden zonder betekenisvolle negatieve effecten op natuurgebieden (SBZ)
- Stap 2: terreinen in de achterhaven gelegen in het geschrapt SBZ en ook –met het oog op het verzekeren van een ontsluitingsmogelijkheid via het Boudewijnkanaal- de noordelijke tip van de SBZ (deel Dudzeelse polder).

Deze aansnijding van de noordelijke strook (zie figuur hierna) is vereist om de achterliggende terreinen ter hoogte van de zogenaamd 'Hoge Noen' op een technisch volwaardige wijze te ontsluiten. Een groot deel van deze terreinen is immers te ver verwijderd van het Verbindingsdok (nl. tot 1250m) om via deze weg te kunnen ontsloten worden.

¹⁴ Streefbeeld en actieprogramma voor de Haven Brugge-Zeebrugge dd. 30 november 2004 (te consulteren op http://www2.wes.be/download/RP/Streefbeeld_30nov2004_lr.pdf ;

Verder is het duidelijk dat de actuele breedte en diepte van het Boudewijnkanaal ruim onvoldoende is om én zeeschepen aan te leggen én een veilige doorvaart te verzekeren. Enkel mits een lokale verbreding en verdieping van het Boudewijnkanaal kunnen aanmeerinfastructuren (in principe kaaimuren) aangelegd worden en vervolgens gebruikt worden zonder hinder te veroorzaken voor de doorgaande scheepvaart.

Teneinde de slecht bereikbare terreinen te ontsluiten is deze verbreding en verdieping vereist aan de oostelijke oever van het Boudewijnkanaal ten zuiden van het Verbindingsdok en dit inclusief de noordelijke strook van de SBZ-V (tevens SBZ-H). De extra kaaimuur van ca. 900m en verbreding van het Boudewijnkanaal zijn nodig om de terreinen daar nautisch te ontsluiten met 3 ligplaatsen voor deepsea ro-ro-schepen. Hierdoor kan de haven de concurrentie aan met andere havens en kan er bijkomende toegevoegde waarde en tewerkstelling gecreëerd worden.

(d) De aanleg van het bouwdok vormt de eerste stap in de verbreding en verdieping van het Boudewijnkanaal

1. Met de (tijdelijke) aanleg van het bouwdok in het Havengebied van Brugge-Zeebrugge, wordt de bouw van de afzinkelementen voor de Scheldetunnel in het kader van de geplande Oosterweelverbinding, mogelijk gemaakt. De (tijdelijke) aanleg van het bouwdok in het Havengebied van Brugge-Zeebrugge wordt geïntegreerd in de verbreding en verdieping van het Boudewijnkanaal. Hiermee kan tevens de definitieve wand van de nieuwe kade in kader van de verbreding en verdieping van het Boudewijnkanaal worden gerealiseerd. De fase van het bouwdok is slechts tijdelijk en maakt de eerste fase uit van de verbreding en verdieping van het Boudewijnkanaal. De koppeling van de aanleg van het bouwdok aan de verbreding en verdieping van het Boudewijnkanaal levert een win-win situatie op gezien het terrein is opgenomen als zone voor de ontwikkeling van bijkomende industrieterreinen langs het Boudewijnkanaal dat deels verbreed en verdiept wordt in deze zone (werk met werk).
2. In de mate dat de aanleg van het bouwdok geïntegreerd wordt in de verbreding en verdieping van het Boudewijndok, die zelf ingegeven is door een dwingende reden van groot openbaar belang, is zij dat ook.

7.5 Werden compenserende maatregelen uitgewerkt?

In kader van het Strategisch plan voor de haven van Zeebrugge werden reeds heel wat compensaties uitgevoerd op terrein. Hierbij werden ook compensaties uitgevoerd voor de inname van de noordelijke strook van de Dudzeelse polder. Voor de volledigheid wordt verwezen naar bijlage 10 van het MER waar het jaarrapport van 2014-2015 van de natuurcompensaties van de Achterhaven van Zeebrugge is opgenomen. Onderstaand wordt hiervan een bondige samenvatting van gegeven.

De zogenaamde Noordelijke Strook van de Dudzeelse polder (d.i. de smalle strook in het noorden van Dudzeelse polder, die overlapt met onderhavig projectgebied) is niet opgenomen in het officiële compensatiedossier (= compensatiematrix) voor de Achterhaven. Het is wel zo dat deze Noordelijke Strook mee in de onderhandelingen is opgenomen en dat MBZ extra budget heeft voorzien om de compensaties noodzakelijk voor toekomstige inname van de Noordelijke Strook te kunnen uitvoeren samen met de 80 ha zilt grasland die volgens de matrix in de Dudzeelse Polder moet worden gerealiseerd. Dit is gebeurd in 2010 - 2011. De maatregelen die hiervoor zijn uitgevoerd zijn goedgekeurd in de beheercommissie om bij inname van de Noordelijke Strook in te zetten als geldige compensatiemaatregelen.

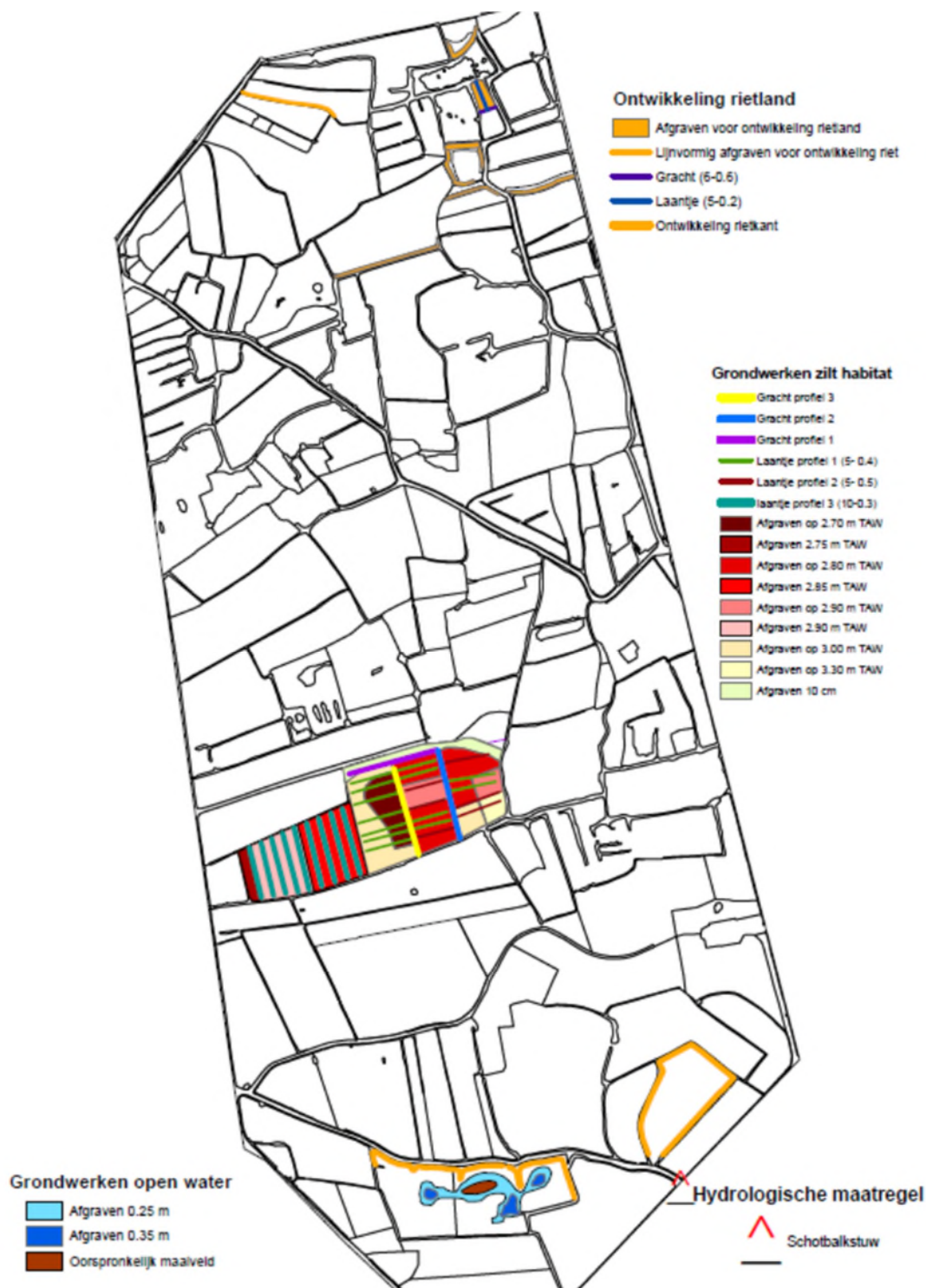
De compensaties voor de noordelijke strook zijn vastgelegd naar kwaliteit en kwantiteit:

- Ca. 3.5 ha zilte vegetatie (Da) met dezelfde hoge ecologische kwaliteit

- Ca. 3,5 ha zilt grasland (mozaïek veldgerstgrasland met zilte vegetatie) met dezelfde ecologische kwaliteit
- 0,77 ha rietland met een kwaliteit die voldoet als habitat voor bijlage I – soorten blauwborst en bruine kiekendief
- 0,87 ha open brakke waterpartij in landschappelijk verband met zilte graslanden

De 3,5 ha vlakdekkend zilte vegetatie (Da) en de 3,5 ha zilt grasland (mozaïek zilt/niet-zilt) werden gerealiseerd centraal in de Dudzeelse polder door het afgraven van een opgehoogde zone. De 0,8 ha rietland werd voor het grootste deel in de noordoostelijke zone van de Dudzeelse polder gerealiseerd, aansluitend op de bestaande rietkragen van de aanwezige rietput, door middel van afgravingen op de ingezaaide akkers en door het buiten het begrazingsblok brengen van een strook langs de grachten. Dit laatste werd eveneens voorzien op twee percelen in het zuidelijk deel van de Dudzeelse polder.

De brakke plas werd gerealiseerd in de zuidelijke tip. Aangezien het hydrologische regime hier reeds verschilde de rest van de Dudzeelse polder, kon hier door een combinatie van beperkt afgraven met een gericht peilbeheer van het oppervlaktewater, een voldoende oppervlakte aan open water worden gerealiseerd.

Figuur 7-9: inrichtingsmaatregelen voor de inname van de noordelijke strook binnen de Dudzeelse polder

Ook voor het SBZ-H, welke niet overlapt met de Noordelijke strook van de Dudzeelse polder maar wel binnen het projectgebied gelegen is, werden reeds compensaties op het terrein uitgevoerd. Daarna werd het Vogelrichtlijngebied officieel geschrapt. Voor het SBZ-H werden de compensaties in kader van de ADC-toets wel op het terrein uitgevoerd, maar werd de ADC-toets, overeenkomstig artikel 36ter van het Decreet Natuurbehoud nog niet doorlopen.

8 Cumulatieve effecten

Na de afwerking van de kaaimuur, het verwijderen van de werfzone en van de grondstock zal het deel van het projectgebied achter (ten oosten van) de kaaimuur worden ingenomen als haventerrein (ca. 15 ha). De exacte invulling van dit gebied is op heden nog niet gekend, maar logischerwijs zal het gaan om watergebonden open overslagactiviteiten.

- **Biotoopverlies:** de zone ten oosten van de kaaimuur wordt in de fase van het bouwdok en de verbreding en verdieping van het Boudewijnkanaal grotendeels gebruikt als tijdelijke bergingslocatie. De zone ten zuidoosten van de kaaimuur overlapt met bergingslocatie 1 (+uitbreiding). Er zullen op het moment van het realiseren van de nabestemming bijgevolg geen waardevolle biotopen meer aanwezig zijn binnen SBZ-H).
- **Verstoring:** tijdens de exploitatiefase van de terreinen langs de kaaimuur zullen bijkomende geluidsemissies optreden. De gestockeerde grond ter hoogte van bergingslocatie 1 en de uitbreiding van bergingslocatie 1 zal zorgen voor een buffer ten opzichte van de Dudzeelse polder. Het is echter de bedoeling dat de gestockeerde grond in deze zones mettertijd wordt gebruikt in andere projecten. Ook dan zullen mogelijke geluidsemissies ter hoogte van de Dudzeelse polder beperkt zijn, gezien er reeds een volumebuffer werd aangelegd op de noordelijke grens van de Dudzeelse polder die mogelijke geluidsemissies afkomstig van de noordelijke industriegebieden zal beperken.

Verwacht kan worden dat bij verdere invulling van het zeehavengebied en ook in een aantal natuurgebieden (t.g.v. inrichtingswerken) op termijn biotoopverlies, versnippering en rustverstoring zal optreden. Hierdoor zal de biotoopwaarde ter hoogte van de Achterhaven in Zeebrugge beperkt zijn. Compensaties voor deze in te nemen oppervlakte zijn reeds voorzien en grotendeels ook uitgevoerd. Het effect van biotoopverlies, versnippering en rustverstoring als gevolg van de eerste fase van de verbreding van het Boudewijnkanaal kan in het kader van deze verdere ontwikkeling als beperkter worden beschouwd, in vergelijking met de effecten die optreden ten aanzien van de huidige toestand, met name zoals besproken onder §7.

9 Conclusie Passende Beoordeling

Het projectgebied overlapt gedeeltelijk met het Vogelrichtlijngebied 'Poldercomplex'. Bij besluit van de Vlaamse Regering van 17 juli 2000 werd echter beslist om een gedeelte van de Achterhaven uit de SBZ te halen, om de haven verder te kunnen ontwikkelen. Hiervoor werden reeds compensaties uitgewerkt en gerealiseerd, volgens de ADC-toets. Het projectgebied is gedeeltelijk gelegen ter hoogte van het geschrapte deel van het Vogelrichtlijngebied en gedeeltelijk ter hoogte van de noordelijke strook van de Dudzeelse polder die nog steeds aangeduid is als Vogelrichtlijngebied en deels ook als Habitatrichtlijngebied. Voor de noordelijke strook werden wel reeds compensaties uitgewerkt en uitgevoerd (binnen de Dudzeelse polder) in de zin van de ADC-toets, maar werd de ADC-toets zelf, overeenkomstig artikel 36ter van het Decreet Natuurbehoud nog niet doorlopen. Deze werd binnen deze Passende Beoordeling opgenomen in hoofdstuk 7..

Door uitvoering van het project, zal ook een deel van het Habitatrichtlijngebied rechtstreeks ingenomen worden. Het betreft echter het deel van het Habitatrichtlijngebied welke overlapt met het geschrapte deel van het Vogelrichtlijngebied of met de Noordelijke strook van de Dudzeelse polder, en waarvoor bijgevolg ook reeds compensaties zijn uitgewerkt en uitgevoerd op het terrein. Binnen het SBZ-H worden verder geen aangemelde habitats ingenomen en binnen of in de onmiddellijke omgeving van het projectgebied worden binnen SBZ-H geen zoekzones voor het realiseren van habitats afgebakend. Uitvoering van het geplande project hypothekeert evenmin de vooropgestelde IHD's voor het SBZ-H. De inname van (potentieel) leefgebied van de aangemelde soorten in kader van de Habitatrichtlijn wordt als niet betekenisvol beschouwd.

Gezien de uitvoering van het project rechtstreekse inname van aangemelde biotopen binnen SBZ-H tot gevolg heeft en biotopen binnen SBZ-V, welke een leefgebied kunnen zijn voor aangemelde soorten, zijn betekenisvolle negatieve effecten binnen het nog van kracht zijnde Natura 2000-gebied niet uit te sluiten. Verder is het mogelijk dat inname van deze (potentieel) waardevolle vegetatie de vooropgestelde aantallen

aangemelde soorten kan hypothekeren. Daarom werd een compensatiedossier geïntegreerd in deze passende beoordeling voor de inname van de biotopen in de nog niet geschrapte delen van het Natura 2000-gebied.

Indien een bemaling nodig is voor de aanleg van de diepwand van de kaaimuur en deze uitgevoerd wordt zoals gesteld in bijlage 9 van het MER zullen geen betekenisvolle negatieve effecten optreden voor de Natura 2000-gebieden. Ook de geplande bemaling voor de aanleg van de ontlastvloer zal niet leiden tot een betekenisvolle aantasting van de Natura 2000-gebieden.

Tijdens de tussenfase van het bouwdok zal eveneens een bemaling plaatsvinden. Zonder retourbemaling zal deze bemaling zorgen voor een daling van de grondwatertafel in het noorden van de Dudzeelse polder tot 0,75 m waardoor een verschuiving van de voorkomende habitats niet uit te sluiten is. Verder bestaat zonder retourbemaling een risico op een beïnvloeding van de zilte kwel. Een verschuiving van vegetaties binnen de Dudzeelse polder (dus binnen Natura 2000-gebied) betekent een mogelijke inname van leefgebied van aangemelde soorten en een inname van aangemelde habitats binnen SBZ-H.. Daarom wordt vanuit de Passende Beoordeling gesteld dat retourbemaling dient toegepast te worden ter hoogte van de Dudzeelse polder. Verder dient de grondwaterstand in het noorden van de Dudzeelse polder gemonitord te worden en dienen maatregelen genomen te worden indien de variatie in het grondwaterpeil te groot is ten opzichte van referentiepeilen (zie verder).

Indien het project aanvangt tijdens het broedseizoen is het mogelijk dat broedsels zullen vernietigd worden ter hoogte van het bouwdok, de bergingslocatie(s) en de werfzone.

Gezien bergingslocatie 1 gelegen is in aansluiting met de Dudzeelse polder, kan de grootste verstoring voor avifauna verwacht worden tijdens de fase van uitgraven van het bouwdok en bergen van de uitgegraven grond. Gezien deze fase van tijdelijke duur is (ca. 13 maanden) en er enkel significante effecten zullen optreden in de Dudzeelse polder op het moment dat er grond geborgen wordt in het zuidelijk deel van bergingslocatie 1 (en dus niet over de volle 13 maanden), zal een mogelijke verstoring in de Dudzeelse polder niet leiden tot een betekenisvolle aantasting van de voorkomende populaties van de aangemelde vogelsoorten.

Door te voeren milderende maatregelen

- Tijdens het project dient retourbemaling toegepast worden ter hoogte van de Dudzeelse polder om de verlaging van het grondwater, groter dan de huidige variatie in het grondwaterpeil, in het noordelijk deel van de Dudzeelse polder tegen te gaan.
- Toepassen van retourbemaling ter hoogte van de Dudzeelse polder in de fase van het bouwdok + modelering van het zoet-zoutevenwicht voor een bemaling van meerdere jaren in het uitvoeringsontwerp van het bouwdok + afstellen en monitoring van de retourbemaling door de aannemer indien zich aanzienlijke effecten zouden voordoen, zie monitoringsprogramma.
- Gezien de complexiteit zal het zeker van belang zijn de grondwaterstand op zijn minst tijdens de volledige duur van het project te monitoren ter hoogte van de noordelijke zone van de Dudzeelse polder ter controle van de berekende waarden. Het best kan hier reeds mee gestart worden voor de aanvang van de werken. Indien er, in tegenstelling tot de berekende en gemodelleerde resultaten, uit de monitoring zou blijken dat er toch te grote schommelingen in de grondwaterstand of in de zoet-zoutverdeling optreden, dienen bijgevolg bijkomende maatregelen genomen te worden (vb. aanpassen van het aantal retourputten of het debiet ervan, graven van drainerende sloten naast bergingslocatie 1,...).
- Door het starten van het project voor het broedseizoen en door te werken tijdens het broedseizoen of door de in te nemen gronden ongeschikt te maken als broedlocatie kan het vernietigen van broedsels en kan rustverstoring naar aanleiding van het aanleggen van de kaaimuur en het graven van het bouwdok vermeden worden.

Voorgestelde monitoring

Onderstaand wordt een eerste aanzet tot monitoringsprogramma weergegeven. Dit zal nog meer in detail uitgewerkt worden, samen met de betrokken partners. Er wordt bijgevolg opgemerkt dat de locaties, aantallen en exacte opzet van de monitoring nog verder te bepalen zijn in overleg met o.a. VLM en VMM.

In de Dudzeelse Polder is het van belang dat de brakke kwelsituatie in stand gehouden wordt. Dit betekent dat de stijghoogte op enige diepte hoger moet zijn dan de freatische grondwaterstand, ook gedurende de werkzaamheden.

Voor de flora in het gebied kan daarnaast ook een minimale grondwaterstand afgeleid worden. Zolang de grondwaterstand daar niet onder valt, is de schade aan de flora minimaal. De grondwaterstand moet boven deze waarde blijven in de ondiepe peilbuizen. De stijghoogte moet altijd hoger liggen dan de grondwaterstand.

De signalerings- en interventiewaarden¹⁵ gekoppeld aan het bovenstaande kunnen ten dele afgeleid worden uit de beschikbare monitoring van de VLM. Daarnaast wordt met de voorziene monitoring van de referentiesituatie in het kader van voorliggend project een bijkomend inzicht verkregen in de schommelingen van de grondwaterstand en stijghoogte gedurende het jaar. Omdat deze monitoring van de referentiesituatie slechts gedurende een relatief korte periode (een jaar) plaatsvindt, kan in principe niet geanalyseerd worden of die metingen representatief zijn (het kan bijvoorbeeld veel natter of droger zijn dan een gemiddeld jaar). Door de link te leggen met reeds uitgevoerde en lopende monitoring van de VLM kan dit evenwel in een ruimer kader worden geplaatst.

Op basis van het geheel van metingen kan een gemiddeld verschil tussen stijghoogte en grondwaterstand bepaald worden die ook gemiddeld in stand gehouden moet worden tijdens de uitvoering van de werkzaamheden. Ook wordt een absolute ondergrens van de grondwaterstand bepaald. Richtinggevend wordt hiertoe o.b.v. het monitoringsrapport INBO.R.2016_12285575 van de compensatie-inrichtingen voor de Achterhaven van Zeebrugge een grondwaterstand van 0,6 m-mv meegegeven (= laagste vastgestelde gemiddelde laagste grondwaterstand (GLG) over alle beschouwde peilbuizen in de Dudzeelse polder.

Aanvullend is een referentiebuiskop gedefinieerd op een dusdanige afstand van het bouwdoek dat er geen effecten worden verwacht van de bemaling gedurende de werkzaamheden, nl. peilbuis BAM03. Deze peilbuis kan als referentie dienen gedurende de uitvoeringsfase om inzicht te verkrijgen in andere effecten die de grondwaterstand of stijghoogte beïnvloeden, zoals neerslag of verdamping. Peilbuis ZEEP018X en ZEEP019X zijn mogelijke kandidaten voor ondiepe referentie peilbuizen.

Indien de signaleringswaarden worden overschreden (dus te 'droge' situatie t.h.v. de Dudzeelse polder en / of te sterke verzoeting), is aanpassing van de bemaling noodzakelijk. Dit kan bijvoorbeeld het bijkomend retourneren van (voldoende verzilt) bemalingswater inhouden, eventueel met het in gebruik nemen van bijkomende injectieputten.

In de noordelijke strook van de Dudzeelse polder dient bijgevolg voorafgaand aan de werken een lijnvormige peilbuizenreeks aanwezig te zijn (van west naar oost) om de grondwaterstand en het zoet-zout evenwicht op te volgen. Voor de opvolging zouden in totaal 6 peilbuizen kunnen volstaan. Vanuit de VLM zijn al diverse peilbuizen geïnstalleerd in de Dudzeelse Polder. Op onderstaande kaart zijn 3 van de peilbuizen aangeduid die kunnen opgenomen worden in de monitoring. De 3 peilbuizen bestaan uit een doublet met een diepe filter (tussen -1 en -2 m TAW in de zandlaag onder de klei) en een ondiepe filter (in klei/veen laag). Momenteel zijn deze peilbuizen uitgerust met divers die continu het waterpeil meten en een aantal keer per jaar worden afgeladen. Saliniteit wordt manueel gemeten. Er is een continue meetreeks beschikbaar voor de 3 peilbuizen van VLM sinds 2011. Hieruit kan de variatie in stijghoogte en saliniteit tussen deze 3 peilbuizen in de

¹⁵ De signaleringswaarde is een waarde die bij het bereiken ervan een reden vormt om het algehele functioneren van de bemaling en de omgevingseffecten ervan van dichtbij te bekijken en verder op te volgen wegens het eraan gekoppelde risico van afwijking t.o.v. het programma van eisen. Het overschrijden van de signaleringswaarde is dan ook een kantelpunt dat het nauwere betrekken van de essentiële betrokken actoren bij de exploitatie van de bemalingen vergt. Overschrijding van de interventiewaarde is de mogelijk daarop volgende stap dewelke het startsignaal betekent voor concrete acties om het respecteren van het programma van eisen te garanderen.

referentiesituatie, d.i. vóór de bouw van het bouwdok, duidelijk worden vastgelegd en als referentiekader gebruikt worden.

Er wordt voorgesteld dat er ruim voor de start van de werken 2 bijkomende peilbuizen worden geplaatst. De voorgestelde locaties zijn weergegeven op onderstaande kaart (BAM 1 en 2). De plaatsing van één extra peilbuis meer centraal in het gebied (tussen de peilbuizen van de VLM, iets verder op de retourlijn maar niet te ver zodat er nog mogelijke invloed is waar te nemen) is aangewezen. Er wordt voorgesteld om de filterdiepte op ongeveer -2,5 m TAW vast te leggen zodat het bovenste watervoerende pakket kan gemonitord worden. De exacte diepte van de filter is te bepalen op terrein in functie van de effectieve diepte van de bovenliggende kleilaag, zodat de filter zeker hieronder zit. Een nog diepere filter wordt niet als noodzakelijk geacht, tenzij dit nuttig kan zijn om het retourneren op te volgen en te anticiperen op mogelijke problemen.

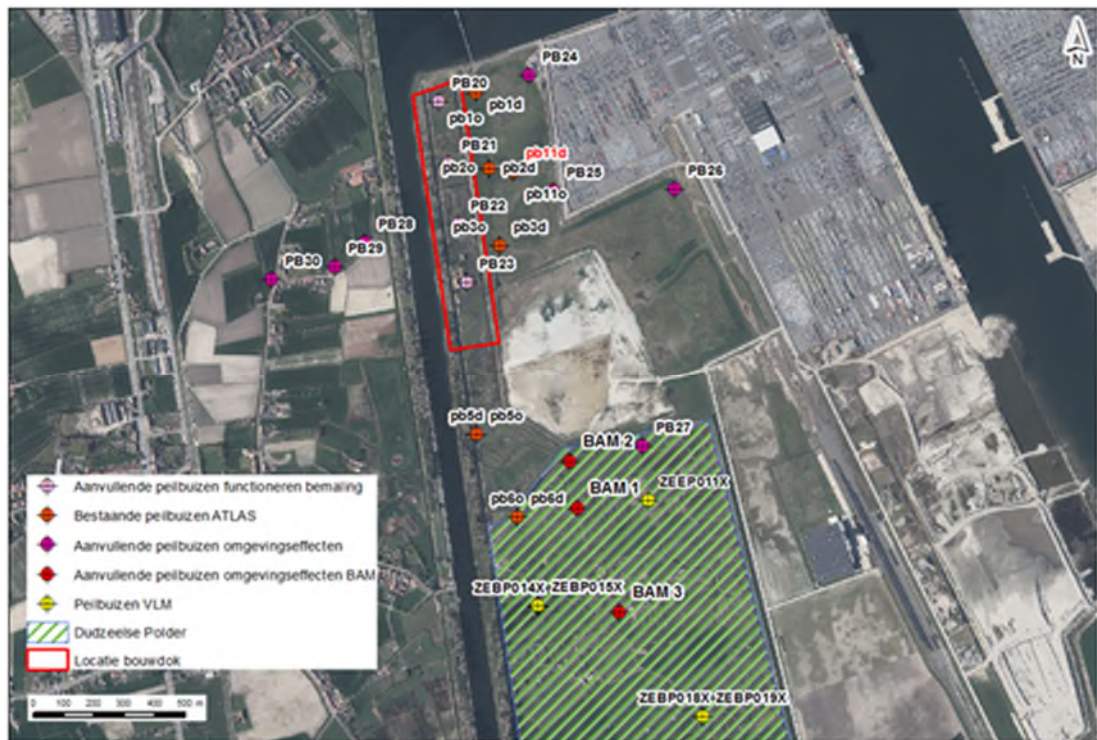
De periode tussen plaatsing en operationele werking van deze peilbuizen enerzijds en start van de werken anderzijds dient zo groot mogelijk te zijn, ten einde de variatie in stijghoogte met de peilbuizen van VLM in de referentieperiode zo goed mogelijk vast te kunnen leggen, zodoende dit eveneens als referentiekader te kunnen hanteren. Minimaal moet één volledig meetjaar worden voorzien voorafgaand aan de werken. Het meetnet met de 6 peilbuizen dient dus operationeel te zijn en technisch op punt te staan minstens één jaar vóór het pompen begint.

De 6 peilbuizen (3 nieuwe en 3 bestaande) zouden hiertoe allemaal moeten voorzien worden van divers met een gsm-module, zodat de meetgegevens kunnen doorgestuurd en continu kunnen worden geraadpleegd op een gezamenlijk te bereiken website. Naast het waterpeil zou ook de saliniteit moeten worden gemeten om de zoet/zout verdeling op te volgen.

Op deze manier kunnen de gegevens continue opgevolgd en geanalyseerd worden en kan meteen ingegrepen worden indien er onregelmatigheden worden vastgesteld. Indien de grondwaterstand of de saliniteit in de meest westelijke peilbuizen te sterk afwijkt van de tendens (vb. daling van het grondwater) in de meest oostelijke (referentie)peilbuizen, dienen bijkomende maatregelen genomen te worden (vb. verhoging of verlaging ingepompt debiet of bijkomende infiltratieputten).

Peilbuizen BAM01, BAM02 en BAM03 worden alle drie gedurende de uitvoering van alle beschouwde bemalingen minstens dagelijks bemeten d.m.v. divers met mogelijkheid tot (near) real time opvolging via internet. Hierbij liggen BAM01 en BAM02 in principe binnen de invloedssfeer van de meest ingrijpende bemaling (bemaling bouwdok), terwijl BAM03 buiten de invloedssfeer ligt. Indien de grondwaterstand en/of stijghoogte in deze peilbuizen buiten de door de VLM te definiëren bandbreedte komt te liggen, is aanpassing van de bemaling noodzakelijk. Dit kan bijvoorbeeld het bijkomend retourneren van (voldoende verzilt) bemalingswater inhouden, eventueel met het in gebruik nemen van bijkomende injectieputten. Een adequate opvolging van de werking van de retourbemaling en de kwaliteit van het bemalingswater is sowieso essentieel om de resulterende impact op de vegetatie binnen de Dudzeelse polder onder controle te houden. De kwantiteitsmetingen in de peilbuizen BAM01, BAM02 en BAM03 worden minimaal maandelijks geëvalueerd. Bij afwijking t.o.v. de vastgestelde bandbreedte wordt uiterlijk binnen 1 week in overleg met de betrokken partijen een beslissing genomen inzake de te treffen remediërende actie evenals de uitvoeringstermijn ervan.

Gezien de meest kritische periode het voorjaar (richtinggevend van midden maart tot eind juni) betreft bij uitvoering van de bemaling voor het bouwdok (=meest ingrijpende bemaling), wordt hiervoor standaard een hogere intensiteit van opvolging (nl. tweewekelijks) vooropgesteld. De overige peilbuizen uit het monitoringsnet voor grondwaterkwantiteit ter hoogte van de Dudzeelse polder worden enkel bemeten bij de bemaling voor het bouwdok (= bemaling met de grootste potentiële invloed in dit deelgebied). Deze metingen worden mee in beschouwing genomen indien er op basis van de metingen in de peilbuizen BAM01, BAM02 en BAM03 een indicatie van problemen wordt vastgesteld. Door uitbreiding van de minimaal te beschouwen BAM-peilbuizen met de overige peilmetingen wordt immers een ruimere basis bekomen met het oog op de evaluatie van de noodzaak tot bijsturing.

Figuur 9-1: aanduiding van de aanwezige peilbuizen (geel) en voorstel van bijkomend te plaatsen peilbuizen (groen) in kader van de voorgestelde monitoring.

aanbevelingen om het project milieuvriendelijker te maken

- Indien bemalingswater geloosd wordt, dient dit, gezien het zilte karakter van het grondwater, geloosd te worden in de (zilte) dokken of in het Boudewijnkanaal ter hoogte van het bouwdoek.

